

ekonomsko ogledalo

november 2010, št. 11, let. XVI

Ekonomsko ogledalo
ISSN 1318-3818

št. 11 / letnik XVI / 2010

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Boštjan Vasle, direktor

Glavni urednik: Jure Brložnik

Prispevke so pripravili:

Matevž Hribernik (Mednarodno okolje); Jure Brložnik, Janez Kušar, dr. Jože Markič, mag. Tina Nenadič, Mojca Koprivnikar Šušteršič (Gospodarska gibanja v Sloveniji); Tomaž Kraigher, Mojca Lindič, mag. Ana T. Selan (Trg dela); Slavica Jurančič, Miha Trošt (Cene); dr. Jože Markič (Plačilna bilanca); Marjan Hafner (Finančni trgi); Jasna Kondža, Dragica Šuc (Javne finance); Matevž Hribernik (Poročilo Svetovne banke o enostavnosti poslovanja 2011), dr. Jana Javornik Skrbinšek (Poročilo ZN o človekovem razvoju 2010), mag. Maja Kersnik (Revščina in materialna prikrajšanost prebivalstva), mag. Mateja Kovač (Kmetijska proizvodnja v letu 2009)

Uredniški odbor: Lidija Apohal Vučkovič, mag. Marijana Bednaš, Lejla Fajić, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Janez Kušar, mag. Boštjan Vasle

Priprava podatkov, oblikovanje grafikonov: Bibijana Cirman Naglič, Marjeta Žigman

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

Računalniška postavitve: Ema Bertina Kopitar

Tisk: Tiskarna Present d.o.o.

Naklada: 170 izvodov

Kazalo

Aktualno	3
Tekoča gospodarska gibanja	5
Mednarodno okolje	7
Gospodarska gibanja v Sloveniji	9
Trg dela	14
Cene	17
Plačilna bilanca	19
Finančni trgi.....	20
Javne finance	23
Okvirji	
Okvir 1: Gospodarska rast v tretjem četrtletju 2010	9
Okvir 2: Anketa o delovni sili - 3. četrtletje 2010	15
Izbrane teme	25
Poročilo Svetovne banke o enostavnosti poslovanja 2011	27
Poročilo ZN o človekovem razvoju 2010	28
Revščina in materialna prikrajšanost prebivalstva.....	30
Samooskrba s hrano in prehranska varnost	32
Statistična priloga	35

S 1. januarjem 2008 je v državah članicah Evropske unije začela veljati nova klasifikacija dejavnosti poslovnih subjektov NACE Rev 2., ki je nadomestila prej veljavno klasifikacijo Nace Rev. 1.1. V Republiki Sloveniji je v veljavo stopila nacionalna različica standardne klasifikacije, imenovana SKD 2008, ki v celoti povzema evropsko klasifikacijo dejavnosti, hkrati pa jo tudi dopolnjuje z nacionalnimi podrazredi. V Ekonomskem ogledalu vse analize temeljijo na SKD 2008, razen ko izrecno navajamo staro klasifikacijo SKD 2002. Več informacij o uvajanju nove klasifikacije je dostopnih na spletni strani SURS http://www.stat.si/skd_nace_2008.asp.

Vsi desezonirani podatki za Slovenijo v publikaciji Ekonomsko ogledalo so preračuni UMAR, če ni drugače navedeno.

Aktualno

Gospodarska rast v evrskem območju se je v tretjem četrtletju pričakovano upočasnila; po jesenski napovedi EK in OECD se bo okrevanje v prihodnjih dveh letih nadaljevalo, a bo rast vsaj prihodnje leto počasnejša kot letos. Potem ko se je BDP v evrskem območju v drugem četrtletju povečal za 1,0 %, se je rast v tretjem četrtletju pričakovano upočasnila (0,4 %). Glede na enako obdobje lani je bil BDP višji za 1,9 %. Okrevanje ne temelji več samo na izvozu, ampak tudi na domačem povpraševanju, razlike med posameznimi članicami pa ostajajo precejšnje. EK in OECD v jesenskih napovedih pričakujeta nadaljevanje takšnih gibanj v prihodnjih dveh letih. Poleg nadaljnje rasti izvoza, ki se bo zaradi umiritve rasti svetovne trgovine sicer upočasnila, pričakujeta nadaljnjo postopno krepitev rasti investicij v stroje in opremo ter zasebne potrošnje. Kot ključni razlog, da bo okrevanje počasnejše kot po preteklih recesijah, pa obe instituciji izpostavljata določene strukturne slabosti, nadaljnje negotove razmere na finančnih trgih in konsolidacijo javnih financ, kar predstavlja tudi tveganje, da bi bila gospodarska rast lahko še nižja od pričakovane.

Tudi v Sloveniji se je gospodarska rast v tretjem četrtletju pričakovano upočasnila, ključni dejavnik rasti kljub upočasnitvi ostaja izvoz, saj domače povpraševanje še ni dobilo zagona in preprečuje hitrejšo okrevanje gospodarstva. BDP se je v primerjavi s predhodnim četrtletjem povečal za 0,3 %, medletno pa je bil višji za 1,7 %. Rast v devetih letošnjih mesecih skupaj (0,9 %) je skladna z našo Jesensko napovedjo, razlika v hitrosti okrevanja domačega in tujega povpraševanja pa se je v tretjem četrtletju še povečala in je večja od naših pričakovanj. Skladno z upočasnitvijo rasti v naših glavnih trgovinskih partnericah je bila medletna rast izvoza (10,5 %) v tretjem četrtletju nižja kot v drugem, a se je rast uvoza (4,8 %) upočasnila še bolj, tako da je bil prispevek salda menjave s tujino k rasti BDP (3,4 o. t.) precej večji kot v drugem četrtletju. V segmentu domačega povpraševanja so gibanja najslabša pri bruto investicijah v osnovna sredstva, ki so bile medletno nižje za 9,3 %, kar je predvsem posledica medletnega padca gradbenih investicij, ki so dosegle najnižjo vrednost v času krize. Investicije v stroje in opremo so lansko raven le rahlo presegle, po naši oceni pa postajajo razmere na finančnih trgih vedno bolj omejevalni dejavnik okrevanja tega segmenta investicijske dejavnosti. Potrošnja gospodinjstev (-0,4 %) je ostala medletno nižja in to četrto četrtletje zapored, rast državne potrošnje pa se je umirila (0,1 %).

Število formalno delovno aktivnih se je v tretjem četrtletju nadalje znižalo, število registriranih brezposelnih pa se je oktobra ob močnem vplivu sezonskih dejavnikov nadalje povečalo. Število formalno delovno aktivnih se je septembra, predvsem zaradi sezonskega zaposlovanja v izobraževanju, sicer povečalo, a desezonirani podatki kažejo nadaljnje zmanjšanje. V tretjem četrtletju skupaj se je število delovno aktivnih po desezoniranih podatkih znižalo za 0,4 %, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa je bilo manjše za 2,2 %. Medletno je bilo število delovno aktivnih nižje tudi po anketi o delovni sili (-3,0 %) in po statistiki nacionalnih računov (-1,5 %). Po podatkih ankete o delovni sili se je stopnja brezposelnosti v tretjem četrtletju znižala na 7,0 % (na znižanje kažejo tudi desezonirani podatki). Precejšnje oktobrsko povečanje števila registriranih brezposelnih na 102.683 je predvsem posledica sezonskih vplivov (priliv iskalcev prve zaposlitve po preteku statusa dijaka ali študenta), a tudi desezonirani podatki kažejo, da število brezposelnih narašča, tako da jih je bilo konec novembra 103.831.

Povprečna bruto plača v zasebnem in javnem sektorju je septembra stagnirala, v devetih mesecih letos pa je njena medletna rast enaka kot lani in izključno posledica rasti v zasebnem sektorju. V devetih letošnjih mesecih je bila rast plače v zasebnem sektorju (5,4 %) večja kot lani, tudi zaradi dviga minimalne plače, v javnem sektorju pa je bila povprečna bruto plača, po visokih rasteh, doseženih lani in predlani, ob restriktivnih ukrepih plačne politike na podobni ravni kot lani (-0,1 %).

Cene življenjskih potrebščin so se novembra povišale za 0,3 %, medletna inflacija pa se je zaradi učinka osnove umirila na 1,4 %. Ob običajnih sezonskih nihanjih na inflacijo v zadnjem četrtletju letošnjega leta ključno vpliva učinek osnove, dolgoročnejši dejavniki, povezani z nizko gospodarsko rastjo, pa še naprej vplivajo na umirjeno gibanje osnovne inflacije. V evrskem območju je bila medletna inflacija novembra 1,9-odstotna (HICP).

V celotnem tretjem četrtletju je bil saldo tekočega računa plačilne bilance v presežku v višini 93,1 mio EUR. Na medletno spremembo salda tekočih transakcij v letošnjem tretjem četrtletju, ki je v tem obdobju lani beležil primanjkljaj v višini 234,9 mio EUR, je najbolj vplival nižji blagovni primanjkljaj, višji pa je bil tudi presežek v storitveni menjavi. Izboljšali sta se tudi bilanci faktorskih dohodkov in tekočih transferov. V devetih letošnjih mesecih je primanjkljaj tekočih transakcij znašal 54,7 mio EUR, v enakem obdobju lani pa 475,1 mio EUR.

Tudi oktobra je bila kreditna aktivnost domačih bank skromna, neto tokovi kreditov domačim nebančnim sektorjem pa so bili z 45,5 mio EUR najnižji letos. Pretežen del neto tokov je posledica zadolževanja države, ki je bilo s 55,3 mio EUR eno višjih v letošnjem letu, zadolževanje gospodinjstev je bilo pod povprečno letošnjo ravno, likvidnost v slovenskih podjetjih in NFI pa kljub skromnemu tujemu neto zadolževanju ostaja precej zaostrena. Neto tok kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem je v prvih desetih mesecih letos dosegel 1,1 mrd EUR in bil za dobro petino višji kot v enakem obdobju lani, kar je predvsem posledica večjega neto zadolževanja prebivalstva v prvi polovici leta.

V prvih osmih mesecih letos so po podatkih konsolidirane bilance MF javnofinančni prihodki znašali 9,3 mrd EUR, odhodki 10,7 mrd EUR, javnofinančni primanjkljaj pa 1.475 mio EUR. V tem obdobju so bile medletno višje vse kategorije odhodkov, razen izdatkov za investicijske transfere in plačil v proračun EU, najvišja pa je ostala rast plačil obresti. V prvih desetih mesecih smo iz proračuna EU prejeli 428 mio EUR, kar je 41,2 % predvidenih sredstev, vplačali smo 350,7 mio EUR, neto položaj pa je bil tako pozitiven v višini 77 mio EUR.

Kazalniki dohodkovne neenakosti za leto 2009, ki jih je SURS pripravil na podlagi podatkov za leto 2008, še vedno kažejo relativno ugodno sliko. Statistične podatke je v precejšnji meri mogoče pojasniti s tem, da se ne nanašajo na koledarsko leto, za katero so objavljeni. Za leto 2009 objavljeni podatki so namreč izračunani na osnovi administrativnih (predvsem dohodninskih) podatkov iz leta 2008, ki je še bilo leto visoke gospodarske rasti, nizke brezposelnosti in visoke zaposlenosti. Tako je bila stopnja tveganja revščine, objavljena za leto 2009, nižja kot leta 2008, znižala pa sta se tudi Ginijev količnik in kvintilni količnik (80/20), ki kaže razmerje med 20 % prebivalstva z najvišjimi dohodki in 20 % prebivalstva z najnižjimi dohodki. Poslabšanje dohodkovnih razmer pa se je, kljub pomoči države skupinam z najnižjimi dohodki, že nakazovalo. Tako se je relativna revščina v primerjavi z letom 2008 poglobila, stopnja tveganja revščine pa se je povečala pri nekaterih, že sicer z revščino najbolj ogroženih socialnih skupinah. Stopnja materialne prikrajšanosti, ki pa se nanaša na leto 2009, je ostala približno enaka kot leta 2008, ko se je precej povečala.

Slovenija tudi v letu 2010 ostaja v skupini držav z zelo visoko stopnjo človekovega razvoja, postopno se zvišujejo tudi vrednosti vključenih kazalnikov. Po indeksu človekovega razvoja se je med 169 obravnavanimi državami uvrstila na isto mesto kot lani (29. mesto), razmeroma visoko je tudi glede na ostale indekse neenakosti, tj. glede na razporejenost osnovnih elementov blaginje v državi in po spolu. Med obravnavanimi kazalniki sta v Sloveniji najmanj ugodna povprečno število let šolanja prebivalstva, starega 25 let in več, ter nizka stopnja politične zastopanosti žensk.

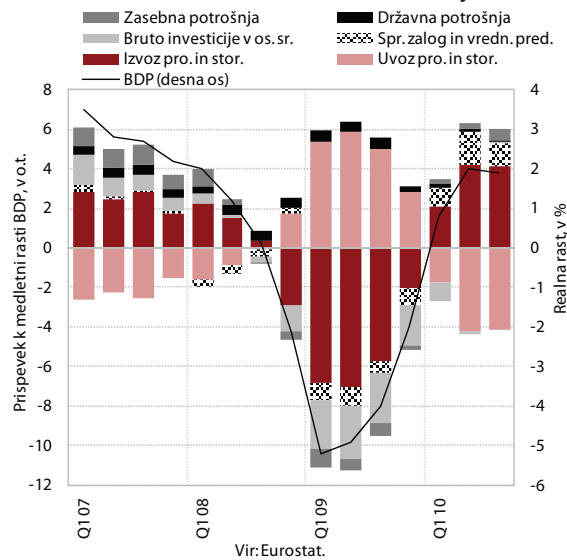
tekoča gospodarska gibanja

Mednarodno okolje

Gospodarska rast v evrskem območju se je v tretjem četrtletju pričakovano umirila. Po podatkih Eurostata se je BDP v evrskem območju realno povečal za 0,4 % (1,0 % v drugem četrtletju), glede na enako obdobje lani pa je bil višji za 1,9 %. V večini naših glavnih trgovinskih partneric se je gospodarska rast glede na predhodno četrtletje upočasnila. Rast v Nemčiji se je sicer občutno umirila (0,7 %, po 2,3 % v drugem četrtletju), a ostaja med višjimi v EU, pomemben dejavnik rasti pa je poleg izvoza zdaj tudi domače povpraševanje. Ugodne razmere na nemškem trgu dela, kjer je bilo v tretjem četrtletju zabeleženo najvišje število zaposlenih po združitvi, pozitivno vplivajo na zasebno povpraševanje, povečali pa sta se tudi državna poraba in investicijska poraba za stroje in opremo. Vrednosti kratkoročnih kazalnikov kažejo, da je do upočasnitve gospodarske rasti v evrskem območju prišlo predvsem zaradi septembrskih gibanj (predelovalne dejavnosti, gradbeništvo). V tretjem četrtletju se je gospodarska rast v ZDA rahlo pospešila (0,6 %), medletno je bil BDP višji za 3,2 %, rast na Kitajskem pa kljub rahli upočasnitvi ostaja visoka (medletno 10,6 %).

EK in OECD v svojih jesenskih napovedih pričakujeta, da se bo okrevanje gospodarstva evrskega območja v prihodnjih dveh letih nadaljevalo. Obe instituciji sta izboljšali napoved gospodarske rasti za leto, za prihodnji dve leti pa pričakujeta postopno nadaljevanje okrevanja, ki pa bo počasnejše kot ob preteklih recesijah. Ena ključnih značilnosti trenutnega okrevanja evrskega območja so precejšnje razlike med obeti za posamezne države članice, ki so posledica različne proizvodne in geografske strukture izvoza, stopnje odprtosti, izpostavljenosti težavam v finančnem sektorju in predvsem velikosti notranjih in zunanjih neravnotežij. Na ravni evrskega območja je do izboljšave napovedi za leto prišlo predvsem zaradi hitrejši razširitve dejavnikov okrevanja od spomladi predvidene. Ob hitri rasti svetovnih trgovinskih tokov je bolj od predvidevanj okrevale izvoz, kar je vplivalo tudi na rahlo okrepitev investicij v opremo in stroje, na katero so pozitivno vplivali tudi visoki dobički podjetij in povečevanje izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti. Znake okrevanja kaže tudi zasebna potrošnja, ki naj bi se postopoma povečevala tudi prihodnji dve leti, kar je posledica stabilizacije oz. v nekaterih državah celo že vidnega izboljšanja na trgu dela, nizke inflacije, nizkih obrestnih mer in izboljšane razpoložena potrošnikov. Na kratek rok pa se bo po napovedi EK rast BDP v prvi

Slika 1: Struktura rasti BDP v evrskem območju

Slika 2: Gospodarska rast in napoved

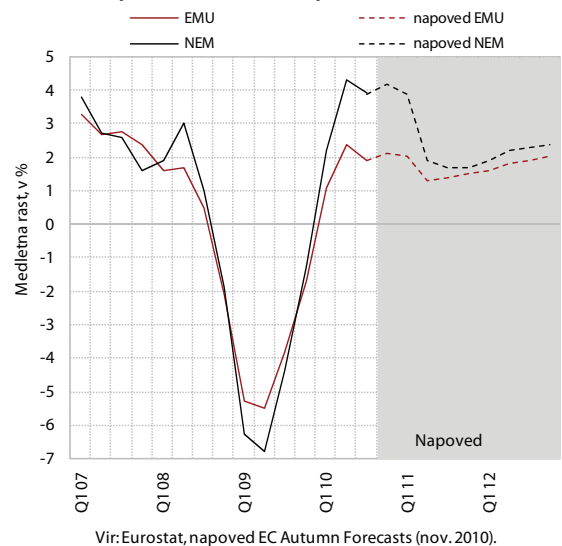

Tabela 1: Primerjava napovedi gospodarske rasti mednarodnih institucij in predpostavk, uporabljenih v UMAR Jesenski napovedi gospodarskih gibanj 2010

	2010					2011					2012		
	UMAR sep 10	IMF okt 10	CONS nov 10	OECD nov 10	EK nov 10	UMAR sep 10	IMF okt 10	CONS nov 10	OECD nov 10	EK nov 10	UMAR sep 10	OECD nov 10	EK nov 10
EMU	1,4	1,7	1,7	1,7	1,7	1,3	1,5	1,4	1,7	1,5	1,6	2,0	1,8
Nemčija	2,5	3,3	3,4	3,5	3,7	1,7	2,0	2,1	2,5	2,2	1,7	2,2	2,0
Italija	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,3	1,1	1,1	1,6	1,4
Avstrija	1,2	1,6	1,7	2,0	2,0	1,5	1,6	1,5	2,0	1,7	1,5	2,0	2,1
Francija	1,4	1,6	1,6	1,6	1,6	1,4	1,6	1,5	1,6	1,6	1,9	2,0	1,8
Zdr. Kraljestvo	1,3	1,7	1,7	1,8	1,8	2,0	2,0	2,0	1,7	2,2	2,1	2,0	2,5
ZDA	2,9	2,6	2,7	2,7	2,7	2,8	2,3	2,4	2,2	2,1	3,3	3,1	2,5

Vir: UMAR Jesenska napoved gospodarskih gibanj (september 2010), IMF World Economic Outlook (oktober 2010), Consensus Forecasts (november 2010), OECD Economic Outlook (november 2010), EC Forecast (november 2010).

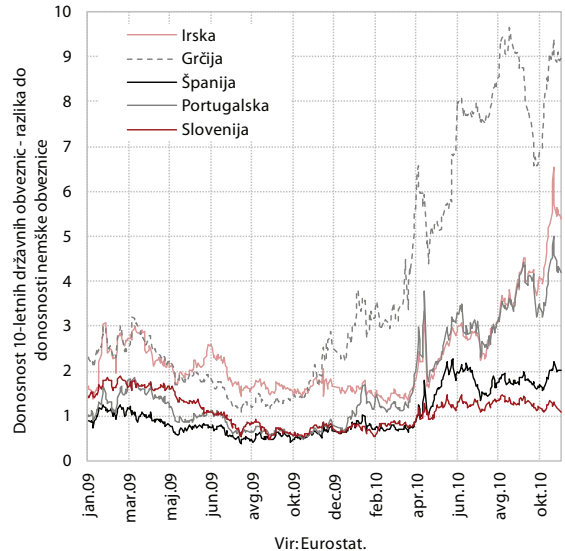
polovici leta 2011 zaradi upočasnitve okrevanja trgovinskih tokov, konca začasnih spodbud in pozitivnega prispevka k rasti s strani spremembe zalog ter predvsem napovedane fiskalne konsolidacije upočasnila in se začela postopoma krepiti v drugi polovici prihodnjega leta, ko naj bi tudi prišlo do vnovične pospešitve svetovne gospodarske rasti. Rast pa bo nižja kot v preteklih okrevanjih zaradi določenih strukturnih slabosti, kot so prevelik obseg gradbenega sektorja v številnih državah članicah, prepočasna ponovna rast zaposlenosti oz. strukturna brezposelnost, morebitne nadaljnje težave, povezane z delovanjem finančnega sektorja, ter visok javnofinančni primanjkljaj in dolg.

Posojilni pogoji v evrskem območju so se v tretjem četrtletju še zaostrovali, a manj kot v predhodnem četrtletju. Po anketi ECB so se posojilni pogoji v tretjem četrtletju sicer poslabšali, vendar je bilo tokrat število bank, ki so zaostriale posojilne pogoje, le za 4 % večje od števila bank, ki jih je izboljšalo (v drugem četrtletju 11 %). Prvič po dveh letih se je po oceni anketiranih bank povečalo tudi povpraševanje po kreditih podjetij vseh velikosti, med razlogi za najem kredita pa sta prevladovali potrebi po obratnem kapitalu za poslovanje in financiranju zalog. Za zadnje četrtletje letos banke pričakujejo nadaljnje zaostrovanje posojilnih pogojev za podjetja v približno enakem obsegu kot v tretjem četrtletju, povpraševanje po kreditih pa naj bi se še povečalo. Po drugi strani se posojilni pogoji za stanovanjske in potrošniške kredite ne zaostrejuje več, za zadnje letošnje četrtletje pa banke pričakujejo izboljšanje posojilnih pogojev, izraziteje pa naj bi se povečalo tudi povpraševanje.

Na razmere na finančnih trgih je novembra močno vplivalo ponovno povečano tveganje dolžniške krize v nekaterih državah evrskega območja. Razlike med donosnostjo 10-letnih državnih obveznic nekaterih držav članic evrskega območja (predvsem Grčije, Irske, Portugalske in Španije) in Nemčije so se zato znova močno povečale. Rekordne vrednosti so dosegle razlike irskih državnih

obveznic, ki je že zaprosila EU za pomoč pri reševanju krize v bančnem sistemu in v povezavi z njo v celotnem fiskalnem sistemu države.

Slika 4: Donosnost 10-letnih državnih obveznic

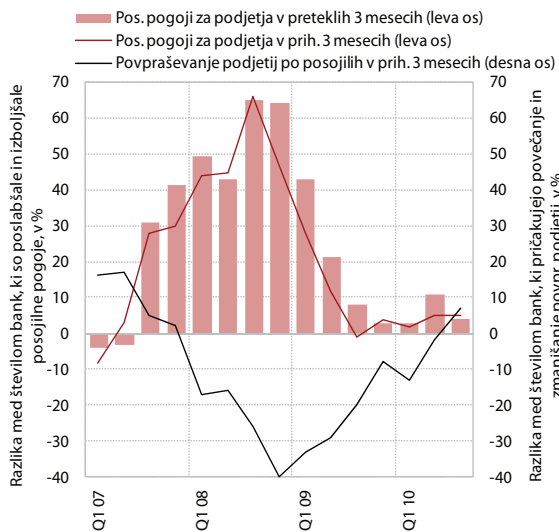

Vir: Eurostat.

Medbančne obrestne mere so se novembra zvišale, a ostajajo precej pod dolgoletnim povprečjem. Vrednost 3-mesečnega EURIBOR-ja je v povprečju meseca znašala 1,042 %, kar je 5 bazičnih točk več kot oktobra, medletno pa je vrednost višja za 33 bazičnih točk. Vrednost 3-mesečnega LIBOR-ja za USD (0,286 %) je novembra ostala na približno enaki ravni kot pretekli mesec. Ključne obrestne mere centralnih bank se pričakovano tudi novembra niso spremenile.

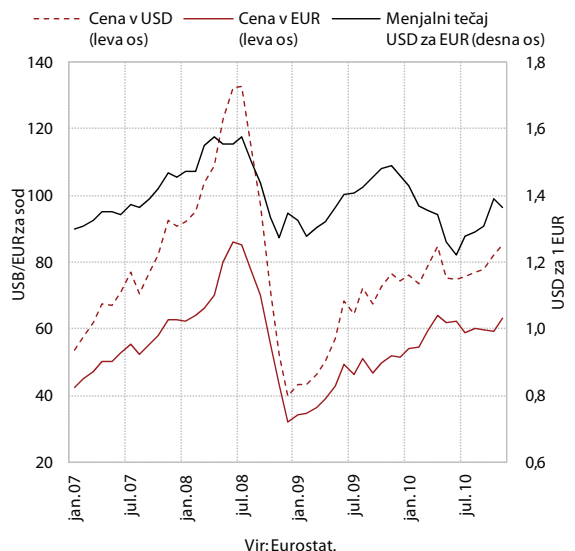
Po štirih mesecih krepitve se je novembra vrednost evra glede na dolar znižala. Povprečni tečaj dolarja glede na evro se je novembra okreplil za 1,7% na 1,3661 USD za 1 EUR, medletno pa je bil višji za 8,4%. Glede na evro so se nekoliko okrepile

Slika 3: ECB anketa o posojilnih pogojih

Vir: ECB.

Slika 5: Cena sode nafte Brent in menjalni tečaj USD/EUR

Vir: Eurostat.

tudi vrednosti britanskega funta (za 2,4 % na 0,8551 GBP za 1 EUR), japonskega jena (za 0,9 % na 112,69 JPY za 1 EUR) in švicarskega franka (za 0,1 % na 1,3442 CHF za 1 EUR). Na stabilnost in vrednost evra je novembra močno vplivala ponovna večja negotovost glede javnofinančne vzdržnosti nekaterih držav članic evrskega območja.

Cena soda nafte Brent so se novembra zvišale. Povprečna cena nafte Brent se je zvišala za 3,3 % na 85,3 USD/sod, izraženo v EUR za 4,8 % na 63,1 EUR/sod. Medletno so bile cene nafte v USD višje za 11,3 %, v EUR pa 21,2 %. Ob

manjših popravkih napovedi glede ponudbe nafte IEA in OPEC pričakujeta, da bo v letu 2011 in 2012 povprečna cena nafte višja, kot je bila v zadnjih dveh letih, kar je povezano predvsem s pričakovanim nadaljnjim postopnim okrevanjem svetovnega gospodarstva.

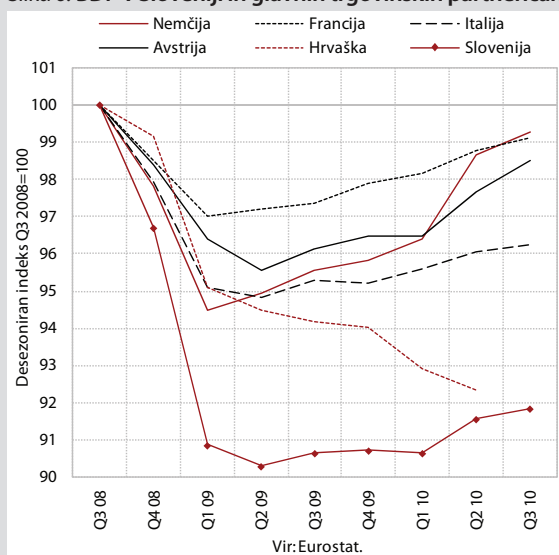
Gospodarska gibanja v Sloveniji

V tretjem letošnjem četrtletju se je rast blagovne menjave¹ pričakovano upočasnila. Septembra se je po desezoniranih

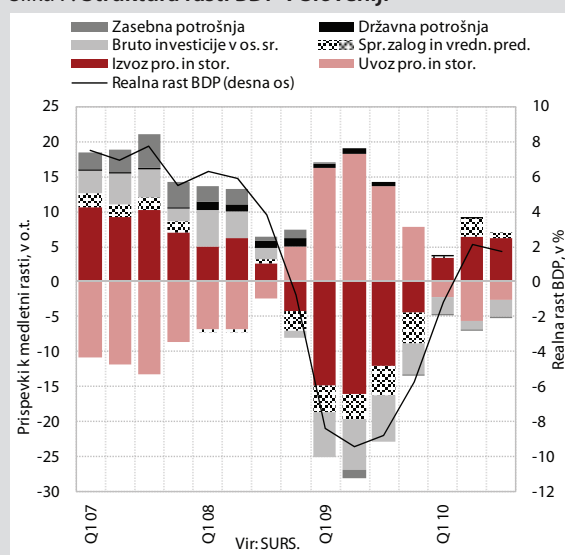
Okvir 1: Gospodarska rast v tretjem četrtletju 2010

Tudi v tretjem četrtletju izvoz kljub nekoliko počasnejši rasti ostaja ključni dejavnik gospodarske rasti, saj domače povpraševanje še ni dobilo zagona in zavira hitreše okrevanje gospodarstva. V tretjem četrtletju se je BDP v primerjavi s predhodnim četrtletjem pričakovano povečal manj (0,3 %) kot v drugem (1,0 %). V primerjavi z enakim četrtletjem lani je bil BDP realno višji za 1,7 %, v prvih devetih mesecih pa za 0,9 %, kar je skladno s pričakovanji iz Jesenske napovedi gospodarskih gibanj. V tretjem četrtletju se je razlika v hitrosti okrevanja domačega in tujega povpraševanja še povečala in je tako večja od naših jesenskih pričakovanj. Gospodarske razmere v glavnih trgovinskih partnericah v EU še naprej spodbudno vplivajo na izvoz, čeprav je bila njegova medletna rast v tretjem četrtletju (10,5 %) nižja kot v drugem. To je bilo skladno z nižjo gospodarsko rastjo v trgovinskih partnericah in napovedmi mednarodnih institucij o postopnem umirjanju zaradi upočasnitve rasti svetovne trgovine, izteka začasnih spodbud, zniževanja prispevka spremembe zalog k rasti ter varčevalnih ukrepov za znižanje javnofinančnih primanjkljajev in dolga. Po drugi strani dejavniki v domačem okolju zavirajo morebitno hitreše okrevanje gospodarstva, kar se delno odraža tudi v upočasnjeni medletni rasti uvoza v tretjem četrtletju (4,8 %). K njej je po naši oceni največ prispevala krepitev uvoza blaga za vmesno porabo v proizvodnji izvozno usmerjenih predelovalnih dejavnostih. Znotraj domačega povpraševanja so gibanja najslabša v segmentu investicijske dejavnosti in so se v tretjem četrtletju še poslabšala. Bruto investicije v osnovna sredstva so bile medletno realno nižje za 9,3 %, po tem ko so bile v drugem četrtletju nižje za 4,9 %. To je posledica nadaljnega medletnega padca gradbenih investicij, ki so glede na tekoče kazalnike v tem četrtletju dosegle najnižjo vrednost v času krize, investicije v stroje in opremo pa so beležile rahlo rast. Po naši oceni slabe razmere na finančnih trgih postajajo vedno večji omejevalni dejavnik investicijske dejavnosti. Tudi potrošnja gospodinjstev je nižja (-0,4 %) kot v enakem obdobju lani in to že četrto četrtletje zapored, kar je po naši oceni povezano z zaostrenimi razmerami na trgu dela. Medletna rast državne potrošnje se je v tretjem četrtletju umirila (0,1 %) Prispevek spremembe zalog k medletni gospodarski rasti je znašal 0,8 o. t., kar je manj kot v drugem četrtletju. Po razpoložljivih podatkih raven BDP-ja v Sloveniji precej bolj zaostaja za predkrizno ravno iz tretjega četrtletja 2008 kot v naših glavnih trgovinskih partnericah. Razloga za to sta dva, in sicer padec BDP v letu 2009 je bil v Sloveniji, z izjemo baltskih držav, največji v EU, hkrati pa je trenutno okrevanje počasnejše kot v številnih drugih članicah.

Slika 6: BDP v Sloveniji in glavnih trgovinskih partnericah

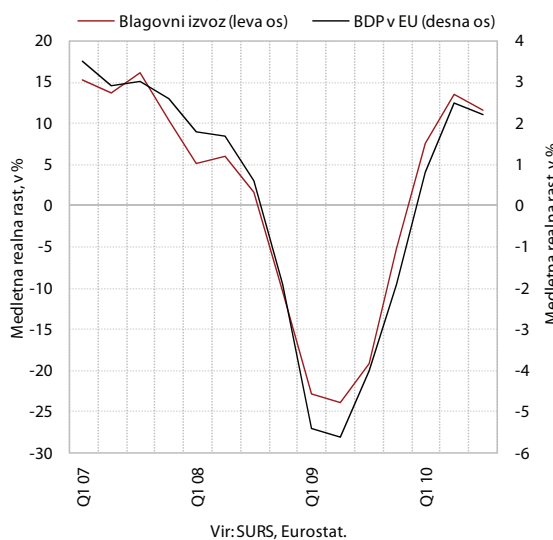
Slika 7: Struktura rasti BDP v Sloveniji

¹ Po zunanjetrgovinski statistiki.

podatkih *izvoz blaga* po večmesečni rasti ohranil na ravni predhodnega meseca, v tretjem četrletju skupaj pa se je njegova rast skladno z gibanji v mednarodnem okolju in pričakovanji iz Jesenske napovedi umirila (s 5,9 % na 4,5 %). Kot posledica učinka nizke osnove je bila medletna rast nominalno še nekoliko višja (17,4 %) kot v drugem četrletju. Pri tem je bila medletna rast izvoza v države nečlanice EU višja (13,3 %), rast izvoza na trge držav EU pa se je ohranila na visoki ravni (19,3 %). V strukturi izvoza po panogah so po razpoložljivih podatkih za osem letošnjih mesecev k medletno višjemu izvozu največ prispevale rast izvoza proizvodnje električnih naprav, proizvodnje kovin, proizvodnje motornih vozil, proizvodnje kemikalij in kemičnih izdelkov ter proizvodnje farmacevtskih surovin in preparatov. Septembra se je *uvoz blaga* okreplil močneje kot v preteklih mesecih (desezonirano za 1,9 %). V tretjem četrletju je bila njegova rast prav tako nižja kot v predhodnem četrletju (s 7,1 % na 1,8 %), nižja pa je bila tudi medletna rast (z 19,3 % v drugem četrletju na 13,8 %). Glede na gibanje izvoznih tokov in industrijske proizvodnje ocenjujemo, da se je tudi v tretjem četrletju najbolj povečal uvoz proizvodov za vmesno porabo. V devetih mesecih letos je bil izvoz blaga medletno višji za 13,6 %, uvoz pa za 12,9 %.

Slika 8: Blagovna menjava

V tretjem četrletju se je rast izvoza **storitev** okreplila, uvoza pa znova upočasnila. Po avgustovskem padcu se je septembra izvoz storitev po desezoniranih podatkih povečal za 1,1 %, v tretjem četrletju pa se je njegova rast okreplila na 4,9 % (v drugem 2,7 %). Medletno je bil izvoz storitev nominalno višji za 9,1 %, k rasti pa je največ prispeval izvoz potovanj. Ponovno je bil medletno višji tudi izvoz cestnega in železniškega transporta, kar je povezano z gibanjem blagovne menjave. Izvoz skupine ostalih storitev je bil višji predvsem zaradi krepitve izvoza raznih poslovnih, profesionalnih, tehničnih in komunikacijskih storitev, medtem ko izvoz gradbenih storitev že od prvega četrletja lani medletno upada. Uvoz

storitev se je septembra povečal (desezonirano za 0,8 %), v tretjem četrletju pa se je njegova rast upočasnila (z 1,5 % na 0,7 %). Medletno je bil uvoz storitev višji za 5,2 %, na kar je najbolj vplival uvoz licenc, patentov in avtorskih pravic. V devetih mesecih letos je bil izvoz storitev medletno višji za 5,4 %, uvoz za 4,5 %.

Slika 9: Storitvena menjava

Tabela 2: Izbrani mesečni kazalniki gospodarske aktivnosti v Sloveniji

v %	2009	IX 10/ VIII 10	IX 10/ IX 09	I-IX 10/ I-IX 09
Izvoz ¹	-18,4	20,1	14,4	11,7
-blago	-19,4	31,9	15,8	13,4
-storitve	-14,7	-11,7	9,1	5,4
Uvoz ¹	-23,6	16,6	13,8	11,6
-blago	-25,7	24,6	15,3	13,0
-storitve	-10,2	-15,3	5,7	4,5
Industrijska proizvodnja	-17,4	-2,1 ²	5,2 ³	5,9 ³
-v predelovalnih dejavnostih	-18,7	-2,5 ²	3,9 ³	6,4 ³
Gradbeništvo-vrednost opravljenih gradbenih del	-21,0	-8,3 ²	-18,4 ³	-17,2 ³
Trgovina na drobno – realni prihodek	-10,5	1,9 ²	3,5 ³	-0,8 ³
Gostinstvo – nominalni prihodek	-11,7	-1,4 ²	2,2 ³	1,9 ³

Vir: BS, SURS, preračuni UMAR.

Opombe: ¹plačilnobilančna statistika, ²desezonirani podatki, ³delovnim dnevem prilagojeni podatki.

Tudi rast obsega proizvodnje **predelovalnih dejavnosti** se je v tretjem četrletju pričakovano umirila. Kljub septembrskemu znižanju se je proizvodnja v tretjem četrletju okreplila (2,5 % desezonirano), a manj kot v predhodnem (3,2 %). Skromnejša je bila tudi medletna rast (8,5 %), k čemur je prispeval tudi učinek osnove.²

² Obseg proizvodnje v drugem četrletju 2009 je bil v večini panog najnižji od začetka krize, v tretjem četrletju lani pa se je že okreplil.

V tretjem letošnjem četrtletju se je medletna rast pričakovano najbolj umirila v proizvodnji vozil in plovil, predvsem zaradi izteka subvencij za nakup novih osebnih in lahkih gospodarskih vozil v nekaterih državah članicah EU. Medletna rast je bila nižja v večini drugih tehnološko zahtevnejših panogah.³ Kljub upočasneni rasti tehnološko zahtevnejših panog ta ostaja višja v primerjavi s tehnološko manj zahtevnimi. Slednje so glede na nizke ravni proizvodnje v preteklem letu in v prvem letošnjem polletju v tretjem četrtletju letos beležile višjo medletno rast obsega proizvodnje. Pozitivna rast je bila zabeležena v večini teh panog, z izjemo v delovno najintenzivnejših tekstilni in pohištvni industriji, ki najbolj zaostajata za povprečnim obsegom proizvodnje iz leta 2008. Nizko tehnološko zahtevne panoge, ki okrevajo najpočasneje, in srednje nizko tehnološko zahtevne panoge po devetih letošnjih mesecih za povprečnim obsegom proizvodnje iz leta 2008 zaostajajo za okoli petino, srednje visoko in visoko tehnološko zahtevne panoge, kjer je okrevanje najhitrejše, pa za okoli desetino (najbolj proizvodnja drugih strojev in naprav, za več kot četrtno⁴).

Slika 10: Obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti po tehnološki zahtevnosti⁵

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Tudi na ravni celotne EU je bila rast proizvodnje v tretjem četrtletju močnejša v tehnološko zahtevnejših panogah, med katerimi se je prav tako najbolj znižala v proizvodnji vozil in plovil. Proizvodnja tehnološko zahtevnejših panog je bila medletno za okoli desetino višja. Med njimi se je rast precej znižala v proizvodnji vozil in plovil, ki pa je še v prvi polovici leta beležila eno izmed najvišjih stopenj rasti. V primerjavi s Slovenijo je bila v EU-27 rast proizvodnje vozil

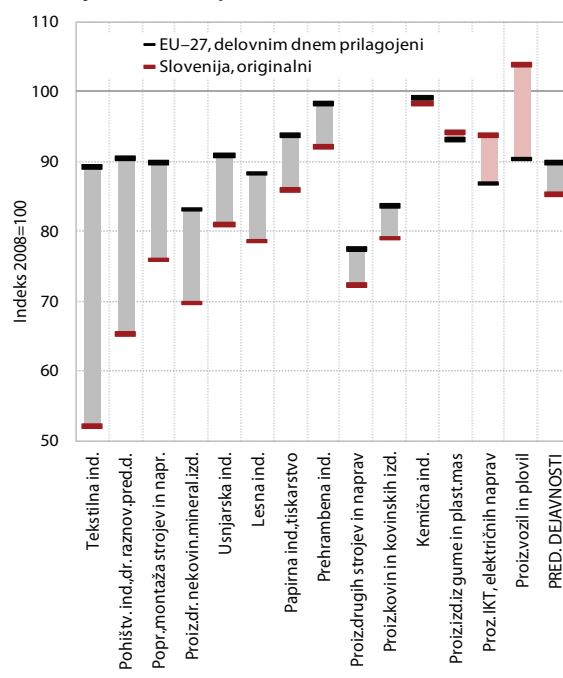
³ Izjema je bila proizvodnja drugih strojev in naprav, kjer pa je bila proizvodnja lani in tudi še v prvi polovici letošnjega leta na zelo nizki ravni.

⁴ Podoben je tudi zaostanek proizvodnje IKT naprav ter proizvodnje drugih vozil in plovil, ki predstavljata manj kot 3 % proizvodnje predelovalnih dejavnosti.

⁵ Preračuni so narejeni na utežeh SURS za leto 2009 oz. 2010. V izračun visoko in srednje visoko tehnološko zahtevnih panog zaradi zaupnosti podatkov ni vključena farmacevtska industrija.

in plovil v prvi polovici leta nižja, a je bilo tudi znižanje v tretjem četrtletju manjše. V povprečju EU-27 ta panoga še ne dosega ravni iz leta 2008, v Sloveniji pa, poleg proizvodnje električnih naprav, edina presega takratno raven.⁶ Nizka je ostala rast tehnološko manj zahtevnih panog, ki na ravni celotne EU za povprečno ravno iz leta 2008 zaostajajo manj kot v Sloveniji. V Sloveniji proizvodnja zaostaja za povprečno ravno v EU v vseh panogah, z izjemo dveh, k večjemu skupnemu zaostanku pa največ prispevajo tekstilna in pohištvna industrija in tudi proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov, druge predelovalne dejavnosti ter popravila in montaža strojev in naprav.

Slika 11: Obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti v Sloveniji in EU-27⁷ v prvih devetih mesecih 2010

Vir: SURS, Eurostat, preračuni UMAR. Opomba: Razvrščene po velikosti zaostanka Slovenije za EU-27.

V tretjem četrtletju je bilo v predelovalnih dejavnostih 8.632 manj delovno aktivnih kot v enakem obdobju lani. Število delovno aktivnih je znova najbolj upadlo v tehnološko najmanj zahtevnih panogah (za 6.167), kjer se zmanjševanje števila zaposlenih najpočasneje umirja. K skupnemu padcu je največ prispevala tekstilna industrija (3.625), kjer se je število delovno aktivnih, poleg papirne industrije in tiskarstva, tudi najbolj znižalo. V srednje nizko tehnološko zahtevnih in tehnološko bolj zahtevnih panogah pa je bilo v tretjem četrtletju število delovno aktivnih medletno manjše za okoli 2 %. Izmed teh

⁶ Proizvodnja je na ravni celotne EU višja kot leta 2008 le v farmacevtski industriji, v Sloveniji so podatki o proizvodnji farmacevtske industrije zaupni.

⁷ Proizvodnje koka in naftnih derivatov ne prikazujemo zaradi majhnega deleža v celotni dejavnosti, farmacevtske industrije pa ne prikazujemo zaradi zaupnosti podatkov za Slovenijo.

Tabela 3: Zaposlenost v predelovalnih dejavnostih

	Število delovno aktivnih, v 1.000				Rast, v %		
	2009	Q1 10	Q2 10	Q3 10	2009/ 2008	Q3 10/ Q3 09	I-IX 10/ I-IX 09
Prehrambena ind.	15,5	15,2	15,1	15,1	-6,5	-2,5	-3,4
Tekstilna ind.	13,7	11,0	10,7	10,1	-26,5	-26,4	-26,9
Usnjarska ind.	3,5	3,3	3,3	3,5	-23,1	1,8	-4,9
Lesna ind.	9,6	9,1	9,0	8,9	-15,0	-5,6	-7,5
Papirna ind., tiskarstvo	10,0	9,3	9,2	9,0	-8,1	-9,6	-8,9
Kemična in farmacevtska ind.	11,9	11,8	11,8	11,7	-2,4	-1,0	-1,4
Proiz. izd. iz gume in plast. mas	13,2	13,1	13,1	13,1	-6,5	1,1	-0,8
Proiz. drugih. nekovin. mineral. izd.	8,6	8,1	8,2	8,1	-13,9	-5,4	-7,2
Proiz. kovin in kovinskih izd.	39,6	37,5	37,4	37,5	-8,0	-3,5	-6,5
Proz. IKT, električnih naprav	27,0	26,3	26,1	25,8	-9,0	-2,3	-4,0
Proiz. drugih strojev in naprav	14,8	13,8	13,8	13,7	-9,7	-3,4	-7,7
Proiz. vozil in plovil	13,7	13,4	13,6	13,5	-10,5	1,0	-2,8
Pohištvena ind., druge razno. pred. dej.	12,9	12,3	12,2	12,0	-8,2	-5,7	-7,2
Popravila, montaža strojev in naprav	5,8	5,7	5,8	6,0	-8,7	5,7	-0,3
PREDELOVALNE DEJAVNOSTI, skupaj	199,8	190,0	189,4	188,1	-10,5	-4,4	-6,6
visoko in srednje visoko tehnološko zahtevne panoge	67,4	65,4	65,4	64,8	-9,6	-1,6	-4,1
srednje nizko tehnološko zahtevne panoge	67,2	64,4	64,5	64,8	-9,2	-2,1	-5,0
nizko tehnološko zahtevne panoge	65,2	60,2	59,5	58,6	-11,6	-9,5	-10,8

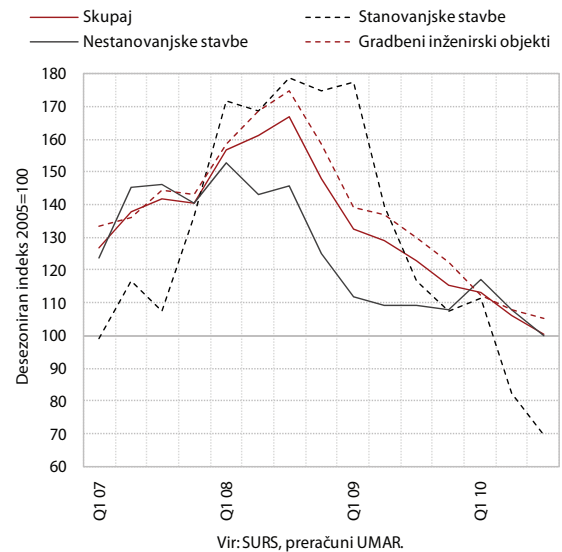
Vir: SURS, preračuni UMAR.

panog se je število delovno aktivnih najbolj zmanjšalo v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov in IKT naprav (za 10,6 %), večje kot v enakem obdobju lani pa je bilo v gumarski industriji, dejavnosti popravil in montaže strojev in naprav ter tehnološko zahtevnejših farmacevtski industriji, proizvodnji električnih naprav in proizvodnji motornih vozil (1.025 delavcev več, z usnjarsko industrijo 1.087 več).

V tretjem četrtletju se je aktivnost v **gradbeništvu** znižala in dosegla najnižjo vrednost v času krize. Po desezoniranih podatkih se je vrednost opravljenih del ob ponovno občutnejšem padcu septembra v celotnem tretjem četrtletju znižala za 5,3 %. Zniževanje aktivnosti v gradbeništvu tako traja neprekinjeno že dve leti, v tem času pa se je vrednost opravljenih del znižala za 39,6 %. V tem obdobju je bilo znižanje del najvišje v gradnji stanovanjskih stavb⁸, a tudi v gradnji nestanovanjskih stavb in inženirskih objektov se je vrednost del znižala za več kot tretjino. Znižanje del v gradnji stanovanj je povezano z zalogo neprodanih stanovanj in zaostreno finančno situacijo, ki zadolženim podjetjem še dodatno otežuje poslovanje. Padec aktivnosti v gradnji inženirskih objektov je posledica končanja najintenzivnejše faze gradnje avtocest in zaostrene javnofinančne situacije. V gradnji nestanovanjskih stavb, kjer je aktivnost dosegla vrh v prvem četrtletju leta 2008, se je vrednost del najmočneje znižala konec leta 2008 in v začetku leta 2009, potem pa stagnirala do konca lanskega leta. Na začetku

⁸ Pri interpretaciji podatka o vrednosti del v stanovanjski gradnji je treba opozoriti, da v te podatke niso vključena manjša podjetja, ki po naših ocenah večji del svoje aktivnosti opravijo v gradnji stanovanjskih stavb.

Slika 12: Vrednost opravljenih gradbenih del

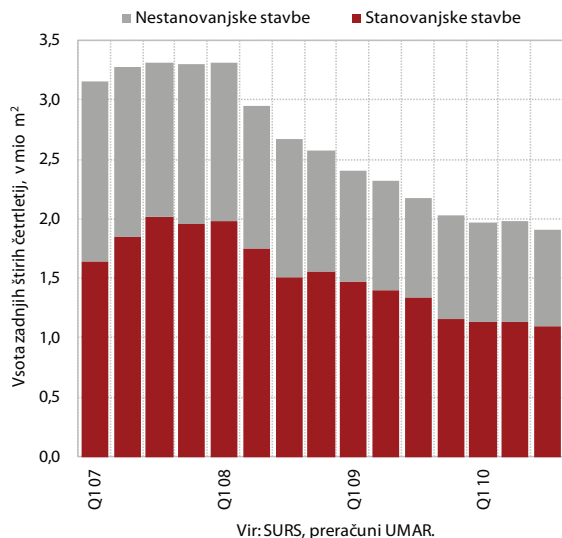

Vir: SURS, preračuni UMAR.

letašnjega leta se je okreplila, a se je v drugem in tretjem četrtletju ponovno znižala.

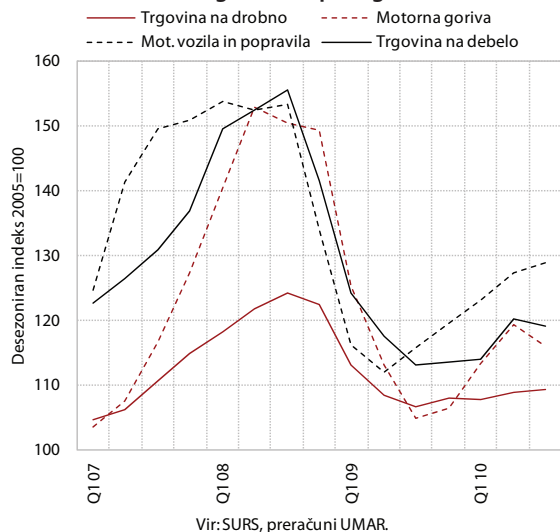
Izdana gradbena dovoljenja nakazujejo nadaljevanje krčenja aktivnosti v gradnji stavb. Po razmeroma ugodnih podatkih za drugo četrtletje je bila skupna površina stavb, predvidena z izdanimi gradbenimi dovoljenji, v tretjem četrtletju za 17,4 % nižja kot leto pred tem. V primerjavi s tretjim četrtletjem 2007, ko je bilo izdanih največ gradbenih dovoljenj, se je z izdanimi gradbenimi dovoljenji predvidena površina več kot prepolovila.

Slika 13: Skupna površina stavb, predvidena z gradbenimi dovoljenji

V tretjem četrtnem letu se je nadaljevala umirjena rast prihodka v **trgovini** z motornimi vozili, prihodek v trgovini na drobno je ostal na podobni ravni kot v prejšnjem četrtnem letu, prihodek v trgovini na debelo pa se je znižal (desezonirano). Umirjena rast se je v tretjem četrtnem letu letos nadaljevala v trgovini z motornimi vozili in popravili, kjer se prihodek povečuje od drugega četrtnega lani. Nominalni prihodek v trgovini na debelo se je znižal, vendar je ob relativno velikem povečanju v drugem četrtnem letu še vedno višji kot konec lanskega in začetek letošnjega leta, ko je bil najnižji. V trgovini na drobno je prihodek ostal približno na ravni drugega četrtnega leta in tako z manjšimi nihanjem ostaja dokaj stabilen od sredine leta 2009 dalje. Znotraj trgovine na drobno tudi v tretjem letošnjem četrtnem letu ni prišlo do večjih sprememb pri prihodu v trgovini z živili, pijačo in tobaknimi izdelki, ki zadnje leto in pol ostaja na podobni ravni kot v povprečju leta 2005, ter pri prihodu v trgovini z neživili, ki že pet četrtnih let ostaja na najnižji vrednosti.

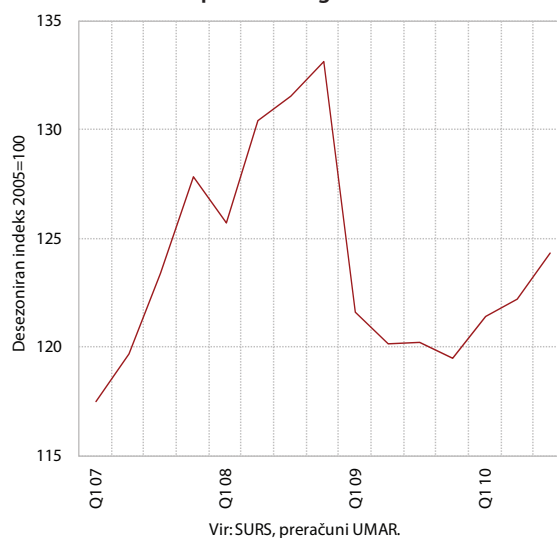
Slika 14: Prihodek v trgovinskih panogah

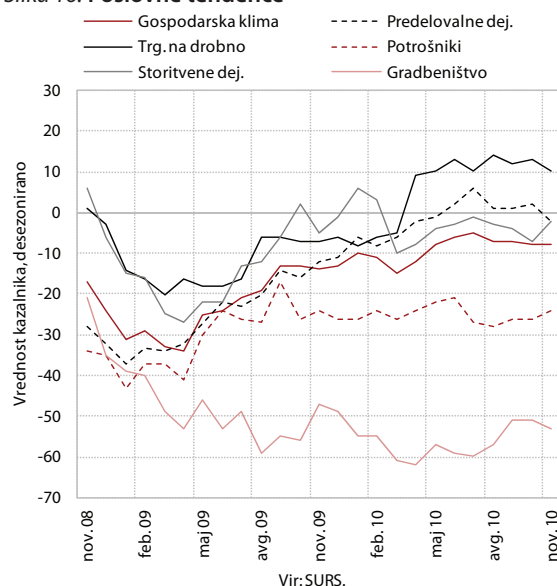
Bolj spremenljiv je prihodek v trgovini z motornimi gorivi, ki se je s ponovno rastjo obsega cestnega blagovnega prometa začel povečevati ob koncu lanskega leta. Prihodek v trgovini z motornimi gorivi se je sicer v tretjem četrtnem letu letos zmanjšal, vendar je ob relativno velikem povečanju v prejšnjih treh četrtnih letih še vedno višji kot v tretjem lanskem četrtnem letu, ko je bil najnižji. V primerjavi z enakim lanskim obdobjem je bil prihodek v tretjem četrtnem letu višji v trgovini na drobno za 2,4 %, v trgovini na debelo za 4,8 % in v trgovini z motornimi vozili in popravili za 10,8 %.

V **gostinstvu** se je v tretjem letošnjem četrtnem letu nadaljevala rast nominalnega prihodka, začeta na začetku letošnjega leta. Po padanju v lanskem letu, ki je bilo najbolj izrazito v prvem četrtnem letu, se prihodek v gostinstvu letos povečuje, a še vedno zaostaja za ravno iz leta 2008. Rast prihodka

Slika 15: Nominalni prihodek v gostinstvu

Slika 16: Poslovne tendence

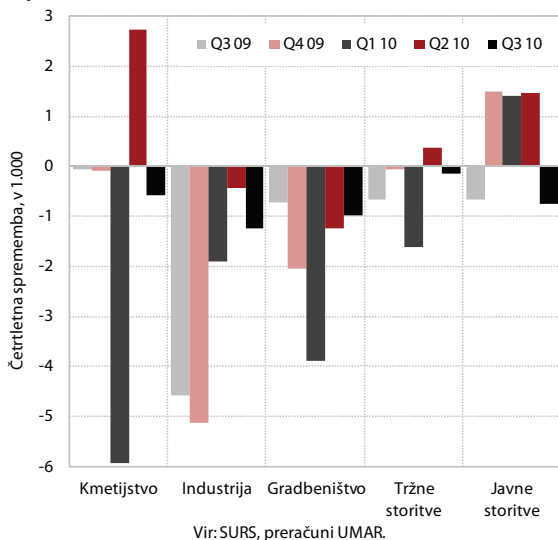
v gostinstvu (1,7 %, sezonsko) v tretjem četrtletju letos je bila po naši oceni posledica povečanega obiska tujih turistov v Sloveniji. Število njihovih prenočitev je bilo medletno večje za 3,2 %, gostinski prihodek pa nominalno večji za 4,1 %.

Desezonirana vrednost kazalnika gospodarske klime je novembra ostala nespremenjena, na približno podobni ravni pa se ohranja od maja letos. Novembra so se znižale vrednosti kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih, v trgovini na drobno in v gradbeništvu, vrednosti kazalnika zaupanja v storitvenih dejavnostih in potrošnikov pa sta se izboljšali.

Trg dela

Septembra se je število **formalno delovno aktivnih** sezonsko povišalo, medletno pa je ostalo nižje za 2,1 %. Po izločitvi sezonskih dejavnikov je septembra prišlo do nadaljnega znižanja števila delovno aktivnih (-0,1 % desezonirano). To se je v primerjavi s predhodnim mesecem najbolj povečalo v izobraževanju (za 1.816), kar je vsakoletni septembrski sezonski pojav zaradi začetka šolskega leta. Največji padec delovno aktivnih glede na avgust pa je bil v gradbeništvu. V tretjem četrtletju se je število formalno delovno aktivnih ponovno znižalo (-0,4 %, desezonirano), medletno pa je bilo nižje za 2,2 %. V primerjavi s predhodnim četrtletjem se je število najbolj znižalo v predelovalnih dejavnostih, gradbeništvu, trgovini, kmetijstvu in izobraževanju najbolj pa povečalo v nekaterih storitvah (najbolj v strokovnih, znanstvenih

Slika 17: Formalno delovno aktivni po skupinah dejavnosti⁹

⁹ SURS ocenjuje število samozaposlenih v kmetijstvu na podlagi rezultatov ankete o delovni sili za predhodno četrtletje. Zato objavljeno število delovno aktivnih v kmetijstvu vsake tri mesece običajno močneje zanika. Od decembra 2009 do januarja 2010 naj bi se tako zmanjšalo za 5.802 oz. 15,4 %, od marca do aprila 2010 pa spet povečalo za 2.741 oz. 8,6 %. Tako močna nihanja so vsebinsko težko razložljiva drugače, kot da gre za statistično napako.

Tabela 4: Kazalniki gibanj na trgu dela

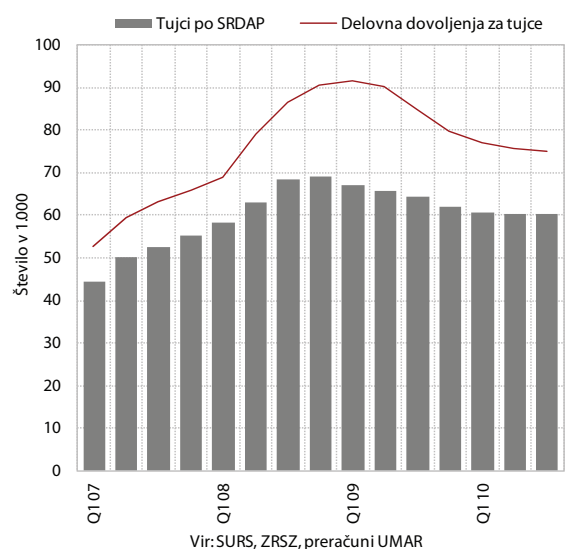
v %	2009/ 2008	IX 10/ VIII 10	IX 10/ IX 09	I-IX 10/ I-IX 09
Aktivno prebivalstvo	0,2	0,1	-0,9	-0,9
Formalno delovno aktivni	-2,4	0,3	-2,1	-2,8
Zaposlene osebe	-2,5	0,3	-1,3	-2,2
Registrirani brezposelni	36,6	-1,1	10,8	18,7
Povprečna nominalna bruto plača	3,4	-0,1	3,6	4,1
- zasebni sektor	1,8	-0,1	4,6	5,4
- javni sektor	6,5	-0,2	0,6	-0,1
	2009	IX 09	VIII 10	IX 10
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	9,1	9,4	10,6	10,5
Povprečna nominalna bruto plača (v EUR)	1.438,96	1.433,93	1.487,20	1.485,58
Zasebni sektor (v EUR)	1.338,77	1.334,94	1.398,14	1.396,49
Javni sektor (v EUR)	1.749,82	1.735,15	1.749,06	1.745,49

Vir: ZRSZ, SURS, preračuni UMAR.

in tehničnih dejavnostih, drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, finančni in zavarovalniški dejavnosti).

Število zaposlenih tujcev še upada. Zmanjševanje števila delovnih dovoljenj za tujce in števila zaposlenih tujcev po SRDAP je predvsem posledica zmanjšane zaposlovanja v gradbeništvu. Do začetka oktobra je bilo izdanih 31.576 delovnih dovoljenj, kar je 27,5 % manj kot v primerljivem lanskem obdobju. Število zaposlenih tujcev je septembra znašalo 59.994, kar je 5,6 % manj kot lani. Število tujcev iz EU se je sicer povečalo, prevladal pa je padec števila tujcev iz drugih držav.

Slika 18: Delovna dovoljenja za tujce in zaposleni tujci po SRDAP

Število registriranih brezposelnih oseb se je oktobra, predvsem zaradi sezonskih vplivov, močno povečalo. Brezposelnih je bilo konec meseca 102.683 oseb, kar je

4.775 več kot septembra oz. 8.092 oseb več kot oktobra lani (8,6 %). Podatki, očiščeni sezonskih vplivov, tudi kažejo nadaljnje povečevanje števila brezposelnih ((0,4 %, desezoniirano). Tudi letos je bilo povišanje števila brezposelnih oktobra predvsem posledica sezonskega priliva iskalcev prve zaposlitve, ki jim je potekel status

dijaka oz. študenta (6.343 oz. 7,9 % več kot oktobra lani). K večjemu številu brezposelnih je prispevalo tudi večje število oseb, ki so izgubile delo (7.102 oz. 6,5 % več kot septembra). Med njimi je bilo največ tistih, ki so izgubile delo za določen čas ali iz poslovnih razlogov. Delo je dobilo 4.849 brezposelnih (iz sezonskih razlogov sicer

Okvir 2: Anкета o delovni sili - 3. četrletje 2010

Po anketi o delovni sili se je v tretjem četrletju po desezoniiranih podatkih število delovno aktivnih zmanjšalo, zmanjšalo pa se je tudi število brezposelnih. Število delovno aktivnih je ostalo v primerjavi s predhodnim četrletjem zaradi močnega sezonskega učinka sicer nespremenjeno, desezoniirani podatki pa kažejo na zmanjšanje za 1,3 %. Medletno je število ostalo manjše za 30.000 oz. 3,0 %. Število anketno brezposelnih je v primerjavi s predhodnim četrletjem manjše za 1.000 oz. desezoniirano za 2,4 %, glede na enako četrletje lani pa ostaja večje za 7.000 oz. 10,6 %. Tudi stopnja anketne brezposelnosti se je zmanjšala, in sicer na 7,0 %, kar je 0,1 o. t. manj kot v predhodnih dveh četrletjih oz. 0,8 o. t. več kot v tretjem četrletju lani. Zmanjšanje stopnje anketne brezposelnosti v primerjavi s prejšnjim četrletjem kažejo tudi desezoniirani podatki. V letošnjem tretjem četrletju se je pomembneje povečalo število delovno aktivnih moških, število delovno aktivnih žensk pa se je zmanjšalo, tako da se je zmanjšala le stopnja brezposelnosti moških (prvič po dveh letih), stopnja anketne brezposelnosti žensk pa se je povečala.

Slika 19: Stopnje anketne brezposelnosti

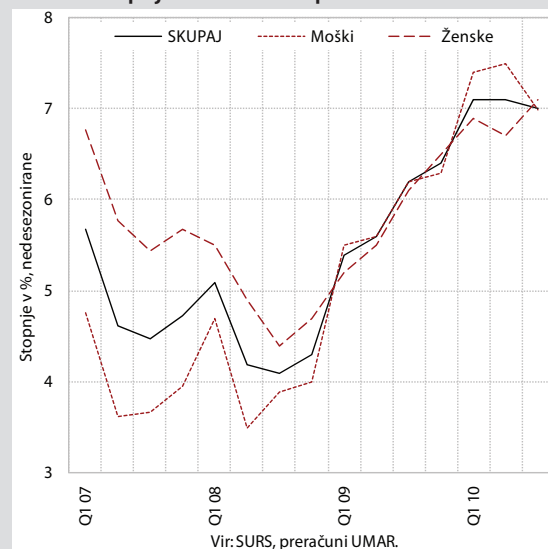

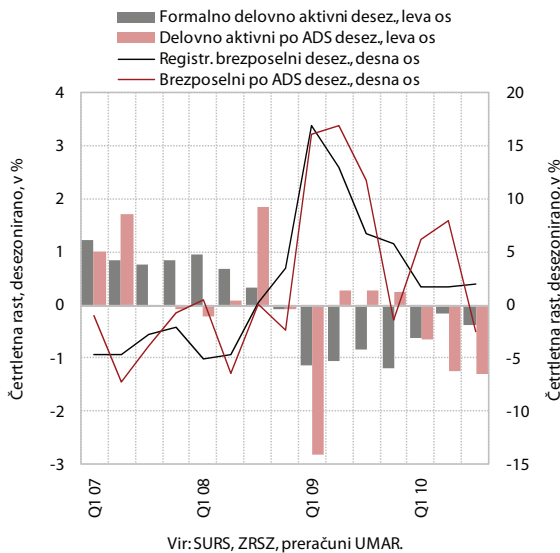
Tabela 5: Delovno aktivni po področjih dejavnosti

	Število v 1.000				Sprememba števila		
	2009	IX 09	VIII 10	IX 10	2009/2008	IX 10/VIII 10	IX 10/IX 09
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	37,9	37,9	34,0	34,0	-1.802	-45	-3.963
B Rudarstvo	3,3	3,3	3,0	3,0	-269	-9	-292
C Predelovalne dejavnosti	199,8	195,9	187,7	188,1	-22.539	463	-7.725
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	7,9	8,0	8,0	8,0	226	10	10
E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja	9,0	9,1	9,3	9,3	200	-18	143
F Gradbeništvo	86,8	86,5	78,6	78,2	-1.169	-388	-8.297
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	114,6	113,8	111,5	111,3	-1.161	-199	-2.548
H Promet in skladiščenje	49,8	49,2	47,8	47,8	-1.417	-74	-1.454
I Gostinstvo	34,0	34,1	33,2	33,1	210	-93	-1.000
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	22,5	22,4	22,5	22,6	609	112	249
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	24,5	24,2	24,4	24,5	236	22	210
L Poslovanje z nepremičninami	4,4	4,4	4,3	4,4	195	34	-6
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	44,8	45,3	47,1	47,4	1.960	331	2.162
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	25,6	25,7	26,6	26,7	-444	127	1.062
O Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	51,5	51,8	52,1	52,1	555	-5	313
P Izobraževanje	61,7	62,0	62,3	64,1	1.679	1.816	2.027
Q Zdravstvo in socialno varstvo	52,1	52,2	53,4	53,4	1.087	19	1.244
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	14,1	14,1	14,2	14,2	249	72	158
S Druge dejavnosti	13,3	13,4	13,5	13,5	474	49	137
T Dejavnost gospodinjstev z zaposl. hišnim osebjem, proizvodnja za lastno rabo	0,5	0,6	0,6	0,6	35	10	17

Vir: SURS, preračuni UMAR.

manj kot septembra, medletno pa 11,2 % več). Med drugimi brezposelnimi, ki so bili odjavljeni iz evidence, se je povečalo predvsem število tistih, ki so bili vključeni v program formalnega izobraževanja za pridobitev višje stopnje ali drugačne vrste izobrazbe, kar je sezonsko običajno za jesenske mesece. Število vključenih oseb v ta program je bilo glede na lansko leto večje za 2,1 %.

Slika 20: Izbrani kazalniki na trgu dela, desezonirano

Povprečna bruto **plača** na zaposlenega je septembra stagnirala, v devetih mesecih pa je bila njena medletna rast (4,1 %) enaka lanski in izključno posledica rasti plač v zasebnem sektorju. Septembra je povprečna bruto plača v zasebnem in javnem sektorju ostala približno na podobni ravni kot v predhodnem mesecu. V zasebnem sektorju je bila medletna rast v devetih mesecih letos precej višja (5,4 %) kot lani, kar je predvsem posledica prispevka osnovne bruto plače, ki se je izrazito zvišala marca z dvigom minimalne plače. Eden od dejavnikov letošnje rasti je tudi učinek sprememb v strukturi zaposlenih, ki pa

Slika 21: Raven bruto plače na zaposlenega

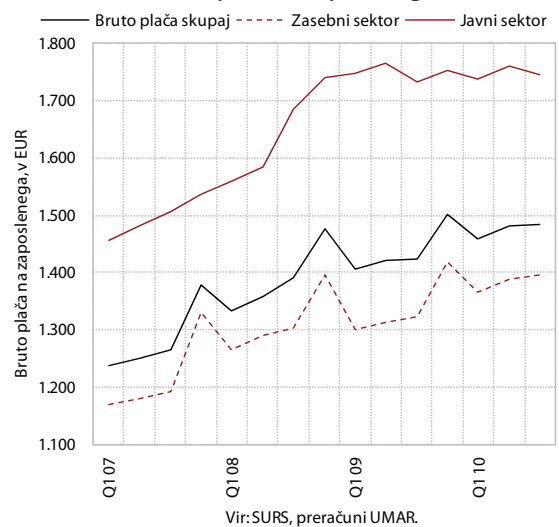

Tabela 6: Plače po področjih dejavnosti

	Bruto plača na zap., v EUR		Rast, v %			
	2009	IX 2010	2009/ 2008	IX 10/ VIII 10	IX 10/ IX 09	I-IX 10/ I-IX 09
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1.198,03	1.279,80	-0,2	0,6	6,6	5,3
B Rudarstvo	1.831,20	1.841,76	0,9	0,4	3,1	3,3
C Predelovalne dejavnosti	1.203,38	1.298,52	0,8	-1,3	7,0	9,6
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	2.020,95	1.988,83	3,8	-1,9	2,7	3,5
E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in odpadki, saniranje okolja	1.413,04	1.400,85	2,0	0,4	1,5	2,6
F Gradbeništvo	1.160,16	1.226,67	1,0	0,2	3,8	4,2
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	1.277,51	1.322,75	1,9	1,2	4,3	3,7
H Promet in skladiščenje	1.393,16	1.468,44	0,7	5,3	2,3	1,6
I Gostinstvo	1.032,97	1.067,68	1,6	-1,0	5,5	3,8
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	2.038,65	2.050,81	1,4	-0,1	3,1	2,3
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	2.122,72	2.054,40	-0,7	0,4	1,5	2,3
L Poslovanje z nepremičninami	1.435,09	1.433,31	1,9	0,3	1,5	3,6
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	1.737,98	1.733,07	2,1	-2,0	1,3	1,9
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	914,93	944,95	1,8	-1,6	4,6	3,8
O Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	1.788,30	1.792,09	5,9	0,3	0,3	-0,9
P Izobraževanje	1.719,27	1.733,54	3,6	1,1	1,2	0,6
Q Zdravstvo in socialno varstvo	1.752,78	1.715,30	12,0	-2,1	0,0	-0,4
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	1.723,15	1.723,53	3,9	-0,9	1,5	1,1
S Druge dejavnosti	1.340,92	1.379,39	1,3	-1,1	4,5	4,5

Vir: SURS, preračuni UMAR.

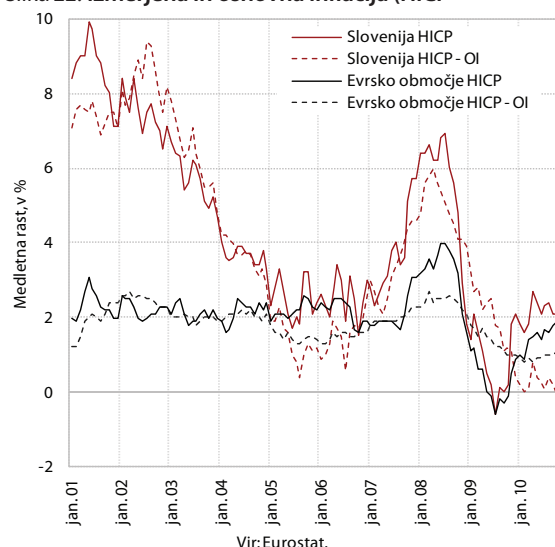
se je septembra zaradi učinka osnove zmanjšal in s tem delno prispeval k nižji medletni rasti povprečne plače v zasebnem sektorju v tem mesecu. Znotraj javnega sektorja se je septembra povprečna bruto plača opazneje znižala v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva, kar delno pripisujemo sezonskim gibanjem, delno pa znižanju nadurnih izplačil zaradi stavke¹⁰. V devetih mesecih letos (-0,1 %) je bila povprečna bruto plača sektorja ob restriktivnih ukrepih plačne politike na približno podobni ravni kot v enakem obdobju lani, ko je bila rast izredno visoka (8,6 %).

Cene

Cene življenjskih potrebščin so se novembra povišale za 0,3 %, medletna inflacija pa se je zaradi učinka osnove umirila na 1,4 % (z 1,9 % oktobra). V prvih enajstih mesecih letos so se cene povišale za 1,8 % (lani za 2,3 %) in v skladu s šibko gospodarsko aktivnostjo rastejo relativno počasi. V evrskem območju je bila medletna inflacija po prvih podatkih Eurostata novembra enaka kot oktobra, in sicer 1,9 % (HICP).

Letoŝno inflacijo odločilno zaznamujejo cene energentov. V prvih desetih mesecih letos so se cene življenjskih

Slika 22: Izmerjena in osnovna inflacija (HICP)

potrebščin povišale za 1,5 %, največ pa so k tej rasti prispevale višje cene energentov (1,3 o. t.), od tega okoli 0,5 o. t. višje trošarine¹¹. Višje evrske cene ostalih surovin (22,9 %) in hrane (20,7 %) na svetovnih trgih se, kljub temu da je pri uvoženih živilih jasen trend naraščanja

Tabela 7: Razčlenitev HICP na podskupine - prvih deset mesecev leta 2010

	Evrsko območje			Slovenija		
	kumulativa %	utež %	prispevek v o.t.	kumulativa %	utež %	prispevek v o.t.
Skupaj HICP	1,5	100,0	1,5	1,8	100,0	1,8
Blago	2,0	58,0	1,2	2,6	66,2	1,7
Predelana hrana, alkohol in tobak in tobačni izdelki	1,0	11,9	0,1	3,6	14,8	0,5
Nepredelana hrana	1,9	7,3	0,1	2,9	6,9	0,2
Ne-energetsko industrijsko blago	0,7	29,3	0,2	-0,9	30,7	-0,3
Trajne dobrine	0,4	9,5	0,0	-3,7	11,5	-0,4
Netrajne dobrine	0,9	8,3	0,1	0,5	8,8	0,0
Poltrajne dobrine	1,4	11,5	0,2	2,2	10,3	0,2
Energija	7,6	9,6	0,7	9,9	13,9	1,4
Električna energija	2,7	2,4	0,1	5,9	2,6	0,2
Plin	7,4	1,5	0,1	16,7	0,8	0,1
Tekoča goriva	17,2	0,8	0,1	21,5	1,5	0,3
Trda goriva	0,9	0,1	0,0	-1,5	1,0	0,0
Daljinska energija	-0,2	0,5	0,0	14,6	0,8	0,1
Goriva in maziva	9,4	4,2	0,4	9,5	7,2	0,7
Storitve	0,8	42,0	0,3	0,0	33,8	0,0
Storitve - stanovanje	1,3	10,2	0,1	4,8	2,7	0,1
Storitve - transport	1,5	6,6	0,1	1,6	5,2	0,1
Storitve - komunikacije	-0,7	3,3	0,0	2,4	3,4	0,1
Storitve - rekreacija, popravila, osebna nega	0,0	14,9	0,0	-3,2	14,3	-0,5
Storitve - ostale storitve	1,4	7,1	0,1	2,1	8,1	0,2
HICP brez energije in nepredelane hrane	0,7	83,1	0,6	0,1	79,3	0,1

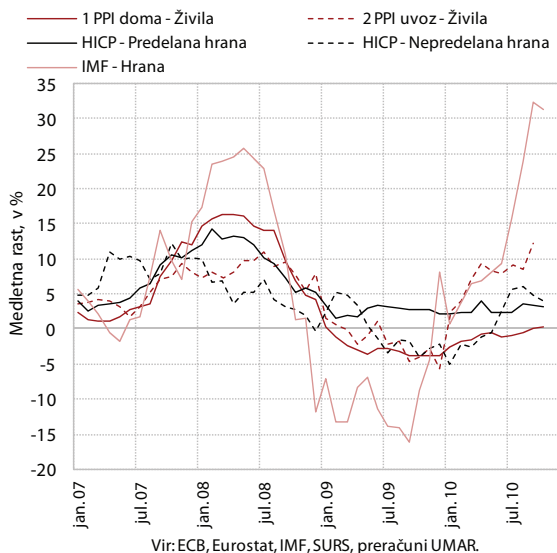
Vir: Eurostat, preračuni UMAR. Opomba: Klasifikacija ECB.

¹⁰ V tej dejavnosti je zdravstveno osebje del septembra stavkalo in opravljalo le delo do polnega delovnega časa.

¹¹ Skupni vpliv višjih davščin v letošnjem letu znaša med 0,8 in 0,9 o.t. Poleg trošarin na energente so se med drugim povišale še trošarine na tobak in alkohol.

cen (v devetih mesecih 12,3 %), za zdaj še niso v večji meri prelele v domače cene v proizvodnji (0,8 %) in maloprodaji. Maloprodajne cene hrane so pri nas v letošnjem letu zrasle za 1,4 %, nepredelane hrane pa za približno 2,4 %, kar je pretežno posledica 9,3-odstotne rasti cen sveže zelenjave. Podobno velja tudi za inflacijo na ravni celotnega evrskega območja. Kot navaja ECB, je relativno šibek prenos rasti cen hrane in ostalih surovin z mednarodnih trgov v domače cene med drugim posledica šibkega povpraševanja potrošnikov, ki za zdaj omejuje prenos višjih vhodnih stroškov v višje maloprodajne cene.

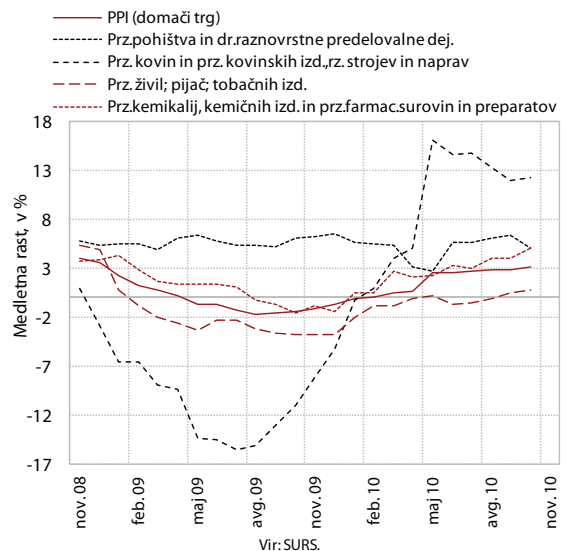
Slika 23: Cene hrane oz. živil

Gibanje osnovne inflacije¹² je še naprej umirjeno in kaže na odsotnost pomembnejših dolgoročnejših inflacijskih pritiskov. Različne mere osnovne inflacije se v zadnjih dvanajstih mesecih medletno gibljejo na relativno nizki ravni z blagim trendom rasti (na intervalu med 0 % in 1 %) in so po naši oceni še naprej posledica šibke gospodarske aktivnosti in relativno šibkega povpraševanja potrošnikov.

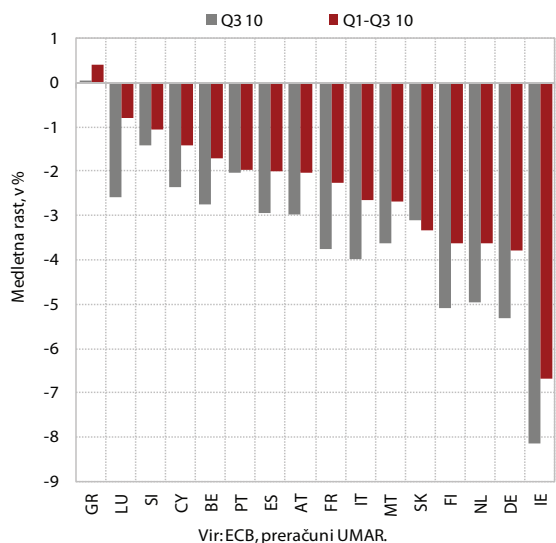
Medletna rast cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu ostaja na ravni okoli 3 %. Oktobra je znašala 3,1 %, na njeno dinamiko in raven pa najbolj vpliva medletna rast cen v proizvodnji kovin in kovinskih izdelkov (12,3 %), ki je pod vplivom dejavnikov iz mednarodnega okolja. Gibanja cen v proizvodnji ostalih panog ostajajo heterogena, relativno visoke medletne rasti pa še naprej beležijo v proizvodnji tekstila in oblačil, kemikalij in farmacevtskih preparatov. Blago krepitev sicer relativno nizke medletne rasti je drugi mesec mogoče opaziti v proizvodnji živil, kar prav tako povezujemo s cenovnimi pritiski iz mednarodnega okolja, kjer so cene hrane v letošnjem letu zrasle za 20,7 %.

Slika 24: Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih

V tretjem četrtletju se je izboljševanje cenovne konkurenčnosti nadaljevalo predvsem pod vplivom padca tečaja evra. Padanje realnega efektivnega tečaja, deflaciranega s HICP¹³, se je zaradi okrepitev evra do USD v tretjem četrtletju sicer upočasnilo (z -0,7 % v drugem na -0,2 % v tretjem). Medletno se je padanje zaradi izrazitejšega medletnega padca evra do USD, CHF, JPY in GBP pospešeno nadaljevalo (z -1,2 % v drugem na -1,4 % v tretjem). Medletno izboljšanje cenovne konkurenčnosti Slovenije je med manjšimi v evrskem območju, kar je deloma posledica strukture naše zunanjetrgovinske menjave¹⁴, deloma pa višje rasti relativnih cen.

Slika 25: Realni efektivni tečaji članic evrskega območja, deflacirani s HICP

¹³ Po podatkih ECB, glede na 35 trgovinskih partneric.

¹⁴ Delež blagovne menjave Slovenije z evrskim območjem je nadpovprečno velik, zato je vpliv padanja tečaja evra na gibanje našega efektivnega tečaja manjši in obratno.

¹² Cen po izključitvi sezonskih in enkratnih dejavnikov.

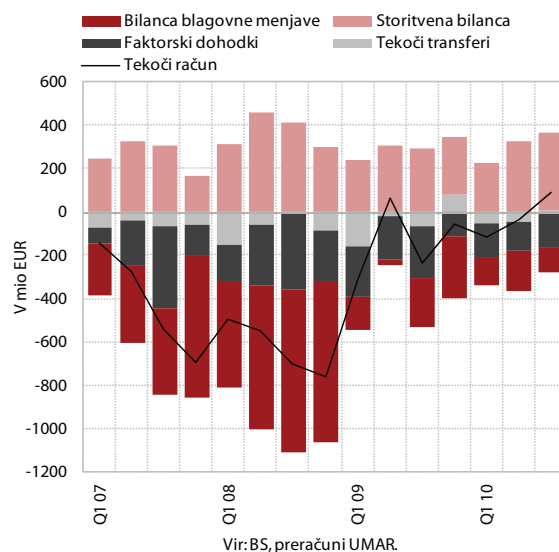
Plačilna bilanca

Septembra je bil **saldo tekočega računa plačilne bilance** znova v presežku (38,9 mio EUR), v celotnem tretjem četrtletju pa v višini 93,1 mio EUR. Na medletno spremembo salda tekočih transakcij v letošnjem tretjem četrtletju, ki je v tem obdobju lani beležil primanjkljaj v višini 234,9 mio EUR, je najbolj vplival nižji blagovni primanjkljaj, višji pa je bil tudi presežek v storitveni menjavi. Izboljšali sta se tudi bilanci faktorskih dohodkov in tekočih transferov. V devetih letošnjih mesecih je primanjkljaj tekočih transakcij znašal 54,7 mio EUR, v enakem obdobju lani pa 475,1 mio EUR.

Presežek v **blagovno-storitveni menjavi** se je zaradi ugodnih gibanj tako v blagovni kot tudi v storitveni bilanci v tretjem četrtletju ponovno okrepil, višji pa je bil tudi medletno. Blagovni primanjkljaj je bil v tretjem četrtletju najnižji letos (-113,5 mio EUR). Pri hitrejši količinski rasti izvoza od uvoza so na višino nominalnega blagovnega primanjkljaja vplivali tudi medletno slabši pogoji menjave (-3,5 %).¹⁵ Presežek v storitveni bilanci se je v tretjem četrtletju okrepil na 360,3 mio EUR, medletno pa je bil ponovno višji. K medletno višjemu presežku je večinoma prispeval višji presežek v menjavi potovanj in cestnega transporta. V menjavi skupine ostalih storitev se primanjkljaj medletno ni bistveno povečal.

Primanjkljaj v **bilanci faktorskih dohodkov** je tudi v tretjem letošnjem četrtletju ostal medletno nižji, **bilanca tekočih transferov** pa je po lanskem primanjkljaju letos izkazovala presežek. Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov

Slika 26: Komponente salda tekočega računa plačilne bilance

(-162,3 mio EUR) je bil medletno nižji večinoma zaradi manjšega primanjkljaja v bilanci dohodkov od kapitala, presežek pri dohodkih od dela je bil medletno višji. Nižji primanjkljaj dohodkov od kapitala je bil posledica manjših neto odlivov dohodkov od lastniškega kapitala neposrednih naložb in neto plačil obresti na tuja posojila. Od začetka finančne krize so poslovne banke tujini odplačale posojila v vrednosti 4,0 mrd EUR, neto plačila obresti na posojila pa so zato medletno nižja. Zaradi

Tabela 8: Plačilna bilanca

I-IX 10, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I-IX 09
Tekoče transakcije	18.361,6	18.416,4	-54,7	-475,1
-Blagovna menjava (FOB)	13.545,1	13.970,3	-425,2	-412,8
-Storitve	3.414,4	2.502,6	911,7	845,8
-Dohodki od dela in kapitala	661,1	1.114,6	-453,4	-670,5
Tekoči transferi	741,0	828,9	-87,9	-237,5
Kapitalski in finančni račun	3.456,6	-3.170,9	285,8	47,7
-Kapitalski račun	230,0	-167,5	62,6	32,4
-Kapitalski transferi	228,9	-164,1	64,7	37,9
-Patenti, licence	1,2	-3,3	-2,1	-5,6
-Finančni račun	3.226,6	-3.003,4	223,2	15,3
-Neposredne naložbe	199,4	-104,6	94,8	-458,1
-Naložbe v vrednostne papirje	2179,0	-645,8	1.533,3	4.317,8
-Finančni derivativi	8,2	-96,0	-87,8	-0,2
-Ostale naložbe	839,9	-2.186,5	-1.346,5	-3.991,4
-Terjatve	505,8	-436,2	69,5	-467,4
-Obveznosti	334,2	-1.750,2	-1.416,1	-3.524,0
-Mednarodne denarne rezerve	0,0	29,5	29,5	147,1
Statistična napaka	0,0	-231,0	-231,0	427,4

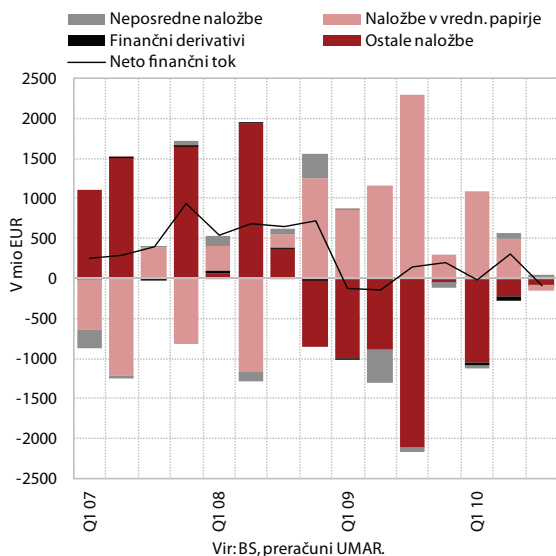
Vir: BS. Opomba: ¹Negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

¹⁵ Upoštevan indeks izvoznih cen industrijskih proizvajalcev na tujem trgu in indeks uvoznih cen, ki se uporabljata kot vir podatkov v statistiki nacionalnih računov.

povečane zadolženosti je Slovenija tujini od naložb v vrednostne papirje ponovno plačala več obresti kot jih je prejela. Skupna neto plačila obresti tujini so bila v tretjem četrtletju medletno na enaki ravni kot v tem obdobju lani, v primerjavi z drugim četrtletjem letos pa so se povečala. Neto priliv dohodkov od dela je bil višji, na kar je večinoma vplival zmanjšan odliv dohodkov tujih delavcev v tujino. Presežek v bilanci tekočih transferov je bil v tretjem četrtletju predvsem posledica presežka državnega sektorja, kjer je bil lani izkazan primanjkljaj.

Finančne transakcije s tujino¹⁶ so bile po neto prilivu v drugem četrtletju letos (297,5 mio EUR) v tretjem četrtletju neto odlivne v višini 91,3 mio EUR (v enakem obdobju lani neto priliv v višini 146,2 mio EUR). BS in državni sektor sta beležila neto odliv, ki je bil višji od neto priliva kapitala zasebnega sektorja. *Neposredne naložbe* so bile v tretjem četrtletju ponovno neto prilivne v višini 59,2 mio EUR, po tem ko smo v obdobju od drugega četrtletja lani do prvega četrtletja letos beležili njihov neto odliv. Pritoki naložb v vrednostne papirje so bili že v prvi polovici letošnjega leta nižji kot lani, v tretjem četrtletju pa so bile naložbe v vrednostne papirje neto odlivne (-68,6 mio EUR). Slednje je bilo večinoma posledica naložb ostalega sektorja v tuje dolžniške vrednostne papirje in prodaje dolžniških vrednostnih papirjev državnega sektorja s strani tujcev. *Ostale naložbe* so bile v tretjem letošnjem četrtletju neto odlivne v višini 81,2 mio EUR, pri tem so bile obveznosti odlivne v višini 478,6 mio EUR, terjatve pa prilivne v višini 397,4 mio EUR. Na strani terjatev do tujine so največji neto odliv beležile kratkoročne vloge prebivalstva na računih v tujini, največji neto priliv pa gotovina in vloge domačih bank. Ocenjujemo, da so domače poslovne banke s tem vrnilo del posojil, najetih v tujini. Pri obveznostih je bil največji neto odliv na strani BS, zaradi znižanja obveznosti do Target 2 pozicije v višini 324,0 mio EUR, kar je bilo

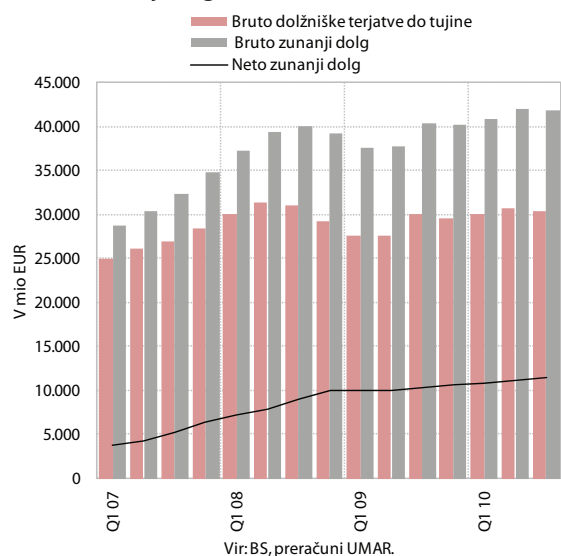
Slika 27: Finančne transakcije plačilne bilance po inštrumentih

večinoma posledica zapadlosti sredstev, pridobljenih od ECB z operacijami dolgoročnega refinanciranja. Prav tako so domače poslovne banke nadalje odplačevale posojila.

Povečevanje neto in bruto zunanjskega dolga je letos podobno kot lani močno upočasnjeno. Neto zunanji dolg je konec letošnjega septembra znašal 11,5 mrđ EUR in se je v primerjavi s koncem leta 2009 povečal za 0,8 mrđ EUR oz. za 2,0 o. t. na 32,2 % ocenjenega BDP. Bruto zunanji dolg je znašal 41,9 mrđ EUR (117,0 % BDP), kar je 1,6 mrđ EUR več kot decembra lani. K povečanju bruto zunanjskega dolga je največ prispeval državni sektor, deloma pa tudi dolžniško financiranje med kapitalsko povezanimi osebami. Bruto dolžniške terjatve do tujine so znašale 30,4 mrđ EUR (84,9 % BDP), kar je 0,8 mrđ EUR več kot decembra lani. Najbolj so se povečale terjatve ostalih sektorjev (kjer prevladujejo podjetja), medtem ko so poslovne banke zaradi umika gotovine in vlog terjatve do tujine precej znižale.

Slika 28: Zunanji dolg

Finančni trgi

Oktober se je kreditna aktivnost domačih bank ponovno umirila. Neto tokovi kreditov domačim nebančnim sektorjem so znašali 45,5 mio EUR, kar je najnižja raven letos. Pretežen del neto tokov gre pripisati zadolževanju države, ki je bilo s 55,3 mio EUR eno višjih v letošnjem letu. Zadolževanje gospodinjstev ostaja drugi mesec zapored pod povprečno letošnjo ravno, likvidnost v slovenskih podjetjih in NFI pa kljub skromnemu tujemu neto zadolževanju ostaja precej zaostrena. Neto tok kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem je v prvih desetih mesecih letos dosegel 1,1 mrđ EUR in bil za dobro petino višji kot v enakem obdobju lani in je predvsem posledica večjega neto zadolževanja prebivalstva v prvi polovici leta. Tudi likvidnost bančnega sistema ostaja precej slaba. Oktobra so banke ponovno beležile neto

¹⁶ Brez mednarodnih denarnih rezerv in statistične napake.

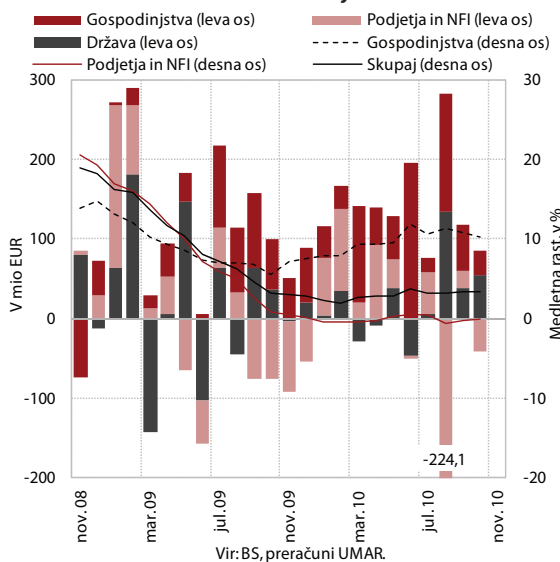
Tabela 9: Kazalniki finančnih trgov

Krediti domačih bank nebančnemu sektorju in varčevanje prebivalstva	Nominalni zneski, v mio EUR		Nominalna rast kreditov, v %		
	31. XII 09	31. X 10	31. X 10/ 30. IX 10	31. X 10/ 30. XII 09	31. X 10/ 31. X 09
Kreditni skupaj	32.444,95	33.539,47	0,1	3,4	3,4
Kreditni podjetjem in DFO	23.161,09	23.291,75	-0,2	0,6	-0,1
Kreditni državi	870,95	1.098,41	5,3	26,1	28,6
Kreditni prebivalstvu	8.412,91	9.149,31	0,3	8,8	10,3
Potrošniški	2.899,95	2.809,67	-0,3	-3,1	-3,2
Stanovanjski	3.927,13	4.696,94	0,5	19,6	23,3
Ostalo	1.585,84	1.642,70	0,9	3,6	3,8
Bančne vloge skupaj	14.313,07	14.654,80	-0,2	2,4	3,9
Čez noč	5.655,00	6.076,31	-1,3	7,5	9,4
Kratkoročno vezane	5.116,28	4.547,48	-0,1	-11,1	-14,5
Dolgoročno vezane	2.874,95	4.020,40	1,2	39,8	52,9
Vloge na odpoklic	666,84	10,62	-9,3	-98,4	-98,2
Vzajemni skladi	1.856,30	1.975,39	1,7	6,4	9,1

Vir: Bilten BS, ATVP, preračuni UMAR.

odlive tujih vlog ter tudi vlog države in prebivalstva v skupni višini približno 650 mio EUR, na aktivni strani pa so banke ob nižji kreditni aktivnosti zniževale predvsem vloge pri Evrosistemu in tujih bankah.

Slika 29: Neto tokovi in rast obsega kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem

Kreditna aktivnost v **evrskem območju** se je oktobra nekoliko okrepila. Krepitev je predvsem posledica močnega neto zadolževanja državnega sektorja na Irskem, ki je s 73,1 mrd EUR neto tokov predstavljalo skoraj 95 % celotnega oktobrskega neto zadolževanja državnega sektorja v evrskem območju. Po razmeroma solidnem neto zadolževanju podjetij in NFI v prvi polovici leta, so se razmere v drugi polovici leta precej poslabšale, a so bile še vedno boljše od primerljivega obdobja lani. Oktobra so tako podjetja in NFI že četrti

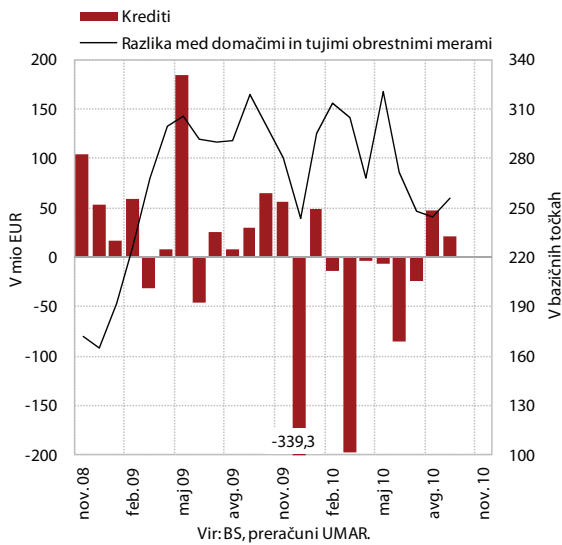
mesec zapored neto odplačevala kredite, tokrat v višini 42,0 mrd EUR, kar je bila najvišja vrednost letos. V desetih mesecih letos so neto odplačila kreditov podjetij in NFI znašala 2,7 mrd EUR, medtem ko so v enakem obdobju lani znašala slabih 100 mrd EUR. Banke v evrskem območju so v desetih mesecih letos neto odobrile kredite nebančnim sektorjem v višini 313,8 mrd EUR, medtem ko so v primerljivem obdobju lani neto odplačila znašala 35,1 mrd EUR.

Zadolževanje **gospodinjstev** v Sloveniji je bilo oktobra drugi mesec zapored precej nizko. Mesečni neto tokovi so znašali 30,7 mio EUR, pretežen del so še vedno predstavljali neto tokovi stanovanjskih kreditov, ki pa so s 25,0 mio EUR dosegli manj kot tretjino letošnjega mesečnega povprečja in najnižjo vrednost po marcu 2009. Gospodinjstva še naprej neto odplačujejo potrošniške kredite, zadolževanje za ostale namene pa se je v zadnjih treh mesecih letos nekoliko okrepilo. Gospodinjstva so se v desetih mesecih letos neto zadolžila pri domačih bankah v višini 736,4 mio EUR, kar je za 57,5 % več kot v primerljivem obdobju lani, ta rast pa je v veliki meri posledica okrepljenega neto zadolževanja v prvi polovici leta.

Podjetja in NFI so oktobra drugič v zadnjih treh mesecih neto odplačevala kredite, najete pri domačih bankah, neto odlivi pa so znašali 40,4 mio EUR. Tokrat so neto odplačevala kredite le podjetja, medtem ko so se NFI prvič v zadnjih devetih mesecih neto zadolžile, in sicer v višini 8,8 mio EUR. Podjetja in NFI so se v prvih desetih mesecih letos doma neto zadolžila v višini 130,7 mio EUR, kar je za dobro petino manj kot v enakem obdobju lani. Medtem ko se je v zadnjih mesecih zadolževanje podjetij in NFI pri domačih bankah močno umirilo, pa so se ta pričela nekoliko bolj zadolževati na tujem. Neto tokovi tujih kreditov so bili septembra drugič zapored pozitivni, vendar tokrat z 21,9 mio EUR nekoliko bolj skromni.

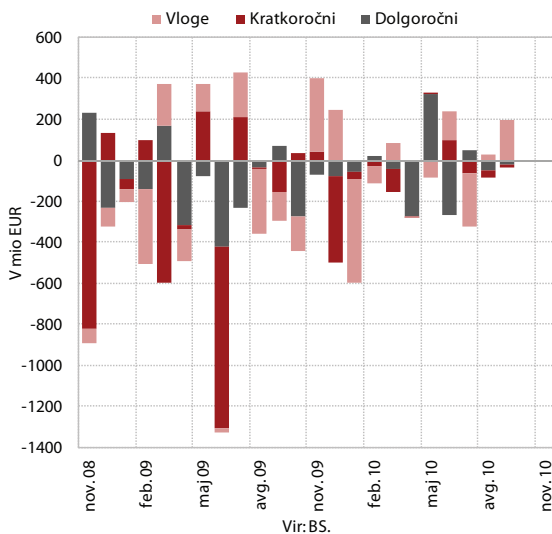
Tudi v tem mesecu so se podjetja neto zadolževala le z dolgoročnimi krediti, kratkoročne kredite pa so neto odplačevala peti mesec zapored. Neto odplačila tujih kreditov podjetij in NFI so tako v treh četrletjih letos znašala 206,0 mio EUR, v primerljivem obdobju lani pa so tuje kredite neto črpala v višini dobrih 260 mio EUR. Kljub septembrskemu tujemu in domačemu neto zadolževanju so se podjetja in NFI v devetih mesecih letos skupno pri domačih in tujih bankah neto razdolžila, in sicer za slabih 35 mio EUR, v enakem obdobju lani pa so se zadolžila za dobrih 500 mio EUR.

Slika 30: Neto zadolževanje podjetij in NFI na tujem ter razlike v obrestnih merah

Financiranje bančnega sektorja v tujini je bilo septembra nekoliko višje. Banke so sicer neto odplačevala kratkoročne in dolgoročne kredite v skupni višini 31,3 mio EUR, vendar pa so hkrati beležile tudi neto prilive tujih vlog, ki so bili z 202,8 mio EUR najvišji letos. Kljub solidnim

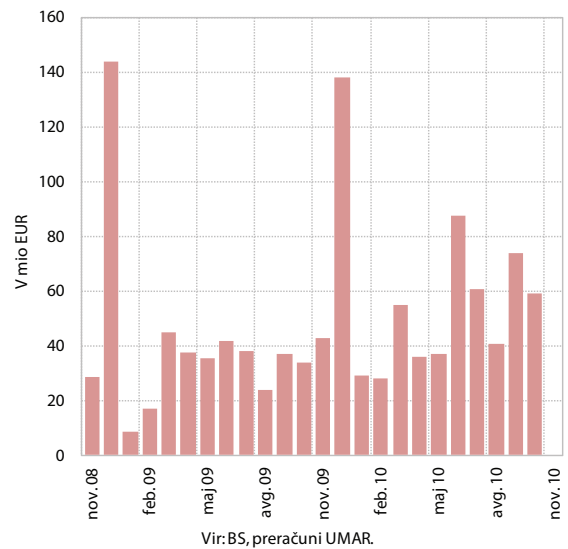
Slika 31: Neto zadolževanje bank na tujem

septembrskim neto prilivom iz tujine so banke v devetih mesecih letos neto odplačevale tuje kredite in vloge v višini 947,4 mio EUR, kar pa dosega le dobro tretjino ravni iz enakega obdobja lani.

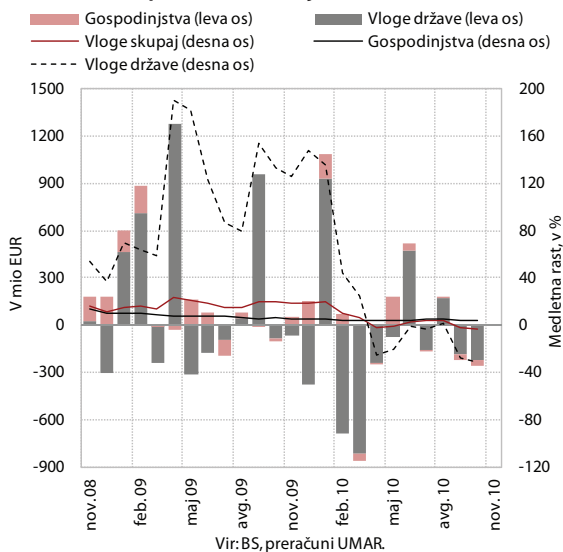
Šibka kreditna aktivnost je tudi posledica vse slabše kakovosti bančne aktive. Banke morajo zato oblikovati dodatne oslabitve. Oktobra so te znašale 58,9 mio EUR, kar je za slabo petino več od letošnjega mesečnega povprečja. V desetih mesecih letos so rezervacije in oslabitve že presegle 500 mio EUR in bile za skoraj 60 % višje kot leto pred tem. Do konca leta lahko pričakujemo, da se bo oblikovanje dodatnih oslabitev še okrepilo, saj so banke v zadnjih dveh letih največ rezervacij oblikovale ravno v zadnjem mesecu leta.

Slika 32: Oblikovanje dodatnih rezervacij in oslabitev v slovenskem bančnem sistemu

Tudi oktobra so vloge gospodinjstev in države beležile neto odliv. Neto odlivi gospodinjstev so se z 32,9 mio EUR ohranili na približno enaki ravni kot septembra. Ponovno so neto prilive beležile le dolgoročne vloge, ki so bile s skoraj 50 mio EUR nekoliko nad septembrsko ravno, a so vseeno precej zaostali za ravnjo iz prve polovice letošnjega leta. Neto prilivi vlog gospodinjstev v banke so tako še umirjajo in so v desetih mesecih letos znašali 341,7 mio EUR, kar je za skoraj petino manj kot v primerljivem obdobju lani in najnižja raven v zadnjih petih letih. Takšen upad je po naši oceni tudi posledica negativnih gibanj na trgu dela. Odlivi državnih vlog so se oktobra v primerjavi s predhodnim mesecem okrepili in znašali 223,6 mio EUR. Neto odliv so beležile vse vrste vlog, največjega (v višini slabih 100 mio EUR) pa kratkoročne vloge, ki so se v desetih mesecih skrčile za 1,1 mrd EUR, celotni neto odlivi pa so znašali dobrih 800 mio EUR, v enakem obdobju lani pa smo beležile prilive v višini 2,6 mrd EUR.

Slika 33: Neto prilivi vlog gospodinjstev in države v banke ter medletne spremembe stanj

Javne finance

V prvih desetih mesecih letos je bilo iz davkov in prispevkov za socialno varnost¹⁷ vplačanih 1,7 % manj prihodkov kot v enakem obdobju lani, vplačila pa so znašala 10,7 mrd EUR. Medletno so bili v desetih mesecih letos višji prihodki od davka na dodano vrednost, od trošarin in od prispevkov za socialno varnost, prihodki od vseh ostalih pomembnejših davkov pa so bili nižji. Prilivi davka na dodano vrednost so bili v tem obdobju večji za 2,5 %. Zaradi skrajšanja rokov za njegovo vračilo so bili prilivi v začetku letošnjega leta okrnjeni, izkazana rast pa je tudi posledica učinka zelo nizke osnove, ko so bili v primerljivem obdobju lani zaradi upada gospodarske aktivnosti prilivi najbolj zmanjšani. Prihodki od prispevkov za socialno varnost so bili v desetih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani višji za 0,9 %, prihodki od trošarin¹⁸ pa za 0,4 %. K rasti slednjih so največ prispevali prihodki od trošarin na tobak in tobaka izdelke (2,0 o. t.) ter na alkohol (0,5 o. t.), prihodki od trošarin na energente pa so skupno rast prihodkov od trošarin zmanjšali za 2,1 o. t. V tem obdobju so bile količine prodanih trošarinskih proizvodov medletno manjše, kar je po naši oceni deloma posledica višjih trošarin.¹⁹ Najbolj so v obdobju desetih mesecev medletno upadli prihodki od davka od dohodka pravnih oseb (-40,4 %), ki so bili zmanjšani za vračila davka po obračunu davka glede na rezultate poslovanja za preteklo leto z uveljavljenimi davčnimi olajšavami in nižjo davčno stopnjo. Mesečne akontacije davka so precej nižje od lanskih, saj lahko davčni zavezanci poleg lanskih rezultatov uveljavljajo tudi

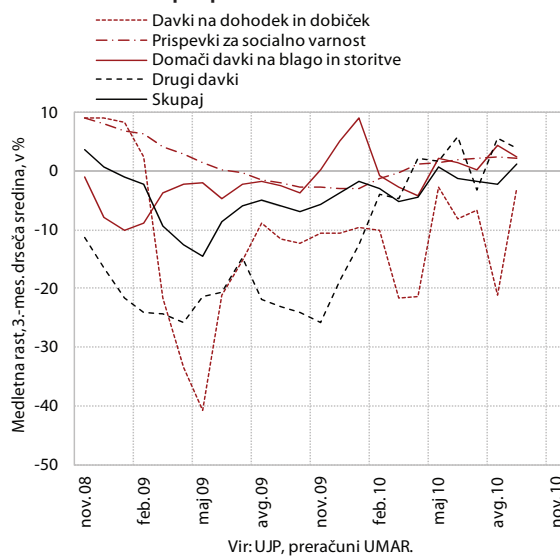
¹⁷ Obdelava poročila o razporejenih javnofinančnih prihodkih in kritju v obdobju januar–oktober 2010, Uprava za javne prihodke.

¹⁸ Podatek za trošarine je korigiran za časovno usklajevanje vplačil trošarin.

¹⁹ Izmed prodanih trošarinskih proizvodov so se najbolj znižale količine prodanega alkohola in alkoholnih izdelkov (6,1 %), količine tobaka in tobaka izdelkov za 3,1 % ter količine glavnih vrst mineralnih olj za 2,6 %.

dokazane (slabše) rezultate tekočega poslovanja in še za odstotno točko nižjo zakonsko davčno stopnjo (20,0 %). Prihodki od dohodnine so bili medletno nižji za 3,4 %, med njimi so bili prihodki od davka iz zaposlitve malenkost višji (0,7 %), precej pa je upadel prihodek od drugih podvrst dohodnine (-17,1 %), predvsem od davka od dohodka iz dejavnosti in davka od dohodkov od prodaje kapitala. Precej višja kot lani so bila v desetih mesecih tudi vračila dohodnine po dohodninskih odločbah za lani (107 mio EUR, leto prej 89 mio EUR).

Slika 34: Davki in prispevki za socialno varnost

V prvih osmih mesecih letos so po podatkih konsolidirane bilance²⁰ MF javnofinančni prihodki znašali 9,3 mrd EUR, odhodki pa 10,7 mrd EUR. Prihodki so bili v tem obdobju medletno nižji za 0,4 % (lani nižji za 6,5 %), medletna rast odhodkov pa je bila 2,6-odstotna (lani 10,1 %). V prvih osmih mesecih letos je znašal primanjkljaj že 1.475 mio EUR. V ekonomski strukturi odhodkov so bile v tem obdobju medletno višje vse kategorije odhodkov, razen izdatkov za investicijske transferje (-7,3 %) in plačil v proračun EU (-3,3 %), najvišja pa je ostala rast plačil obresti (28,7 %). Transferji posameznikom in gospodinjstvom so bili medletno višji za 4,2 % (brez pokojnin za 5,4 %), kjer je zaradi poslabšanih razmer na trgu dela najvišja rast izdatkov za transferje brezposelnim (33,6 %), ki pa se nekoliko umirja. Visoko rast beležijo tudi boleznine (12,4 %). Kumulativna medletna rast sredstev za pokojnine se je proti koncu lanskega leta upočasnila, po letošnjem februarju pa je stabilna, tako da so bili v osmih mesecih izdatki za pokojnine medletno višji za 3,6 %. V tem obdobju so se povečali tudi izdatki za subvencije (2,5 %) in investicije (1,8 %). Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim so bila na enaki ravni kot v enakem obdobju leto prej, izdatki za blago in storitve pa so bili nižji le za 0,1 %.

²⁰ Konsolidirana bilanca (po metodologiji denarnega toka) vključuje prihodke in odhodke državnega proračuna in občinskih proračunov ter prihodke in odhodke pokojninske ter zdravstvene blagajne.

Tabela 10: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

	2009			2010		
	v mio EUR	v % BDP	rast v %	I-VIII 2010 v mio EUR	VIII 10/ VIII 09	I-VIII 10/ I-VIII 09
Prihodki (konsolidirani) - skupaj	14.404,0	41,3	-6,1	9.256,5	8,8	-0,4
-Davčni prihodki	12.955,3	37,1	-7,0	8.302,9	1,4	-2,4
-Davki na dohodek in dobiček	2.805,1	8,0	-18,5	1.570,9	-2,8	-15,1
-Prispevki za socialno varnost	5.161,3	14,8	1,3	3.439,7	2,8	0,9
-Domači davki na blago in storitve	4.660,1	13,4	-3,0	3.078,7	4,0	1,5
-Prejeta sredstva iz EU	596,5	1,7	63,3	326,5	107,4	8,2
Odhodki (konsolidirani) - skupaj	16.365,4	46,9	6,0	10.731,0	0,6	2,6
-Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.912,3	11,2	9,3	2.613,7	2,1	0,0
-Izdatki za blago in storitve	2.506,8	7,2	-0,8	1.583,5	-6,0	-0,1
-Transferi posameznikom in gospodinjstvom	6.024,1	17,3	7,3	4.210,4	0,9	4,2
-Investicijski odhodki	1.293,3	3,7	3,3	613,0	-2,2	1,8
-Investicijski transferi	495,2	1,4	8,1	185,0	-21,6	-7,3
-Plačila sredstev v proračun EU	439,3	1,3	2,7	280,8	8,4	-3,3

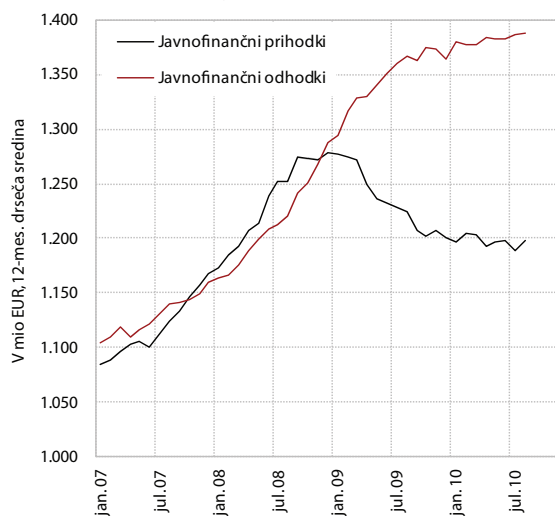
Vir: MF, Bilten javnih financ.

Primanjkljaj *državnega proračuna* je v prvih osmih mesecih letos dosegel 1,4 mrd EUR. Primanjkljaj v višini 52,3 mio EUR je ob 4,4-odstotni rasti odhodkov v tem obdobju izkazala skupna *bilanca občinskih proračunov, zdravstvena blagajna* pa v višini 24,2 mio EUR. Transfer iz državnega proračuna v *pokojninsko blagajno* je v osmih mesecih znašal 1.021 mio EUR oz. za 8,1 % več kot leto prej.

Oktober je bilo **iz proračuna EU** v državni proračun RS prejetih 46,4 mio EUR, kar je 15,5 % manj kot septembra, neto položaj pa je bil kljub temu pozitiven. V proračun EU je bilo vplačanih 35 mio EUR, približno enako kot septembra, neto pozitivni položaj proračuna RS pa je s septembrskih 20 mio EUR oktobra padel na 11 mio EUR. V prvih desetih mesecih skupaj je Slovenija iz proračuna EU prejela 428 mio EUR, kar predstavlja 41,2 % po rebalansu za leto 2010 načrtovanih sredstev. Največ

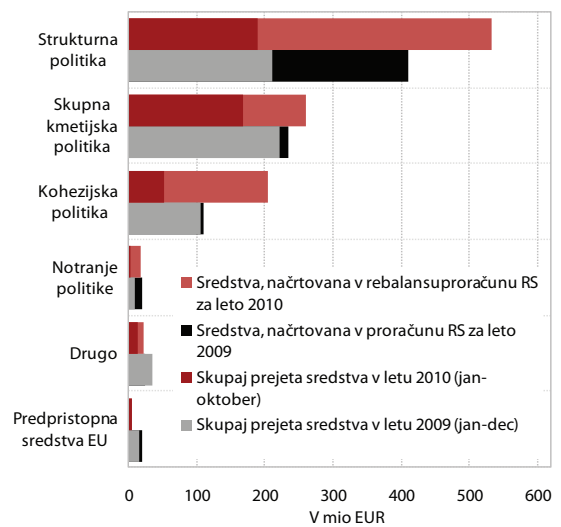
sredstev je bilo prejetih iz naslova strukturnih skladov (44,2 % vseh sprejetih sredstev), a je to le 36 % po rebalansu proračuna predvidenih prihodkov iz tega naslova. Sredstva za izvajanje skupne kmetijske in ribiške politike predstavljajo 39 % vseh prejetih sredstev in 64 % predvidenih prihodkov. Črpanje sredstev kohezijskih politik je še vedno nizko in predstavlja le 12 % vseh prihodkov v proračun RS oz. 25 % predvidenih prihodkov za leto 2010, vendar je črpanje iz tega naslova običajno največje v zadnjih dveh mesecih leta. V enakem obdobju smo vplačali v EU proračun 350,7 mio EUR, kar predstavlja 84,9 % vseh sredstev, ki jih bo Slovenija letos predvidoma vplačala. Neto položaj državnega proračuna RS do proračuna EU je bil tako v prvih desetih mesecih letos pozitiven v višini 77 mio EUR.

Slika 35: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

Vir: MF, preračuni UMAR.

Slika 36: Načrtovana in počrpana sredstva iz proračuna EU

Vir: MF, preračuni UMAR.

izbrane teme

Poročilo Svetovne banke o enostavnosti poslovanja 2011

Poslovno okolje je eden izmed pomembnih dejavnikov institucionalne konkurenčnosti države. Svetovna banka letno objavlja indeks enostavnosti poslovanja, kjer ocenjuje, kako večje zakonske in institucionalne spremembe vplivajo na poslovanje v celotnem življenjskem ciklu podjetja. V izračun indeksa je vključenih devet področij, ki so pomembna za poslovanje²¹, medtem ko dejavniki, kot so bližina velikih trgov, kakovost infrastrukture, makroekonomske razmere, transparentnost javnih naročil in subjektivne ocene vprašanih na podlagi anket na uvrstitev nimajo vpliva. Države so razvrščene zgolj po kakovosti regulatornega okolja, zato se uvrstitev posamezne države tudi razlikuje od drugih kazalnikov, ki merijo mednarodno konkurenčnost (npr. IMD, WEF).

Po raziskavi enostavnosti poslovanja Svetovne banke »Doing Business« za leto 2010 je Slovenija ohranila uvrstitev, večjih sprememb tudi ni bilo med najbolje uvrščenimi državami. Na vrh lestvice enostavnosti poslovanja se je letos ponovno uvrstil Singapur, med prvih pet držav pa se uvrščajo še Hong Kong, Nova Zelandija, Združeno kraljestvo in ZDA. Slovenija je med 183 ocenjevanimi državami izboljšala uvrstitev za eno mesto, in sicer na 42. mesto.²² Med 26 državami EU, ki so bile zajete v raziskavo²³, se je Slovenija uvrstila v drugo polovico držav, na 17. mesto. Svetovna banka ugotavlja, da je med 25 najvišje uvrščenimi državami v zadnjem letu kar 18 držav sprejelo različne ukrepe, s katerimi je še poenostavilo poslovanje podjetij. Številne države so izkoristile krizne razmere v gospodarstvu in z zmanjšanjem regulacije omogočile boljše in predvsem lažje poslovanje podjetij, učinki sprememb pa naj bi bili vidni predvsem v poenostavitvi administrativnih postopkov, skrajšanja postopkov in znižanju stroškov poslovanja. Pri tem je še zlasti izpostavljena Švedska, ki je med drugim znižala minimalno kapitalsko zahtevo za ustanavljanje podjetij, poenostavila registracijo nepremičnin, okrepila zaščito investitorjev in zato tudi napredovala za štiri mesta (na 14. mesto). Največji napredek med državami EU je naredila Madžarska (za 6 mest na 46. mesto), predvsem zaradi precejšnje poenostavitve postopkov in zmanjšanja stroškov pri registraciji nepremičnin.

²¹ Indeks enostavnosti poslovanja vključuje 9 področij, ki zajemajo enostavnost ustanavljanja podjetij, pridobivanja gradbenih dovoljenj, registracije nepremičnin, pridobivanja kreditov, plačevanja davkov, mednarodnega poslovanja, zaščite investitorjev, sodne uveljavitve pogodb ter enostavnosti zapiranja podjetij. Podatki so pridobljeni iz registrov, pravilnikov, uredb in anket uradnih oseb. Primerjava pa temelji na številu potrebnih postopkov, času in stroških, povezanih s posameznim postopkom.

²² Velja opozoriti, da je v najnovejši raziskavi prišlo do večjih metodoloških sprememb, po novi metodologiji pa so preračunane samo uvrstitve v lanskem poročilu. V novem izračunu ni več kazalnika o zaposlovanju delavcev.

²³ Raziskava ne vključuje Malte.

Slovenija je napredovala v uvrstitvi na petih področjih, na treh je uvrstitev ostala nespremenjena, pri enem pa se je uvrstitev poslabšala. Najvišje se uvršča na področju zaščite investitorjev (20. mesto) in enostavnosti ustanavljanja podjetij (28. mesto), najslabše pa pri enostavnosti registracije nepremičnin (97. mesto) in pridobivanja sredstev za poslovanje (116. mesto). Na področju boljše regulacije je bil letos julija sprejet akcijski načrt za poenostavitev postopkov in zmanjšanja administrativnih ovir, ki naj bi med drugim poenostavil postopke za pridobitev gradbenih dovoljenj, pospešil vpis lastništva in skrajšal postopke za prenehanje delovanja podjetij. Svetovna banka navaja, da so bile v zadnjih dveh letih izvedene oz. dokončane tri pomembne spremembe, ki so vplivale na enostavnost poslovanja. Najbolj je na izboljšanje uvrstitve vplivala uvedba enotne vstopne točke VEM, raziskava pa kaže, da sta sedaj za ustanovitev podjetja potrebna samo še dva postopka, čas registracije podjetja, ki je še v poročilu za leto 2008 znašal 60 dni, pa se je skrajšal na 6 dni. Na področju registracije nepremičnin je letos Slovenija izboljšala uvrstitev za 12 mest, predvsem zaradi vzpostavitve registra nepremičnin (že v letu 2008) in aktivnosti na področju informatizacije zemljiške knjige, a ostaja uvrstitev nizka. Namen teh je pospešiti in poenostaviti postopek vpisa v zemljiško knjigo, s tem pa bi se povečala pravna varnost posameznikov in podjetij v prometu z nepremičninami. Na področju plačevanja davkov, predvsem pa na njihovo višino, je pozitivno na poslovanje podjetij vplivala ukinitve davka na plačilno listo. Napredek je bil narejen tudi na področju mednarodnega poslovanja (za 30 mest na 56. mesto), predvsem zaradi skrajšanja trajanja postopkov in nižjih stroškov pri uvozu in izvozu blaga. Slovenija je najbolj nazadovala na lestvici na področju pridobivanja sredstev za poslovanje (kreditov in dolžniškega kapitala), saj je kriza močno vplivala na razpoložljivost in stroške teh sredstev, uvrstitev na tem področju pa je bila tudi pred začetkom krize nizka.

Tabela 11: Uvrstitev Slovenije na lestvici enostavnosti poslovanja »Doing Business«

	Uvrstitev 2010	Uvrstitev 2011	Sprememba 2011/2010
Enostavnost poslovanja	43	42	+1
Ustanovitev podjetja	25	28	-3
Pridobivanje gradbenih dovoljenj	63	63	0
Registracija nepremičnin	109	97	+12
Pridobivanje posojil	109	116	-7
Zaščita investitorjev	20	20	0
Plačevanje davkov	81	80	+1
Mednarodno poslovanje	86	56	+30
Sodna uveljavitev pogodb	60	60	0
Zapiranje podjetja	40	38	+2

Opomba: V raziskavo je bilo vključenih 183 držav. Zaradi spremembe metodologije lahko letošnja uvrstitev primerjamo le z lanskeletno.

Vir: Doing Business, Svetovna banka, 2010.

Poročilo ZN o človekovem razvoju 2010

Poročilo ZN o človekovem razvoju za leto 2010²⁴ je v skladu s ciljem po širše zastavljenem spremljanju blaginje v marsičem prelomno. Ob dvajseti obletnici poročilo podaja izsledke analiz razvojnih trendov od leta 1970. Izpostavlja, da je gospodarska rast nujen pogoj družbene blaginje, a da se ta ne prevaja nujno v višjo stopnjo blaginje. Trajnostna družbena blaginja je namreč odločilno odvisna od premišljenosti vlaganj v družbi, ki ne izčrpavajo okolja. Avtorji pozivajo k poglobljenim in celovitim analizam blaginje, njene vzdržnosti ter njenih (nacionalno) specifičnih tvorcev. Trdijo namreč, da je eden ključnih procesov demokratizacije oblikovanja javnih politik spremljanje in vrednotenje njihove učinkovitosti, za kar so nujni kakovostni in jasno zasnovani kazalniki.

V indeks človekovega razvoja (HDI) ki velja za eno osrednjih mer družbene blaginje, je bila letos vpeljana vrsta izboljšav, saj izboljšano metodologijo preračuna HDI spremlja tudi sprememba kazalnikov izobrazbe in dohodka. V okviru HDI zdravje še vedno spremljamo s pričakovanim trajanjem življenja ob rojstvu, izobrazba prebivalstva pa se odslej meri s povprečnim številom let šolanja prebivalstva, starega 25 let in več, ter s pričakovanim trajanjem šolanja ob vstopu v šolo. Omenjena kazalnika sta nadomestila stopnjo pismenosti in bruto vpisni količnik v vse tri ravni šolanja. Kot kazalnik dohodka prebivalstva pa je prej uporabljen bruto domači proizvod na prebivalca nadomestil bruto nacionalni dohodek na prebivalca (v dolarski kupni moči). Pri tem je nujno poudariti, da zaradi izboljšane metodologije in novih kazalnikov HDI ni več neposredno primerljiv z vrednostmi iz predhodnih let in da so omenjene spremembe znižale vrednosti HDI obravnavanih držav. Slednje je pomembno predvsem za skupino držav z visoko stopnjo razvitosti, katerih vrednosti HDI so že dosegle vrednost 1 ali pa so se tej vrednosti močno približale, zaradi česar je bilo težje izpostaviti razlike v stopnji in vrsti blaginje. Izboljšana metodologija preračuna in novi kazalniki izobrazbe in dohodka tako učinkoviteje razkrivajo razlike v stopnji in vrsti blaginje in tudi učinkoviteje izpostavljajo specifične tvorce blaginje v tako širokem naboru obravnavanih držav. Novost je tudi, da se HDI odslej ocenjuje in objavlja za tekoče leto in ne več z dvoletnim zamikom.

Poročilo predstavlja tudi tri nove zbirne kazalnike, ki omogočajo bolj celostno analizo družbene blaginje. Za neenakost prilagojen indeks človekovega razvoja (IHDI)²⁵ je mera neenakosti v razporejenosti osnovnih elementov blaginje v posamezni državi (zdravje, izobrazba, dohodek). Medtem ko se HDI preračunava z agregatnimi podatki na ravni države (npr. pričakovano trajanje življenja ob rojstvu, povprečno število let šolanja za prebivalstvo, staro 25 let in več, bruto nacionalni dohodek na prebivalca), pa ocene IHDI temeljijo na individualnih podatkih na ravni gospodinjstva (razpoložljivi dohodek na prebivalca in leta šolanja) ali po starostnih skupinah (pričakovano

trajanje življenja). Glede na njegovo konceptualno zasnovano je treba IHDI vselej analizirati vzporedno s HDI, ko ugotavljamo neenakost znotraj posamezne države. Kadar v državi ni neenakosti v obravnavanih elementih blaginje, sta vrednosti HDI in IHDI enaki, z naraščanjem neenakosti pa se razlika med njima povečuje. IHDI se razlikuje od Ginijevega količnika kot uveljavljene mere neenakosti po tem, da slednji meri neenakost porazdelitve dohodka, IHDI vključuje še neenakosti v zdravju in izobrazbi. Druga razlika med njima pa je ta, da ob tem, da oba zavzemata vrednosti med 0 in 1, pri IHDI višja vrednost pomeni, da so neenakosti znotraj posamezne države manjše. Indeks neenakosti po spolu (GII)²⁶ je nov zbirni kazalnik razporejenosti blaginje po spolu, ki je nadomestil po spolu prirejen indeks človekovega razvoja (GDI) in merilo razporejenosti moči po spolu (GEM). Kazalnik meri reprodukcijsko zdravje žensk (s stopnjo umrljivosti mater ob rojstvu otrok in stopnjo rodnosti odraslih žensk), razlike v stopnjah izobrazbe moških in žensk (vključenost v sekundarno in terciarno raven izobraževanja) ter njihove politične in delovne aktivnosti (delež poslanskih sedežev in stopnje delovne aktivnosti). Indeks zavzema vrednosti med 0 in 1, a za razliko od HDI pomeni višja vrednost večjo neenakost med spoloma po obravnavanih elementih. Indeks večdimenzionalne prikrajšanosti (MPI)²⁷ je kot dopolnilo stopnji absolutne revščine nadomestil indeksa revščine 1 in 2 (HPI-1 in HPI-2) in izraža stopnjo prikrajšanosti kot odstotek oseb, ki so prikrajšane za najmanj tri od desetih obravnavanih elementov ter intenziteto prikrajšanosti, ki je opredeljena kot povprečno število elementov, za katere so osebe prikrajšane.²⁸ Pri izračunu stopnje prikrajšanosti so upoštevani dostop do zdravstvene oskrbe (podhranjenost, umrljivost otrok) in izobrazbe (število let šolanja in vključenost otrok v izobraževanje) ter ustreznost življenjskih pogojev²⁹. Čeprav se informacije o prikrajšanosti nanašajo na gospodinjstva, so kazalniki preračunani na posameznika. Tudi vrednost tega indeksa se giblje v razponu med 0 in 1 ter izraža delež prebivalstva, ki je prikrajšan za najmanj tri obravnavane elemente.³⁰ Omenjeni trije kazalniki so eksperimentalne narave, torej poskusno merijo neenakosti znotraj posamezne države. Ker so izračunani prvič in se nanašajo le na leto 2010, primerjave v času niso možne. Kazalniki naj bi sicer postali stalnica letnih poročil, a bodo metodološko nadgrajeni glede na odzive in glede na razpoložljivost podatkov.

Vrednost indeksa človekovega razvoja Slovenije po podatkih za leto 2010 znaša 0,828, kar nas uvršča na 29. mesto (isto kot lani, tokrat med 169 državami). Slovenija ostaja v skupini

²⁶ Gender Inequality Index.

²⁷ Multidimensional Poverty Index.

²⁸ Podrobneje o tem Alkire, S. in Santos, A. E. (2010). »Acute Multidimensional Poverty: A New Index for Developing Countries.« *UNDP Human Development Research Paper* 2010/11.

²⁹ Stanovanjsko-bivalne razmere in materialna prikrajšanost, torej posedovanje izbranih dobrin kot npr. kolesa, motorja, hladilnika, radia, telefona ali televizije.

³⁰ Višja kot je vrednost, višja je prikrajšanost. Za primerjavo tega koncepta s konceptom izračuna stopnje materialne prikrajšanosti po Eurostatovi metodologiji glej str. 30 – Revščina in stopnja materialne prikrajšanosti ter Ekonomsko ogledalo, december 2009, str. 30.

²⁴ Z naslovom 'Resnično bogastvo držav: možnosti za človekov razvoj'.

²⁵ Inequality-adjusted Human Development Index.

držav z zelo visoko stopnjo človekovega razvoja, postopno se zvišujejo tudi vrednosti vključenih kazalnikov. Posebej visok je kazalnik zdravja (pričakovano trajanje življenja ob rojstvu znaša 78,8 let), nizek pa kazalnik povprečnega števila let šolanja (9 let za prebivalstvo staro 25 let in več).³¹ Povprečje za države članice OECD znaša 11,4 let, med državami EU-27 pa je bilo povprečno število let šolanja nižje od slovenskega le na Portugalskem (8,0 let).³² Slika je v Sloveniji drugačna po kazalniku pričakovanega trajanja šolanja, saj naj bi se otroci, ki vstopajo v šolo, v povprečju šolali 16,7 let (kar približno ustreza zaključeni univerzitetni ravni), povprečje držav članic OECD pa znaša 15,9 let, kar je hkrati enako povprečju držav z zelo visoko stopnjo človekovega razvoja.³³ Leto 2010 je prineslo še eno spremembo, saj je Slovenijo za 0,013 točke in za eno mesto prehitela Češka republika, katere HDI je bil v preteklih letih nižji.³⁴ Zaradi metodoloških izboljšav je v letu 2010 HDI presegel vrednost 0,900 v samo štirih državah, in sicer Norveški (0,938), Avstraliji (0,937), Novi Zelandiji (0,907) in ZDA (0,902). Na Irskem, ki se je uvrstila na peto mesto, je ta že nižji (0,895). V skupini držav EU-27 imajo najnižje vrednosti HDI Litva, Latvija, Romunija in Bolgarija, vse iz skupine držav z visoko stopnjo razvoja.

Vrednost slovenskega IHDI je v letu 2010 znašala 0,771 (od HDI je nižji za 6,9 %). Ta podatek sicer kaže, da v Sloveniji obstajajo neenakosti v razporejenosti osnovnih elementov blaginje, a med izbranimi 169 državami veljajo Slovenija, Češka in Slovaška za države z najnižjo stopnjo neenakosti po tem konceptu. Za Slovenijo so po podatkih ZN neenakosti največje na področju materialne blaginje (za neenakost prilagojen indeks dohodka je od indeksa dohodka nižji za 12,2 %). Za primerjavo: Ginijev količnik Slovenije je po podatkih SURS v letu 2009 znašal 22,7 % in je torej zelo blizu stopnji neenakosti po konceptu IHDI.³⁵

Indeks neenakosti po spolu (GII) Slovenije je razmeroma ugoden, saj je vrednost za leto 2008 znašala 0,293, kar nas uvrsti na 17. mesto med 138 obravnavanimi državami. Razmerje v razporejenosti obravnavanih elementov blaginje po spolu je najboljši na Nizozemskem, ki ji sledijo Danska, Švedska, Švica in Norveška, za Slovenijo pa velja, da je zaradi neenakosti po spolu blaginja nižja za 29 %, predvsem zaradi nizke stopnje politične zastopanosti žensk.

Indeks večdimenzionalne prikrajšanosti (MPI) je poskusno izračunan za 104 države, za Slovenijo pa so bile vrednosti vhodnih podatkov prenizke za izračun zbirnega kazalnika

(vse blizu 0). Med državami članicami EU so bile poleg Slovenije vključene še Češka, Latvija, Madžarska, Slovaška in Estonija, ki ima med temi najvišjo vrednost indeksa (0,026). Za Slovenijo velja izpostaviti, da je bilo v obdobju 2000–2008 0,4 % oseb prikrajšanih za vsaj dva od desetih obravnavanih elementov (po UNDP konceptu je to stopnja tveganja prikrajšanosti), 3,1 % slovenskih prebivalcev pa je imelo zmanjšan dostop do zdravstvene oskrbe. Po ocenah UNDP živi v prikrajšanosti kar 1,7 mrđ ljudi (skoraj tretjina prebivalcev obravnavanih 104 držav), kar je več kot po konceptu absolutne revščine, po katerem živi z 1,25 ameriškega dolarja na dan ali manj 1,3 mrđ ljudi (HDR 2010).

Agregatna narava kazalnikov lahko pogosto zakrije določene lastnosti pojava, zato poročilo ponuja še širok nabor dodatnih kazalnikov blaginje, med njimi kazalnike zadovoljstva z življenjem in srečo, zaupanja v institucije

Tabela 12: Izbrani zbirni kazalniki blaginje, države EU-27, 2010

	HDI (2010)	Uvrstitev po HDI (med 169 državami)	IHDI (2010)	GII (2008)
Irska	0,895	5	0,813	0,344
Nizozemska	0,890	7	0,818	0,174
Švedska	0,885	9	0,824	0,212
Nemčija	0,885	10	0,814	0,240
Francija	0,872	14	0,792	0,260
Finska	0,871	16	0,806	0,248
Belgija	0,867	18	0,794	0,236
Danska	0,866	19	0,810	0,209
Španija	0,863	20	0,779	0,280
Grčija	0,855	22	0,768	0,317
Italija	0,854	23	0,752	0,251
Luksemburg	0,852	24	0,775	0,318
Avstrija	0,851	25	0,787	0,300
Združeno kraljestvo	0,849	26	0,766	0,355
Češka republika	0,841	28	0,790	0,330
Slovenija	0,828	29	0,771	0,293
Slovaška	0,818	31	0,764	0,352
Malta	0,815	33	n.p.	0,395
Estonija	0,812	34	0,733	0,409
Ciper	0,810	35	0,716	0,284
Madžarska	0,805	36	0,736	0,382
Portugalska	0,795	40	0,700	0,310
Poljska	0,795	41	0,709	0,325
Litva	0,783	44	0,693	0,359
Latvija	0,769	48	0,684	0,316
Romunija	0,767	50	0,675	0,478
Bolgarija	0,743	58	0,659	0,399
Povprečje OECD	0,879	n.p.	0,789	0,317

Vir: UNDP (2010). Human Development Report 2010.

Opomba: Zaradi spremembe metodologije vrednosti HDI niso primerljive s podatki za pretekla leta. Države so razvrščene po velikosti vrednosti HDI.

³¹ Po oceni UMAR na podlagi podatkov SURS iz Ankete o delovni sili 2009 je ta podatek višji za dve leti in pol in znaša 11,5 let (za ženske 11,4 in 11,6 let za moške).

³² V preračunu indeksa izobrazbe je uporabljena maksimalna dosežena vrednost 13,2 leti (podatek za ZDA v letu 2000).

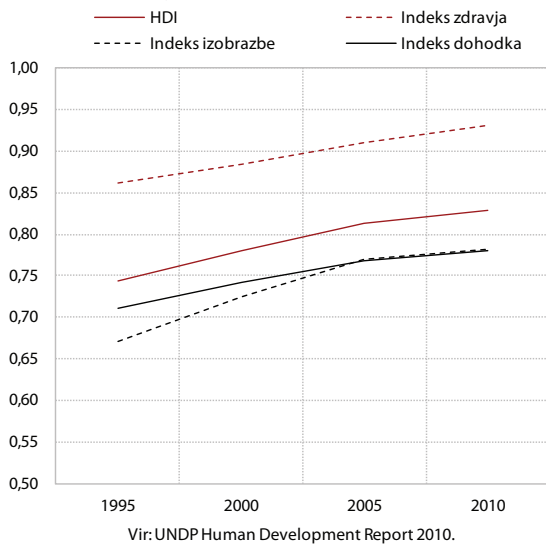
³³ Maksimalna dosežena vrednost je 20,6 let (podatek za Avstralijo leta 2002).

³⁴ Če pri izračunu HDI upoštevamo UMAR oceno o povprečnem številu let šolanja (11,5 let), se HDI Slovenije zviša na 0,862 (preračun UMAR), kar je enako vrednosti HDI Hongkonga, ki je na 21. mestu.

³⁵ Če neenakost blaginje izrazimo kot obratno (negativno) vrednost IHDI, znaša ta 0,229.

in demokratizacije odločan³⁶, ter trajnostno okoljsko in razvojno usmerjenost držav. Prebivalci Slovenije so bili v obdobju 2006–2009 razmeroma zadovoljni s svojim življenjem (povprečna ocena 7,1 na lestvici od 0 do 10, kjer 0 pomeni popolnoma nezadovoljen).³⁷ A če je bilo v istem obdobju z zaposlitvijo zadovoljnih 88 % anketiranih zaposlenih in se je 79 % anketiranih počutilo varne³⁸, je bilo v tem obdobju le 26 % Slovencev zadovoljnih s finančno dostopnostjo stanovanj.

Slika 37: HDI in sestavni elementi, Slovenija, preračun po novi metodologiji

Revščina in materialna prikrajšanost prebivalstva

SURS je objavil nov podatek o stopnji tveganja revščine. Stopnja tveganja revščine za leto 2009 in drugi kazalniki dohodkovne neenakosti so izračunani na osnovi administrativnih (predvsem dohodninskih) podatkov iz leta 2008, ki je bilo leto razmeroma visoke gospodarske rasti, (rast BDP 3,7 %), nizke brezposelnosti (stopnja brezposelnosti po ILO 4,4 %) in visoke zaposlenosti (stopnja delovne aktivnosti prebivalstva 15–64 let 68,6 %). V zadnjem četrletju tega leta so se sicer že pokazali prvi znaki ekonomske krize, ki pa se na prej omenjenih makroekonomskih kazalnikih takrat še niso odrazili. V letu 2008 so bile za prejemnike najnižjih dohodkov uvedene tudi dodatne davčne olajšave in izredno povišani nekateri socialni prejemki (otroški dodatki, nadomestila za brezposelne, itd.), povišala se je tudi minimalna plača.

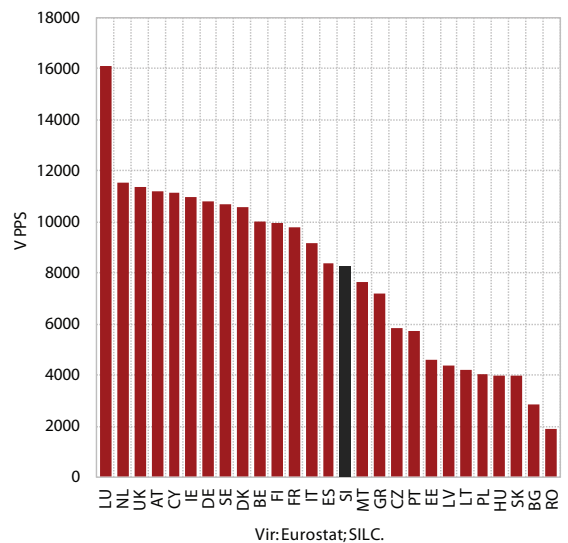
³⁶ Ali država izpolnjuje pričakovanja ljudi in ali ljudje lahko sodelujejo pri oblikovanju politik.

³⁷ Poročilo predstavlja podatke iz Gallup World Poll database (2010).

³⁸ Delež pritrdilnih odgovorov na vprašanje, če se počutijo varne, če se zvečer ali ponoči sami sprehajajo po ulici.

Stopnja tveganja revščine je bila leta 2009 v Sloveniji 11,3-odstotna, kar je bilo 1 o. t. manj kot leta 2008, zmanjšala se je tudi dohodkovna neenakost. Prag tveganja revščine je leta 2009 znašal 593 EUR mesečno (za eno osebo), za štiričlansko družino³⁹ pa 1.246 EUR mesečno. Pod tem pragom je lani živelo 223.000 oseb, leta 2008 pa 241.000 oseb. Tveganje revščine po spolu že vsa leta kaže razlike v velikosti približno 3 o. t. in enako je bilo v letu 2009. Stopnja tveganja revščine med moškimi je znašala 9,8 %, med ženskami pa 12,8 %. Tudi kazalniki neenakosti za leto 2009 kažejo, da se je dohodkovna neenakost znižala. Ginijev količnik je znašal 22,7 % (leta 2008 23,4 %), kvintilni količnik (80/20), ki kaže razmerje med 20 % prebivalstva z najvišjimi dohodki in 20 % prebivalstva z najnižjimi dohodki, pa je leta 2009 znašal 3,2 (leta 2008 pa 3,4).

Slika 38: Letni prag tveganja revščine za eno osebo v EU-27, leto 2008

Tveganje revščine se je med skoraj vsemi skupinami prebivalstva sicer znižalo, vendar pa se je nekaterim, z revščino že sicer bolj ogroženim, položaj znova poslabšal. Leta 2009 se je tveganje revščine povečalo pri brezposelnih, parih s tremi ali več otroki, v gospodinjstvih brez delovno aktivnih z vzdrževanimi otroki, celo tudi v gospodinjstvih, v katerih je bila večina članov delovno aktivnih ter v enočlanskih gospodinjstvih. Na poslabšanje položaja skupin z najnižjimi dohodki kaže tudi to, da se je revščina v letu 2009 poglobila. Relativna vrzel tveganja revščine⁴⁰, ki je leta 2009 znašala 20,2 %, se je povečala za skoraj eno odstotno točko (leta 2008 19,3 %).

Brez socialnih transferjev bi bila izračunana stopnja tveganja revščine dvakrat višja, kar je podobno kot v predhodnem letu. Tveganje revščine v Sloveniji učinkovito blažimo s

³⁹ Prag je izračunan za družino dveh odraslih in dveh otrok, mlajših od 14 let.

⁴⁰ Relativna vrzel tveganja revščine pomeni, koliko so osebe, ki se po svojih razpoložljivih dohodkih uvrstijo pod prag tveganja revščine, oddaljene od tega praga.

socialnimi transferji (družinskimi in socialnimi prejemki), saj bi bila stopnja tveganja revščine skoraj dvakrat višja in bi znašala 22 %, v kolikor teh prejemkov ne bi bilo. Tudi pri starejših od 64 let bi se brez socialnih transferjev povzpela na 31,6 %, če pa te osebe ne bi imele niti pokojnin, bi bila stopnja tveganja revščine 84-odstotna.

Stopnja tveganja revščine meri predvsem dohodkovno neenakost znotraj populacije (oz. porazdeljenost dohodka med gospodinjstvi) in ne revščine. Hkrati podatek o odstotku ljudi, ki se po svojih razpoložljivih dohodkih uvrščajo pod prag tveganja revščine, ne odraža slike njihovih življenjskih razmer in tudi ne razmer, kot jih občutijo ali vidijo nekatere skupine prebivalstva. Zato je za celovitejši vpogled v življenjske razmere prebivalstva treba spremljati tudi druge podatke, ki nam kažejo, kako ljudje živijo. V ta namen spremljamo stopnjo materialne prikrajšanosti in nekatere druge podatke iz ankete o življenjskih pogojih (EU-SILC)⁴¹ ter podatke iz raziskave Slovensko javno mnenje (SJM)⁴².

Stopnja materialne prikrajšanosti se je v Sloveniji opazno povečala leta 2008, leta 2009 pa je ostala na približno enaki ravni. Stopnja materialne prikrajšanosti⁴³, ki kaže, kolikšen delež ljudi si ne more zagotoviti dostojnega standarda, nam pojasni, kako ljudje v Sloveniji dejansko živijo. Kazalnik namreč kaže, kolikšen delež oseb izkazuje pomanjkanje treh od devetih elementov prikrajšanosti⁴⁴, to pomanjkanje pa je izključno posledica omejenih finančnih virov in ne lastne izbire oz. navad gospodinjstva, v kateri materialno ogrožena oseba živi.⁴⁵ Stopnja materialne prikrajšanosti v Sloveniji je leta 2009 znašala 16,2 % in je v primerjavi s predhodnim letom

Tabela 13: Stopnje materialne prikrajšanosti, Slovenija 2005–2009

Leto, v %	2005	2006	2007	2008	2009
Stopnja materialne prikrajšanosti	14,7	14,5	14,3	16,9	16,2
Nad pragom tveganja revščine	11,3	11,3	10,8	13,3	13,0
Pod pragom tveganja revščine	39,3	39,1	41,4	42,7	40,9

Vir: SURS, Anketa o življenjskih pogojih (EU-SILC).

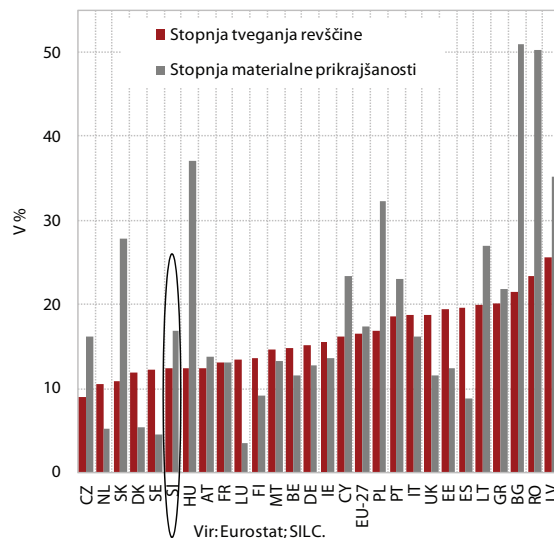
⁴¹ Anketa je bila izvedena v letu 2009 in se tudi nanaša na leto 2009.
⁴² Izvajajo jo v Centru za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij pri Fakulteti za družbene vede v Ljubljani.
⁴³ Vir: Anketa o življenjskih pogojih EU-SILC. Več o tem glej Ekonomsko ogledalo, december 2009, stran 30.
⁴⁴ Elementi materialne prikrajšanosti: 1. zmožnost pokritja nepričakovanih stroškov, v višini mesečnega praga tveganja revščine iz preteklega leta (za leto 2009 je torej relevanten znesek 495 EUR), 2. zmožnost plačati enotedenske počitnice izven domačega kraja, 3. zmožnost privoščiti si ustrezno prehrano (z mesom, piščancem, ribo ali ustrezno brezmesno hrano vsak drugi dan), 4. zmožnost rednega odplačevanja posojil, hipotek oz. zamude pri tem, 5. zmožnost zagotoviti si primerno ogrevano stanovanje, 6. imeti pralni stroj, 7. imeti barvno TV, 8. imeti telefon, 9. imeti osebni avto. Podatki so pridobljeni v Anketi o življenjskih pogojih EU-SILC.

⁴⁵ Indeks prikrajšanosti so razvili tudi pri Združenih narodih, le da so uporabili 10 elementov prikrajšanosti. Podobnost je tudi v tem, da se izračun stopnje prikrajšanosti nanaša na posameznika, (glej str. 28 Poročilo ZN o človekovem razvoju 2010).

ostala na približno enaki ravni. Velja izpostaviti, da je bilo med osebami, ki živijo pod pragom tveganja revščine, le 40,9 % oseb tudi materialno prikrajšanih in da so materialno prikrajšane tudi osebe, ki živijo nad pragom revščine (in torej ne veljajo za relativno revne). Slednjih je bilo kar 13 %.

Da stopnja tveganja revščine ne odraža dejanskih življenjskih razmer prebivalstva, nam pokaže primerjava obeh kazalnikov, kjer so razmere po državah zelo različne (gl. Slika 39). Izpostavimo lahko Madžarsko in Slovaško, ki imata nizko stopnjo tveganja revščine, vendar izredno visoko stopnjo materialne prikrajšanosti, Bolgarijo in Romunijo, ki prednjačita po obeh stopnjah, ter kot posebno zanimivost bogati Luksemburg, ki ima najnižjo stopnjo materialne prikrajšanosti, po stopnji tveganja revščine pa se uvršča v spodnjo polovico.

Slika 39: Stopnja tveganja revščine in stopnja materialne prikrajšanosti v EU-27, leto 2008

Podatki, ki kažejo subjektivne ocene gospodinjstev (EU-SILC), kako s svojimi prihodki preživijo mesec, za leto 2009 kažejo, da kljub temu, da ima pri tem znatne težave dobra četrtina gospodinjstev, večjih sprememb ni bilo. Tako je 28 % gospodinjstev s svojimi mesečnimi dohodki težko ali zelo težko preživelo, kar je za 1 o. t. več gospodinjstev kot leto prej. Po pričakovanjih je najtežje gospodinjstvom v najnižjem kvintilu (50 %) in enostarševskim družinam, saj jih je kar 45 % težko oz. zelo težko preživelo mesec s svojimi dohodki. V letu 2009 nepričakovanih izdatkov⁴⁶ iz lastnih sredstev ne bi moglo pokriti 43 % gospodinjstev (leta 2008 47 %), ustrezne prehrane⁴⁷ si ni moglo privoščiti 13 % gospodinjstev (leta 2008 14 %), enotedenskih počitnic izven kraja bivanja pa si ni moglo privoščiti 34 % gospodinjstev (leta 2008 33 %).

⁴⁶ Gre za nepričakovane izdatke v višini mesečnega praga tveganja revščine iz preteklega leta; za leto 2009 je to 495 EUR.

⁴⁷ To je mesni ali enakovreden vegetarijanski obrok vsak drugi dan.

Tudi relativno visoka bremena stanovanjskih stroškov in posojil (EU-SILC) se v letu 2009 v primerjavi z letom prej niso bistveno spremenila. Stanovanjski stroški so v letu 2009 pomenili težko breme za 36 % gospodinjstev. Pri najemnikih je bilo stanje še slabše, saj so stanovanjski stroški predstavljali veliko breme kar za 60 % gospodinjstev. V slabih stanovanjskih razmerah⁴⁸ je leta 2009 živel 30,6 % gospodinjstev (leta 2008 30,2 %). S plačilom obroka hipotekarnega posojila za stanovanje je zaradi finančne stiske vsaj enkrat zamudilo 11 % gospodinjstev, izmed tistih, ki so imela najeto hipotekarno posojilo. Najemnikov, ki so v zadnjih 12 mesecih pred izvedbo ankete zamudili s plačilom najemnine zaradi finančne stiske, pa je bilo 23 %.

Ocene prebivalcev Slovenije (SJM) za leto 2009 kažejo, da je 50,9 % zadovoljnih z materialnimi razmerami, v katerih živijo, in le 12,8 % nezadovoljnih, kar je podobno odgovorom iz leta 2005. Nekoliko slabša slika kot v preteklosti se kaže v izjavah ljudi, da jim nič ne primanjkuje (leta 2009 18,2 %; leta 2007 19,9 %), nekoliko boljša pa pri odgovorih na vprašanje, ali živijo v pomanjkanju osnovnih dobrin oz. v revščini (leta 2009 3,8 %; leta 2007 4,9 %).

Najnovejše podatke o subjektivnih zaznavah življenjskih razmer prebivalcev EU nam nudi četrta iz serije javnomnenjskih raziskav iz maja 2010, ki jih pripravlja Eurobarometer⁴⁹. V tej raziskavi 31 % prebivalcev Slovenije ocenjuje, da se je revščina v zadnjih dvanajstih mesecih močno povečala (54 % jih meni, da se je zmerno povečala).⁵⁰ Razlike med državami EU so sicer zelo velike, po mnenju večine prebivalcev (60 %) pa se je revščina v celotni EU povečala.⁵¹ Občutja ljudi se torej precej razlikujejo od izmerjene stopnje tveganja revščine. V letu 2008, ki je bilo osnova za preračun stopnje tveganja revščine za leto 2009 (11,3 %), je v raziskavi Eurobarometra kar 39 % prebivalcev menilo, da se je revščina močno povečala, 47 % pa, da se je povečala zmerno.

Samooskrba s hrano in prehranska varnost

Zagotavljanje prehranske varnosti postaja globalna in nacionalna prednostna naloga kmetijske politike in pomembno družbeno vprašanje. Po desetletjih izjemno hitre rasti globalne kmetijske pridelave bi lahko zaradi omejenosti naravnih virov in podnebnih sprememb

pričakovali njeno upočasnitev. Ob hitri rasti svetovnega povpraševanja bi to povzročilo ponovno soočenje z izzivom zagotavljanja primerne stopnje prehranske varnosti. Čeprav je tu vedno prisotna tema kmetijstva, se v zadnjem času njen pomen povečuje. Ocenjuje se, da je globalna kmetijska proizvodnja sposobna zagotoviti dovolj hrane rastočemu številu prebivalstva, vendar le, če bodo zagotovljeni ustrezni pogoji za razvoj dejavnosti. Nadaljnje povečevanje produktivnosti kmetijstva bo možno samo ob ustrezni prilagoditvi pridelave naravnim razmeram in razmeram na trgu ter prenosu znanja s pomočjo močnega regionalnega in mednarodnega sodelovanja. Razvitejše države bodo morale še naprej krepiti lastno proizvodnjo in hkrati pomagati manj razvitim pri izboljševanju njihove prehranske varnosti. K doseganju tega cilja bi lahko pripomogla tudi Slovenija, če bi izboljševala zdaj razmeroma slabo lastno pokrivanje svojih potreb po hrani. Mogoče pa bi bilo doseči tudi več in na področjih, kjer smo konkurenčni, z izvozom ustvarjenih tržnih viškov vsaj nekoliko prispevati tudi h globalni prehranski varnosti.⁵²

Samooskrba z osnovnimi kmetijskimi proizvodi se v Sloveniji pri večini proizvodov ne izboljšuje, ampak celo poslabšuje. Prehranske bilance, ki omogočajo izračun stopnje samooskrbe, so na področju rastlinskih pridelkov za Slovenijo izdelane za žita, krompir in zelenjavo.⁵³ Samooskrba, ki je izračunana kot razmerje med domačo pridelavo in domačo porabo, je pri vseh teh pridelkih precej nizka, čeprav med leti predvsem zaradi vpliva vremena na letino niha. V povprečju zadnjih petih let je bila z zelenjavo manj kot 40-odstotna, z žiti manj kot 60-odstotna, s krompirjem pa okoli 65-odstotna. V letu 2009 se je nekoliko izboljšala z zelenjavo (zaradi višjega pridelka) in s krompirjem (zaradi nižje porabe), z žiti pa je ob precej višji porabi za krmo padla. Med živinorejskimi proizvodi so bilance za Slovenijo izdelane za vse vrste mesa ter za jajca in mleko. Povsod, razen pri svinjini in jajcih, je bila samooskrba v opazovanem obdobju razmeroma dobra in stabilna, vendar pa se je v letu 2009 poslabšala. To je bilo opazno predvsem na področju svinjine, kjer je bila že v osnovi precej nizka. Dejavnost je že dalj časa v krizi in reja se hitro zmanjšuje. Lani se je znižala tudi samooskrba z mesom perutnine, a tu se je rast prireje še naprej povečevala, le da manj, kot se je povečala rast povpraševanja.

Samooskrba v zelenjadarstvu, ki je izjemno nizka, se je lani nekoliko izboljšala zaradi višje pridelave. Ta je bila med najvišjimi v zadnjem desetletju in je znašala blizu 84 tisoč ton, kar je 7,3 % več kot v letu 2008. Zasejane površine se niso povečale, letina pa je bila boljša. Hektarski pridelki so bili v primerjavi z letom prej v povprečju višji za 8,0 %. Pri tem so bolje obrodile vse vrste, razen paradižnika in paprike. Ob nižjem izvozu zelenjave, ki je že sicer skromen,

⁴⁸ To so stanovanja, v katerih so imeli njihovi prebivalci vsaj eno od naslednjih treh težav: 1. puščajoča streha, 2. vlažne stene, temelji ali tla, 3. trhli okenski okvirji ali trhla tla.

⁴⁹ Eurobarometer: Monitoring the social impact of the crisis: public perceptions in the European Union, Directorate-General Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, Wave 4, June 2010.

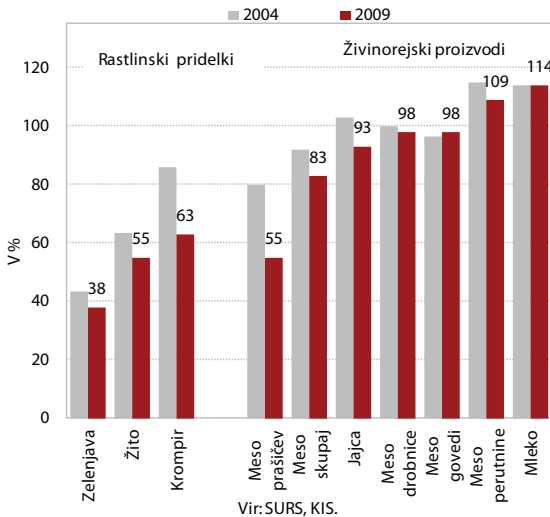
⁵⁰ Vprašanje v tej raziskavi se je glasilo: »Splošno rečeno, ali bi rekli, da se je revščina v zadnjih 12 mesecih v vaši državi močno povečala, zmerno povečala, da je ostala na isti ravni, ali pa se je zmerno oziroma močno zmanjšala?«

⁵¹ V tem primeru se je vprašanje glasilo: »Splošno rečeno, ali bi rekli, da se je revščina v zadnjih 12 mesecih v EU močno povečala, zmerno povečala, da je ostala na isti ravni, ali pa se je zmerno oz. močno zmanjšala?«

⁵² Več o tem v osnutku Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva ter v Izhodiščih o prihodnji Skupni kmetijski politiki do leta 2020, objavljenih na spletni strani MKGP in Evropske komisije.

⁵³ Prehranske bilance so izdelane tudi za sladkor in riž, kjer pa Slovenija skorajda nima lastne pridelave.

Slika 40: Stopnja samooskrbe z osnovnimi kmetijskimi proizvodi v Sloveniji⁵⁴, leti 2004 in 2009

se je na trgu povečala domača ponudba, uvoz zelenjave pa se je znižal. Posledično se je stopnja samooskrbe s 36,2 % izboljšala na 37,8 %, kar pa je še vedno za več kot 10 o. t. pod ravnjo izpred desetih let. Domača pridelava že dalj časa ne sledi hitro rastočemu povpraševanju, zato se dolgoročno hitro zvišuje uvoz zelenjave. Lani je znašal 148,5 tisoč ton, kar je bilo za 58,2 % več kot pred desetimi leti. Po razpoložljivih podatkih o samooskrbi z zelenjavo je Slovenija skupaj z Nemčijo povsem na repu držav članic EU. Avstrija v slabših naravnih pogojih pridelave pokriva več kot dve tretjini svojih potreb, Italija in Madžarska pa pridelujeta presežke in sta veliki neto izvoznici zelenjave.⁵⁵

Pospeševanje ponudbe kakovostne in zdravju koristne hrane, pridelane lokalno in na trajnosten način, ni le cilj kmetijske, ampak tudi drugih politik. Zadostna lokalna pridelava in predelava je ob nizki stopnji samooskrbe v Sloveniji pomembna zaradi zmanjšanja odvisnosti od zunanje trgovine, urejenosti in obdelanosti podeželja, zagotovitve dela lokalnemu prebivalstvu, zmanjševanja revščine in družbene neenakosti. Enostavna ponudba brez dolgega transporta bistveno prispeva k ohranjanju okolja, hkrati pa tudi kakovosti hrane. Prehranska politika poudarja rezultate raziskav, ki potrjujejo, da ima večja poraba sveže hrane, predvsem trajnostno pridelane zelenjave in sadja, izjemno ugodne učinke na zdravje prebivalstva. Smernice zdravega prehranjevanja za vse starostne skupine prebivalstva poudarjajo priporočila o večji lokalni oskrbi s hrano. V sodelovanju posameznih politik se uvajajo in izpeljujejo številni projekti za spodbujanje pridelave in s tem izboljševanje zdravja ter preprečevanje in upočasnitev pojava dejavnikov tveganja in kroničnih bolezni. Med njimi so na primer programi razdeljevanja brezplačnega sadja v šolah z dajanjem prednosti lokalnim dobaviteljem, spodbujanje naročanja široke palete lokalno pridelane hrane v sistemu javnega naročanja v javnih zavodih ter spodbujanje organiziranega sistema neposredne prodaje na kmetijskih gospodarstvih. Stična točka projektov je morda ravno v njihovi osnovni težavi, ki močno zavira hitrejšo doseganje zastavljenih ciljev, to je v zaostajanju ponudbe za povpraševanjem. V tej luči ima torej kmetijska dejavnost v Sloveniji še mnogo možnosti za nadaljnji razvoj.

Tabela 14: Bilanca proizvodnje in porabe za zelenjavo, obdobje 2000-2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Rast, v %	
											2009/2008	2009/2000
Razpoložljivo	172,7	159,6	170,3	176,2	193,3	200,4	210,7	202,8	229,3	232,3	1,3	34,5
Pridelano	78,8	61,2	70,3	64,3	82,1	87,6	78,8	65,2	78,2	83,9	7,3	6,4
Uvoz	93,9	98,4	100,0	111,8	111,2	112,8	131,9	137,6	151,1	148,5	-1,8	58,2
od tega iz EU	63,0	62,7	60,2	62,1	90,9	88,1	107,0	119,0	127,0	125,8	-0,9	99,8
Porabljeno	172,7	159,6	170,3	176,2	193,3	200,4	210,7	202,8	229,3	232,3	1,3	34,5
Izvoz	5,5	4,2	3,2	3,4	3,8	5,5	6,7	9,5	13,1	10,2	-22,2	84,4
od tega v EU	2,1	1,4	0,8	1,3	0,7	1,8	2,5	4,4	6,6	4,0	-38,7	95,1
Domača poraba	167,2	155,4	167,1	172,8	189,4	194,9	204,0	193,4	216,2	222,2	2,7	32,9
za prehrano	156,3	146,2	157,1	162,8	177,7	182,6	192,0	182,6	203,3	208,9	2,8	33,7
izgube	10,8	9,2	10,0	10,0	11,7	12,2	12,0	10,7	12,9	13,2	2,5	21,9
Stopnja samooskrbe, v %	47,1	39,4	42,1	37,2	43,3	44,9	38,6	33,7	36,2	37,8	-	-

Vir: SURS. Opomba: stopnja samooskrbe je razmerje med pridelavo in domačo porabo.

⁵⁴ Stopnja samooskrbe pod 100 pomeni primanjkljaj, nad 100 pa presežek v domači proizvodnji.

⁵⁵ Države članice precej slabo in neredno poročajo o svojih prehranskih bilancah in mogoča je le groba primerjava. Zadnji objavljeni podatki o stopnji samooskrbe z zelenjavo so za leti 2002 oz. 2001, podatki pa niso razpoložljivi za 9 držav članic EU (Bolgarija, Češka, Danska, Francija, Ciper, Latvija, Luksemburg, Nizozemska in Velika Britanija). Več o tem glej Ekonomsko ogledalo, oktober 2009, str. 37.

statistična priloga

Pomembnejši kazalci	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
						Jesenska napoved 2010		
						napoved	napoved	napoved
Bruto domači proizvod (realne stopnje rasti, v %)	4,5	5,9	6,9	3,7	-8,1	0,9	2,5	3,1
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	28.750	31.055	34.568	37.305	35.384	35.792	37.227	39.033
BDP na prebivalca, v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	14.369	15.467	17.123	18.450	17.331	17.575	18.240	19.087
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	19.700	20.700	22.100	22.800	20.300			
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU 27 = 100) ¹	87	88	89	91	86			
Bruto nacionalni dohodek (tekoče cene in tekoči fiksni tečaj)	28.506	30.682	33.834	36.289	34.704	35.256	36.552	38.223
Bruto nacionalni razpoložljivi dohodek (tekoče cene in tekoči fiksni tečaj)	28.362	30.467	33.607	35.914	34.448	35.220	36.525	38.183
Stopnja brezposelnosti, registrirana	10,2	9,4	7,7	6,7	9,1	10,7	11,0	10,6
Stopnja brezposelnosti, anketna	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,2	7,1	6,9
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	4,7	4,3	3,8	0,9	-6,4	3,2	2,9	3,0
Inflacija ² , povprečje leta	2,5	2,5	3,6	5,7	0,9	2,1	2,7	2,2
Inflacija ² , konec leta	2,3	2,8	5,6	2,1	1,8	2,8	2,2	2,3
MENJAVA S TUJINO – PLAČILNO-BILANČNA STATISTIKA								
Izvoz proizvodov in storitev ³ (realne stopnje rasti, v %)	10,6	12,5	13,7	3,3	-17,7	7,0	5,9	7,0
Izvoz proizvodov	10,3	13,4	13,9	0,6	-18,1	8,7	5,9	7,2
Izvoz storitev	12,0	8,6	13,2	16,2	-16,1	0,6	5,5	6,0
Uvoz proizvodov in storitev ³ (realne stopnje rasti, v %)	6,6	12,2	16,7	3,8	-19,7	5,6	4,5	5,9
Uvoz proizvodov	6,8	12,7	16,2	3,1	-20,9	6,2	4,4	5,8
Uvoz storitev	5,5	8,8	19,7	8,7	-12,3	2,8	5,6	6,6
Saldo tekočega računa plačilne bilance, v mio EUR	-498	-771	-1646	-2489	-526	-330	-386	-427
- delež v primerjavi z BDP, v %	-1,7	-2,5	-4,8	-6,7	-1,5	-0,9	-1,0	-1,1
Bruto zunanji dolg, v mio EUR	20.496	24.067	34.752	38.997	40.008	41.891 ⁵	-	-
- delež v primerjavi z BDP, v %	71,3	77,5	100,5	104,5	113,1	-	-	-
Razmerje USD za 1 EUR	1,244	1,254	1,371	1,471	1,393	1,310	1,294	1,294
DOMAČE POVPRŠEVANJE – STATISTIKA NACIONALNIH RAČUNOV								
Zasebna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	2,6	2,9	6,7	2,9	-0,8	-0,5	1,0	2,0
- delež v BDP, v % ⁴	54,2	52,8	52,7	53,0	55,4	55,6	55,5	55,1
Državna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	3,4	4,0	0,7	6,2	3,0	0,7	-0,8	1,4
- delež v BDP, v % ⁴	19,0	18,8	17,3	18,1	20,3	20,4	19,7	19,5
Investicije v osnovna sredstva (realne stopnje rasti, v %)	3,7	10,1	12,8	8,5	-21,6	-3,5	4,0	4,3
- delež v BDP, v % ⁴	25,5	26,5	27,7	28,8	23,9	23,0	23,3	23,7
Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Eurostat (september 2010); preračuni in napovedi UMAR (Jesenska napoved, september 2010).								
Opombe: ¹ Merjeno v standardih kupne moči (PPS); ² Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin; ³ Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih; ⁴ deleži v BDP so preračunani v tekočih cenah in fiksni tečaju 2007 (EUR=239,64); ⁵ konec septembra 2010.								

Proizvodnja	2007	2008	2009	2008		2009				2010			2008				2009
				Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	9	10	11'	12	1
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA, medletna rast v %																	
Industrija B+C+D	7,2	2,5	-17,4	3,3	-7,7	-18,2	-24,6	-18,4	-7,1	-0,3	11,2	8,1	9,3	0,5	-11,7	-13,2	-17,1
B Rudarstvo	5,5	5,5	-2,9	7,1	-1,2	-6,7	-13,7	6,1	4,8	-8,2	14,1	26,4	14,4	-1,0	-14,7	18,8	-6,9
C Predelovalne dejavnosti	8,5	2,6	-18,7	3,7	-8,4	-20,0	-25,9	-19,5	-7,9	0,2	12,1	8,1	9,8	0,8	-12,5	-15,4	-18,9
D Oskrba z elektriko, plinom, paro	-11,1	2,1	-6,6	-1,1	4,5	-3,1	-8,6	-9,7	-5,5	-2,8	-0,4	3,5	1,9	1,0	4,7	7,5	-5,1
GRADBENIŠTVO², medletna rast vrednosti opravljenih gradbenih del v %																	
Gradbeništvo skupaj	18,5	15,7	-21,0	15,7	4,2	-19,2	-19,0	-24,5	-20,5	-18,9	-16,8	-16,3	22,4	15,1	-2,3	-3,6	-26,9
Stavbe	14,3	11,5	-22,6	11,5	-2,0	-20,8	-21,8	-27,4	-19,6	-7,4	-12,4	-16,3	24,2	12,0	-11,5	-6,9	-32,7
Gradbeni inženirski objekti	21,9	18,9	-19,9	18,6	8,9	-17,6	-17,2	-22,6	-21,1	-29,3	-19,6	-16,2	21,3	17,0	5,4	-0,6	-20,3
PROMET, mio tkm, medletna rast v %																	
Tonski km v cestnem prevozu	13,4	18,4	-9,2	7,7	17,2	-12,7	-7,6	-12,3	-4,7	19,8	10,7		-	-	-	-	-
Tonski km v železniškem prevozu	6,8	-2,3	-24,2	2,9	-3,6	-24,1	-26,0	-30,7	-15,9	18,8	33,9		-	-	-	-	-
TRGOVINA, medletna rast v %																	
Skupni realni prihodek*	9,7	10,1	-13,0	10,5	2,3	-10,1	-15,5	-16,0	-10,0	-1,4	5,1	4,9	5,8	12,8	2,8	1,0	3,1
Realni prihodek v trgovini na drobno	6,1	12,2	-10,6	12,7	7,2	-5,5	-11,3	-13,8	-11,1	-4,7	0,6	2,4	10,8	13,8	7,3	7,0	7,1
Realni prihodek v trgovini z motornimi vozili in popravila motornih vozil	19,2	6,2	-21,7	5,6	-9,9	-24,0	-28,0	-23,6	-8,1	6,3	15,3	11,0	-7,4	10,6	-7,4	-12,5	-10,1
Nominalni prihodek v trgovini na debelo in posredništvu pri prodaji	16,1	17,1	-21,4	20,9	4,8	-16,4	-23,9	-26,7	-18,1	-7,9	3,9	7,6	11,2	28,0	11,6	2,1	0,5
TURIZEM, medletna rast v %, nova metodologija - prelom časovne serije podatkov v letu 2009																	
Skupaj, prenočitve	7,0	1,8	-3,4	1,8	0,6	-3,5	-4,6	-1,8	-5,3	-0,4	-2,4	-2,2	-3,2	-2,1	-4,4	8,7	2,7
Domači gostje, prenočitve	4,9	5,2	2,8	4,7	7,2	4,3	1,2	6,7	-4,0	1,3	-3,0	-9,6	3,9	6,0	4,4	11,0	7,7
Tuji gostje, prenočitve	8,4	-0,5	-8,0	0,1	-4,8	-10,6	-8,6	-7,1	-6,4	-2,1	-2,0	3,2	-6,8	-7,4	-11,9	6,5	-0,7
Nominalni prihodek v gostinstvu	9,7	6,7	-7,8	7,0	3,9	-3,9	-8,2	-8,0	-11,0	0,0	1,5	4,1	7,6	8,5	4,1	-0,6	-1,4
KMETIJSTVO																	
Odkup pridelkov, v mio EUR	492,2	529,9	449,3	134,1	152,3	105,4	105,9	109,0	129,0	94,6	106,7	115,6	47,4	49,0	45,3	58,1	32,9
POSLOVNE TENDENCJE (vrednost kazalnika**)																	
Kazalnik gospodarske klime	14	3	-22	7	-15	-31	-28	-18	-13	-12	-9	-6	5	-5	-17	-24	-31
Kazalnik zaupanja																	
v predelovalnih dejavnostih	11	-5	-23	-3	-27	-35	-27	-19	-13	-7	0	3	-7	-21	-28	-32	-37
v gradbeništvu	19	2	-50	3	-21	-43	-51	-54	-51	-57	-59	-56	1	-7	-21	-35	-39
v storitvenih dejavnostih	29	26	-14	30	6	-19	-24	-10	-1	0	-5	-3	26	19	6	-6	-15
v trgovini na drobno	27	22	-13	25	8	-17	-17	-9	-7	-6	11	12	23	26	1	-3	-14
potrošnikov	-11	-20	-30	-16	-29	-39	-32	-23	-25	-25	-22	-27	-12	-18	-34	-35	-43
Vir podatkov: SURS. Opombe: ¹ Le za podjetja z dejavnostjo oskrbe z energijo, ² V raziskovanje so zajeta vsa večja gradbena podjetja, ter še nekatera negradbena podjetja, ki izvajajo gradbeno dejavnost; *Skupaj trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in vzdrževanje le-teh ter trgovina na drobno z motornimi gorivi, **desezonirani podatki SURS.																	

2009												2010										
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
-21,5	-15,9	-29,8	-22,2	-21,6	-20,8	-17,5	-16,8	-19,6	-1,7	4,7	-8,8	-1,2	8,3	9,1	14,3	10,2	6,9	13,5	5,1	-	-	
-3,8	-9,2	-21,7	-10,2	-7,9	4,5	13,3	1,8	-4,3	32,4	-14,8	-7,2	-18,0	0,2	10,7	20,9	10,6	18,5	39,6	22,5	-	-	
-23,8	-17,3	-31,6	-23,6	-22,5	-22,1	-19,4	-17,2	-20,8	-2,6	5,2	-8,8	-0,7	9,1	10,3	15,1	11,0	7,6	14,4	3,9	-	-	
-1,3	-2,7	-9,5	-4,7	-11,3	-9,6	-7,3	-11,9	-5,6	-4,6	-6,3	-7,7	-2,0	1,9	-2,1	3,1	-2,2	-3,6	1,1	13,6	-	-	
-22,7	-9,7	-20,4	-20,8	-15,9	-20,8	-19,5	-32,0	-28,3	-18,3	-9,5	-11,3	-24,2	-19,8	-17,9	-15,5	-17,2	-17,4	-13,0	-18,4	-	-	
-17,3	-12,7	-18,0	-23,5	-23,4	-23,2	-26,8	-31,4	-28,2	-20,0	-7,4	-6,6	-10,2	-5,5	-13,7	-7,5	-15,8	-11,2	-17,8	-19,7	-	-	
-27,5	-7,3	-22,0	-19,1	-10,7	-19,4	-14,1	-32,3	-28,4	-17,2	-11,3	-15,9	-38,5	-30,8	-20,6	-20,3	-18,0	-21,0	-10,0	-17,6	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-15,5	-8,6	-16,7	-17,1	-12,6	-14,8	-15,1	-18,2	-13,0	-11,1	-5,9	-4,8	-3,6	4,3	3,4	4,4	7,5	2,6	5,2	6,8	-	-	
-13,3	-5,2	-9,3	-14,9	-9,5	-11,5	-13,3	-16,7	-12,9	-13,5	-7,0	-8,5	-5,2	-0,3	-1,3	-0,6	3,8	2,2	1,5	3,5	-0,2	-	
-24,5	-20,4	-34,7	-25,7	-23,1	-25,6	-20,6	-24,6	-16,0	-7,2	-1,2	5,2	-0,4	14,1	14,4	15,9	15,5	3,4	15,3	14,3	8,2	-	
-19,2	-13,2	-24,9	-25,3	-21,2	-27,5	-24,8	-27,6	-23,4	-19,0	-11,1	-10,8	-13,0	-0,8	-3,3	4,7	10,7	2,9	7,7	-	-	-	
-5,7	-7,0	2,4	-11,9	-2,7	-3,4	0,8	-3,9	-2,9	-7,2	-6,5	1,0	-2,1	0,1	-1,7	-3,0	-2,5	-1,7	-3,6	-0,3	3,0	-	
-1,0	8,9	3,3	-2,8	2,9	8,9	6,8	2,1	1,9	-5,1	-9,2	3,5	-0,1	1,1	2,1	-7,2	-3,3	-9,0	-11,1	-7,9	-3,0	-	
-12,2	-19,3	1,7	-17,4	-6,7	-11,7	-3,0	-7,3	-6,5	-9,3	-3,7	-0,9	-5,2	-1,0	-4,6	-0,1	-1,8	4,3	1,6	4,4	8,0	-	
-6,7	-3,7	-6,1	-9,3	-9,2	-7,8	-5,9	-10,3	-11,2	-11,6	-10,3	0,5	-1,5	1,1	-1,5	2,4	3,6	5,7	4,5	2,1	-	-	
32,6	39,9	36,3	35,5	34,1	35,9	33,8	39,2	43,4	38,4	47,2	29,7	28,6	36,4	35,5	36,0	35,1	37,4	36,2	42,1	-	-	
-29	-33	-34	-25	-24	-21	-19	-13	-13	-14	-13	-10	-11	-15	-12	-8	-6	-5	-7	-7	-8	-8	
-33	-34	-32	-27	-22	-23	-20	-14	-16	-12	-11	-6	-8	-6	-2	-1	2	6	1	1	2	-2	
-40	-49	-53	-46	-53	-49	-59	-55	-56	-47	-49	-55	-55	-61	-62	-57	-59	-60	-57	-51	-51	-53	
-16	-25	-27	-22	-22	-13	-12	-6	2	-5	-1	6	3	-10	-8	-4	-3	-1	-3	-4	-7	-2	
-16	-20	-16	-18	-18	-16	-6	-6	-7	-7	-6	-8	-6	-5	9	10	13	10	14	12	13	10	
-37	-37	-41	-30	-24	-26	-27	-17	-26	-24	-26	-26	-24	-26	-24	-22	-21	-27	-28	-26	-26	-24	

Trg dela	2007	2008	2009	2008		2009				2010			2008			
				Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	9	10	11	12
FORMALNO AKTIVNI (A=B+E)	925,3	942,5	944,5	942,2	949,2	945,9	945,6	942,6	943,9	935,8	937,8	933,8	944,6	950,7	950,3	946,5
FORMALNO DELOVNO AKTIVNI (B=C+D)¹	854,0	879,3	858,2	881,7	885,1	869,0	861,0	854,3	848,4	836,3	839,2	835,4	885,3	888,1	886,9	880,3
V kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu	40,4	39,7	37,9	39,2	38,9	37,8	38,0	37,9	37,8	31,9	34,6	34,0	39,2	38,9	38,9	38,8
V industriji in gradbeništvu	321,9	330,4	306,9	333,0	330,4	317,4	309,3	304,0	296,8	290,9	289,2	287,0	333,9	333,7	331,5	325,9
- v predelovalnih dejavnostih	223,6	222,4	199,8	222,3	219,1	209,5	201,4	196,7	191,7	190,0	189,4	188,1	222,2	221,3	219,8	216,3
- v gradbeništvu	78,4	87,9	86,8	90,5	91,1	87,8	87,6	86,9	84,8	80,9	79,6	78,6	91,6	92,2	91,5	89,5
V storitvah	491,6	509,1	513,4	509,4	515,9	513,8	513,7	512,4	513,7	513,5	515,3	514,3	512,2	515,5	516,5	515,6
- v javni upravi	50,3	51,0	51,5	51,1	51,0	51,1	51,5	51,7	51,6	51,8	52,3	52,1	51,2	51,1	51,1	50,8
- v izobraževanju, zdravstvu in socialnem varstvu	108,8	111,1	113,8	110,1	112,4	113,2	114,1	113,3	114,7	115,9	116,8	116,3	111,4	112,0	112,5	112,6
ZAPOSLENI (C)¹	766,0	789,9	767,4	792,7	795,3	779,7	770,8	762,9	756,1	750,1	751,0	747,0	796,1	798,5	797,0	790,2
V podjetjih in organizacijah	696,1	717,6	699,4	719,8	722,0	709,9	701,9	695,5	690,5	687,2	688,7	685,7	722,6	724,6	723,4	718,1
Pri fizičnih osebah	69,9	72,3	67,9	73,0	73,2	69,8	68,8	67,4	65,7	62,9	62,3	61,4	73,5	74,0	73,5	72,2
SAMOZAPOSLENI IN KMETJE (D)	87,9	89,4	90,8	88,9	89,8	89,3	90,3	91,4	92,2	86,2	88,1	88,3	89,2	89,6	89,9	90,0
REGISTRIRANI BREZPOSELNI (E)	71,3	63,2	86,4	60,5	64,1	76,9	84,6	88,3	95,6	99,4	98,6	98,4	59,3	62,6	63,4	66,2
Ženske	39,1	33,4	42,4	32,1	33,0	38,4	41,6	43,2	46,4	47,0	46,8	47,8	31,1	32,7	32,6	33,7
Mladi (do 26. leta)	11,9	9,1	13,3	7,7	10,0	12,2	13,1	12,8	15,2	14,7	13,5	12,4	7,3	9,8	9,9	10,2
Starejši od 50 let	22,2	21,9	26,2	21,7	21,6	24,1	25,6	26,9	28,3	29,6	30,3	31,1	21,4	21,4	21,5	21,9
Brez strokovne izobrazbe	28,0	25,4	34,1	24,3	25,8	31,2	33,6	34,8	36,6	38,2	37,1	36,6	24,3	24,9	25,5	27,0
Brezposelni več kot 1 leto	36,5	32,3	31,5	31,9	31,0	31,0	30,4	31,1	33,4	38,1	41,8	44,0	31,6	31,4	30,9	30,8
Prejemniki nadomestil in pomoči	16,6	14,4	27,4	13,9	15,1	22,8	27,4	28,6	30,8	31,6	29,3	29,3	13,7	14,1	14,4	16,8
STOPNJA REG. BREZP., (E/A, v %)	7,7	6,7	9,1	6,4	6,8	8,1	8,9	9,4	10,1	10,6	10,5	10,5	6,3	6,6	6,7	7,0
Moški	6,2	5,6	8,3	5,4	5,8	7,3	8,1	8,5	9,3	10,1	9,9	9,7	5,3	5,6	5,7	6,1
Ženske	9,6	8,1	10,2	7,8	7,9	9,2	10,0	10,4	11,1	11,3	11,3	11,5	7,5	7,9	7,9	8,1
TOKOVI AKTIVNEGA PREBIVALSTVA	21,5	13,7	-5,2	1,9	1,9	-0,8	-0,1	-3,5	-0,8	-5,5	1,7	-3,4	4,1	6,1	-0,5	-3,8
Novi brezposelni iskalci prve zaposlitve	14,7	12,5	17,0	1,9	6,5	3,2	2,6	3,0	8,1	2,9	2,4	2,8	0,9	4,6	1,2	0,8
Izgubili delo	52,5	53,0	90,5	12,5	17,4	24,8	22,5	19,9	23,2	19,9	16,6	18,5	4,5	5,2	5,5	6,6
Brezposelni dobili delo	49,1	41,7	48,6	9,9	9,6	9,5	11,8	14,2	13,1	14,2	12,8	15,5	4,5	4,0	3,2	2,4
Drugi odlivi iz brezposelnosti (neto)	28,0	26,1	28,5	5,9	7,4	5,2	6,5	6,9	9,9	6,3	6,9	6,0	2,3	2,5	2,7	2,2
Prirast delovnih dovoljenj za tujce	10,1	13,2	-9,6	4,9	-1,2	-1,5	-1,8	-2,7	-3,6	-1,6	-1,0	-0,5	2,1	-0,1	-0,4	-0,7
Upokojitve ²	20,7	22,4	24,5	6,3	6,1	5,3	5,2	6,7	7,3	6,7	5,9	6,6	2,6	2,3	2,0	1,8
Drugi, ki so dobili delo, neto ²	40,7	31,4	34,4	5,9	8,7	6,8	9,5	8,2	10,0	4,7	11,5	5,1	5,6	6,0	3,0	-0,3
Potrebe po delavcih³	242,9	240,5	161,3	64,6	47,7	40,1	40,3	41,9	39,0	37,9	44,3	45,9	24,7	19,7	15,7	12,3
Od teh za določen čas, v %	76,5	74,5	78,1	76,5	74,7	74,9	77,9	80,8	78,6	78,9	81,2	82,2	76,0	74,9	75,6	73,1
DELOVNA DOVOLJENJA ZA TUJCE	60,2	81,1	86,6	86,3	90,5	91,5	90,2	84,9	79,7	77,1	75,7	74,9	88,6	90,3	90,4	90,7
Od vseh formalno aktivnih, v %	6,5	8,6	9,2	9,2	9,5	9,7	9,5	9,0	8,4	8,2	8,1	8,0	9,4	9,5	9,5	9,6
NOVE ZAPOSLOTITVE	160,0	162,7	111,4	42,7	38,1	27,5	27,3	28,2	28,3	23,6	25,1	27,9	19,6	17,8	11,4	8,9

Viri podatkov: SURS, ZRSZ, ZPIZ. Opombe: ¹Z januarjem 2005 je SURS prešel na novo metodologijo ugotavljanja formalno delovno aktivnega prebivalstva. Novi vir podatkov za zaposlene in samozaposlene razen kmetov je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), podatki o kmetih pa so napovedani s pomočjo ARIMA modela na osnovi četrletnih podatkov o kmetih iz Ankete o delovni sili. ²Ocena UMAR na podlagi podatkov ZPIZ in ZRSZ; ³po ZRSZ.

2009												2010								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
946,2	945,9	945,7	946,1	945,3	945,6	944,1	941,6	942,1	945,0	945,5	941,3	935,7	935,8	935,8	938,6	937,3	937,5	934,3	933,0	934,1
872,2	868,7	866,0	863,2	860,8	859,1	855,6	853,5	853,8	850,4	850,0	844,7	836,1	836,0	836,9	839,3	838,9	839,3	835,9	834,0	836,2
37,8	37,8	37,8	38,0	38,0	38,0	37,9	37,9	37,9	37,9	37,8	37,7	31,9	31,9	31,9	34,6	34,6	34,7	34,1	34,0	34,0
320,1	317,4	314,7	311,8	309,1	307,1	305,3	303,9	302,8	298,8	297,6	294,0	291,5	290,6	290,7	289,9	289,2	288,6	287,9	286,5	286,6
211,8	209,6	207,0	203,6	201,2	199,2	197,8	196,5	195,9	192,5	192,1	190,6	190,0	189,9	190,0	189,7	189,4	189,0	188,5	187,7	188,1
88,3	87,7	87,5	87,8	87,5	87,5	87,2	86,9	86,5	86,0	85,2	83,3	81,5	80,7	80,5	80,1	79,5	79,3	79,1	78,6	78,2
514,4	513,6	513,5	513,5	513,7	514,0	512,4	511,7	513,1	513,7	514,6	512,9	512,6	513,5	514,4	514,7	515,1	516,1	514,0	513,4	515,7
51,2	51,0	51,3	51,4	51,5	51,6	51,7	51,7	51,8	51,6	51,7	51,6	51,6	51,8	52,0	52,3	52,3	52,4	52,2	52,1	52,1
112,8	113,2	113,7	114,0	114,2	114,1	113,0	112,6	114,2	114,6	114,9	114,7	115,4	115,9	116,4	116,7	116,8	116,9	115,8	115,6	117,5
783,0	779,5	776,6	773,3	770,5	768,5	764,5	762,1	762,1	758,3	757,7	752,4	749,7	749,8	750,9	750,9	750,8	751,3	748,1	745,7	747,3
712,6	709,7	707,3	704,3	701,7	699,8	696,5	694,6	695,2	691,8	691,8	687,8	686,4	686,9	688,3	688,5	688,6	689,1	686,3	684,4	686,4
70,4	69,7	69,3	69,0	68,8	68,7	68,0	67,5	66,8	66,5	65,9	64,6	63,3	62,8	62,7	62,4	62,2	62,1	61,8	61,3	61,0
89,2	89,3	89,5	90,0	90,3	90,6	91,1	91,4	91,7	92,1	92,3	92,2	86,4	86,3	86,0	88,4	88,0	88,1	87,8	88,3	88,9
73,9	77,2	79,7	82,8	84,5	86,5	88,5	88,1	88,4	94,6	95,4	96,7	99,6	99,8	98,9	99,3	98,4	98,2	98,4	99,0	97,9
37,2	38,5	39,5	40,8	41,5	42,5	43,5	43,2	43,0	46,3	46,5	46,5	47,2	47,0	46,6	47,0	46,7	46,8	47,5	48,1	47,7
11,7	12,3	12,7	13,2	13,1	13,0	13,0	13,0	12,2	15,5	15,1	14,8	15,0	14,7	14,3	14,1	13,4	13,0	12,6	12,5	12,2
23,6	24,1	24,5	25,1	25,7	26,1	26,6	26,8	27,1	27,8	28,3	28,7	29,5	29,7	29,7	30,1	30,3	30,5	30,9	31,1	31,3
30,1	31,4	32,2	33,0	33,5	34,2	34,7	34,7	35,0	36,1	36,4	37,2	38,3	38,4	37,9	37,6	37,1	36,7	36,4	36,6	36,7
31,2	31,0	30,7	30,4	30,3	30,5	30,7	31,0	31,7	32,5	33,3	34,4	36,9	37,9	39,4	40,6	41,8	42,9	43,2	44,1	44,6
20,9	22,8	24,5	25,9	27,6	28,7	28,9	28,5	28,3	30,8	30,3	31,2	32,2	31,7	30,9	29,9	29,2	28,9	29,0	29,4	29,4
7,8	8,2	8,4	8,8	8,9	9,1	9,4	9,4	9,4	10,0	10,1	10,3	10,6	10,7	10,6	10,6	10,5	10,5	10,5	10,6	10,5
6,9	7,3	7,6	7,9	8,1	8,3	8,5	8,5	8,6	9,1	9,3	9,6	10,0	10,1	10,0	10,0	9,9	9,8	9,8	9,8	9,7
9,0	9,3	9,5	9,8	10,0	10,2	10,5	10,4	10,4	11,1	11,2	11,2	11,4	11,3	11,2	11,3	11,2	11,3	11,5	11,6	11,5
-0,3	-0,2	-0,2	0,3	-0,7	0,3	-1,5	-2,5	0,6	2,9	0,4	-4,1	-5,7	0,2	0,0	2,8	-1,3	0,2	-3,2	-1,3	1,1
1,2	1,0	1,1	1,1	0,8	0,8	0,8	0,7	1,5	5,9	1,3	0,9	1,0	0,8	1,0	0,9	0,7	0,8	0,7	0,8	1,4
10,4	6,9	7,5	8,2	7,4	7,0	7,3	5,5	7,2	8,5	7,9	6,8	8,6	5,4	5,8	5,7	5,5	5,4	6,1	5,7	6,7
3,2	2,7	3,6	3,7	4,3	3,9	4,0	4,6	5,5	4,4	4,8	3,9	5,0	4,0	5,1	3,9	4,7	4,2	4,8	4,0	6,8
0,7	1,9	2,5	2,4	2,2	1,9	2,1	1,9	2,8	3,8	3,6	2,5	1,7	2,0	2,6	2,4	2,4	2,1	1,8	1,8	2,4
-0,6	-0,3	-0,6	-0,3	-0,5	-0,9	-0,9	-0,8	-1,0	-1,4	-0,9	-1,3	-0,6	-0,3	-0,7	-0,2	-0,4	-0,4	-0,3	-0,1	-0,1
2,2	1,6	1,5	1,9	1,7	1,7	1,4	2,4	2,9	2,9	2,3	2,1	2,5	2,2	2,0	2,2	2,1	1,6	1,7	2,1	2,9
1,7	2,2	2,9	3,5	2,5	3,5	1,5	1,3	5,3	4,5	5,2	0,3	-2,4	3,5	3,7	6,1	2,3	3,1	-0,6	1,3	4,4
13,7	12,2	14,2	12,0	13,9	14,5	14,7	12,3	14,9	15,7	11,7	11,6	12,7	11,7	13,5	14,5	13,7	16,1	15,2	14,9	15,8
72,0	75,0	77,5	77,2	77,8	78,7	80,0	82,0	80,7	78,2	80,1	77,7	77,2	79,9	79,7	82,2	81,8	79,8	81,1	83,0	82,6
90,7	91,2	92,6	92,1	90,6	87,8	86,6	84,7	83,4	81,1	79,6	78,4	77,6	77,2	76,5	76,3	75,6	75,3	74,7	74,9	75,1
9,6	9,6	9,8	9,7	9,6	9,3	9,2	9,0	8,9	8,6	8,4	8,3	8,3	8,2	8,2	8,1	8,1	8,0	8,0	8,0	8,0
10,2	8,1	9,3	10,0	8,8	8,5	8,7	6,8	12,6	11,9	8,9	7,6	8,9	7,0	7,7	8,9	7,8	8,4	8,2	6,6	13,0

Plače in indikatorji konkurenčnosti	2007	2008	2009	2008		2009				2010			2008				
				Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	6	7	8	9	10
BRUTO PLAČA NA ZAPOSLENEGA, nominalno, medletna rast v %																	
Skupaj	5,9	8,3	3,4	9,9	7,1	5,5	4,6	2,3	1,7	3,7	4,3	4,2	8,8	8,7	9,8	11,2	9,2
A Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	8,3	9,1	-0,2	10,8	6,7	1,2	1,6	-0,5	-2,9	3,3	5,2	7,4	7,9	13,5	6,3	12,9	11,3
B Rudarstvo	6,4	13,4	0,9	16,0	14,8	5,6	2,4	1,6	-4,9	3,4	4,7	1,9	12,5	17,3	10,0	20,7	39,0
C Predelovalne dejavnosti	7,0	7,5	0,8	9,3	3,4	0,0	-0,5	0,4	3,7	10,1	10,0	8,7	9,6	11,0	6,4	10,8	6,7
D Oskrba z električno energijo, plinom in paro	6,2	9,5	3,8	9,8	8,8	7,9	7,8	5,1	-3,2	4,7	2,4	3,6	7,8	15,3	8,3	6,2	25,2
E Oskrba z vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja	7,1	7,8	2,0	9,0	5,2	4,2	3,2	1,2	0,1	2,7	3,0	2,0	9,8	10,5	5,5	11,3	14,0
F Gradbeništvo	6,6	7,5	1,0	9,1	4,3	1,2	1,0	1,6	0,9	2,9	5,8	4,1	9,5	10,0	6,0	11,3	7,3
G Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	7,6	7,7	1,9	8,8	6,1	4,4	2,3	1,2	0,1	2,6	4,1	4,3	8,9	9,1	7,0	10,2	8,0
H Promet in skladiščenje	6,0	8,4	0,7	10,4	6,6	2,3	2,1	0,5	-1,4	1,1	1,2	2,5	10,2	7,8	13,1	10,2	7,1
I Gostinstvo	5,3	8,3	1,6	10,0	4,9	3,4	1,7	0,6	1,0	2,8	4,2	4,5	8,9	10,3	9,0	10,7	7,5
J Informacijske in komunikacijske dejavnosti	5,7	7,3	1,4	8,7	6,2	3,7	3,1	0,8	-1,6	1,0	2,5	3,4	8,3	7,9	8,1	10,3	7,8
K Finančne in zavarovalniške dejavnosti	7,4	6,0	-0,7	8,2	0,0	2,0	-3,8	0,3	-0,5	1,2	3,2	2,6	8,5	7,1	6,3	11,4	1,2
L Poslovanje z nepremičninami	7,0	6,0	1,9	5,3	3,6	1,6	0,0	1,8	4,5	2,6	5,3	2,9	7,5	4,7	4,6	6,7	4,5
M Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	7,0	8,4	2,1	9,1	6,4	4,0	3,3	1,5	0,0	1,6	1,8	2,3	9,2	9,9	7,3	10,3	9,3
N Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	7,5	9,6	1,8	10,2	8,0	6,6	2,1	-0,2	-0,6	2,5	4,3	4,6	12,2	11,1	8,3	11,2	8,4
O Dejavnost javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	5,1	12,2	5,9	13,2	13,7	11,5	9,8	2,5	0,5	-1,9	-1,1	0,4	10,4	7,6	18,8	13,3	12,9
P Izobraževanje	3,9	7,0	3,6	7,7	9,0	6,9	6,1	1,2	0,6	0,2	0,7	1,0	6,1	5,0	10,9	7,3	8,0
Q Zdravstvo in socialno varstvo	3,1	12,0	12,0	16,8	21,0	21,4	22,6	5,5	1,4	-0,4	-1,0	0,3	6,0	4,6	24,5	21,5	21,3
R Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	3,6	5,3	3,9	8,3	5,1	7,0	5,7	2,2	0,9	0,7	1,4	1,2	6,6	4,1	11,3	9,4	10,7
S Druge dejavnosti	3,3	8,2	1,3	8,5	8,8	4,1	1,0	0,7	0,0	3,2	4,9	5,5	6,7	9,0	8,0	8,3	9,0
INDIKATORJI KONKURENČNOSTI, medletna rast v %																	
Efektivni tečaj ¹ nominalno	0,8	0,5	0,4	0,4	-1,1	-0,3	-0,3	0,3	1,8	-0,3	-1,9	-2,3	0,9	0,8	0,6	-0,1	-1,3
Realni (deflator relativne cene življenjskih potrebščin)	2,3	2,8	0,7	2,6	-0,1	0,4	0,0	0,2	2,3	-0,3	-1,3	-1,7	3,9	3,5	2,6	1,6	0,3
Realni (deflator relativne cene ind. proizvodov) ²	2,2	0,8	2,8	-0,2	1,1	3,0	3,4	3,7	1,4	-2,4	-3,3	-2,8	0,0	-0,2	0,3	-0,6	-0,6
USD za EUR	1,371	1,471	1,393	1,504	1,317	1,302	1,362	1,431	1,478	1,384	1,273	1,291	1,555	1,577	1,498	1,437	1,332
Viri podatkov: SURS, APP, BS, ECB, OECD Main Economic Indicators, preračuni UMAR. Opombe: ¹ Sprememba metodologije: v izračun efektivnega tečaja so po novi metodologiji zajete valute oz. cene 17 trgovinskih partneric (Avstrija, Belgija, Nemčija, Italija, Francija, Nizozemska, Španija, Danska, Združeno kraljestvo, Švedska, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška, ZDA, Švica, Japonska); uteži so deleži posamezne trgovinske partnerice v slovenskem izvozu in uvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti (5–8 SMTK) v obdobju 2001–2003; izvoz je dvojno tehtan; rast vrednosti indeksa pomeni rast vrednosti domače valute in obratno. ² Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih – predelovalne dejavnosti.																	

2008		2009												2010								
11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3,9	8,6	6,8	4,2	5,3	5,1	4,1	4,7	3,8	0,7	2,4	1,7	1,3	2,1	2,2	3,6	5,2	4,2	4,2	4,4	4,0	5,1	3,6
-0,1	10,2	1,1	-3,3	6,1	2,0	-1,8	4,7	-0,4	-0,3	-0,7	-5,5	-0,9	-2,5	1,1	3,0	5,7	5,6	4,3	5,6	7,1	8,6	6,6
-4,7	16,0	10,1	5,3	1,7	4,3	-5,9	9,4	2,3	6,2	-3,5	-20,3	16,1	-8,7	2,0	3,5	4,7	1,4	14,0	-0,8	0,8	1,8	3,1
-1,4	5,7	0,1	-0,5	0,4	-0,4	-1,3	0,1	0,1	-0,6	1,6	1,9	4,6	4,3	6,7	8,3	15,2	10,7	10,1	9,4	8,1	11,0	7
2,2	3,2	9,4	6,1	8,1	7,6	5,5	10,3	5,6	2,9	6,7	-10,4	-8,6	12,1	3,5	6,6	4,3	3,3	0,8	3,0	1,6	6,5	2,7
-1,0	4,8	4,4	3,6	4,6	3,5	1,0	5,2	1,6	1,2	0,9	-3,3	2,1	1,1	0,0	3,0	5,1	3,5	3,6	2,0	1,6	2,9	1,5
-1,0	7,2	1,7	-0,6	2,5	0,5	-0,9	3,4	2,9	0,6	1,4	-1,4	1,1	2,9	1,0	2,9	4,6	7,2	5,8	4,5	2,1	6,5	3,8
3,9	6,6	6,1	3,5	3,6	1,5	2,9	2,4	1,6	1,5	0,6	0,4	-0,8	0,6	0,3	2,4	5,2	4,2	4,0	4,1	4,0	4,5	4,3
7,5	5,2	3,9	2,4	0,6	2,9	2,2	1,1	2,0	-4,8	4,4	-1,0	-3,3	0,5	-1,5	1,8	3,2	1,5	1,6	0,5	1,8	3,4	2,3
2,0	5,4	3,9	3,0	3,2	3,4	0,4	1,3	1,4	0,6	-0,2	-0,3	3,2	0,0	2,2	1,8	4,4	3,7	4,2	4,6	4,0	4,1	5,5
5,5	5,4	6,9	1,8	2,5	3,4	2,5	3,4	2,5	0,0	0,0	0,7	-3,6	-1,6	0,0	1,6	1,5	2,3	3,1	2,1	2,9	4,3	3,1
-6,3	8,1	3,8	0,6	1,7	-4,2	-5,4	-1,6	2,0	0,5	-1,7	6,3	-1,8	-5,1	1,0	1,6	1,1	2,5	-0,6	7,6	5,0	1,2	1,5
1,5	5,0	2,9	1,4	0,6	1,3	-0,6	-0,5	1,9	1,4	2,0	4,2	5,3	4,0	1,8	3,3	2,7	3,7	3,9	8,4	4,1	3,1	1,5
1,8	8,8	3,1	4,3	4,7	4,6	2,2	3,3	2,0	1,1	1,3	0,4	0,6	-0,9	1,0	1,7	2,0	1,8	1,5	2,1	1,7	3,9	1,3
8,6	7,1	9,1	5,1	5,5	3,2	1,6	1,4	0,0	-0,1	-0,4	-1,0	-1,8	1,1	-1,2	4,1	4,7	5,1	4,1	3,9	3,8	5,3	4,6
16,0	12,3	15,2	8,8	10,7	11,0	10,0	8,4	5,3	-0,3	2,6	1,1	-2,0	2,4	-1,1	-1,5	-3,0	-2,1	-0,6	-0,5	0,9	-0,1	0,3
9,4	9,6	9,3	4,2	7,3	6,6	6,0	5,7	2,9	-1,7	2,6	1,8	0,0	-0,1	0,5	0,5	-0,4	0,2	1,0	1,0	0,7	1,2	1,2
20,5	21,4	25,5	18,9	20,0	26,5	22,2	19,3	16,0	0,4	1,7	2,4	0,8	1,0	-1,6	1,2	-0,6	-2,3	-0,2	-0,4	0,7	0,2	0
-3,2	9,1	8,2	6,4	6,3	7,2	6,0	4,0	5,8	0,1	1,1	3,2	-0,5	-0,1	0,5	0,6	1,0	2,1	1,3	0,7	0,9	1,1	1,5
6,3	11,3	2,6	5,3	4,3	0,8	1,0	1,2	0,9	0,8	0,3	-0,4	-0,4	0,6	3,4	2,2	4,1	6,1	3,9	4,7	6,0	5,9	4,5
-1,7	-0,4	-0,4	-0,3	-0,1	-0,6	-0,3	0,1	-0,1	0,2	0,9	2,2	2,3	0,9	0,4	-0,3	-1,1	-1,1	-1,9	-2,7	-2,1	-2,3	-2,5
-0,7	0,0	-0,1	0,5	0,8	-0,2	0,1	0,3	-0,4	0,2	0,9	2,1	3,3	1,5	0,5	-0,1	-1,1	-0,4	-1,4	-2,2	-1,6	-1,4	-2,0
0,8	3,2	2,8	2,8	3,5	2,9	3,2	4,0	4,2	3,1	3,8	3,8	1,6	-1,0	-1,9	-2,1	-3,2	-3,8	-2,9	-3,3	-2,9	-2,5	-3,2
1,273	1,345	1,324	1,279	1,305	1,319	1,365	1,402	1,409	1,427	1,456	1,482	1,491	1,461	1,427	1,369	1,357	1,341	1,257	1,221	1,277	1,289	1,307

Cene	2007	2008	2009	2008		2009				2010			2008				
				Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	8	9	10	11	12
CPI, medletna rast v %	3,6	5,7	0,9	6,1	3,3	1,8	0,7	-0,2	1,1	1,4	2,1	2,1	6,0	5,5	4,9	3,1	2,1
Hrana in brezalkoholne pijače	7,8	10,1	0,6	9,8	4,9	3,2	0,9	-0,7	-1,0	-1,4	0,7	2,6	10,1	7,2	5,3	5,6	3,8
Alkoholne pijače in tobak	6,5	3,2	6,7	0,7	2,1	3,0	7,2	8,5	7,9	7,1	6,5	7,3	0,5	1,8	2,1	2,1	2,0
Obleka in obutev	2,1	4,4	-0,6	2,1	5,2	1,8	1,2	-2,2	-3,0	-5,0	-1,9	-0,6	1,7	3,7	6,1	4,6	4,8
Stanovanje	2,6	9,7	-0,3	11,5	5,3	1,7	-2,1	-3,5	3,0	8,3	11,3	12,0	10,4	10,5	9,0	4,8	2,4
Stanovanjska oprema	4,5	5,8	4,0	6,5	6,7	6,1	4,5	3,5	1,9	1,3	0,8	1,3	6,4	7,3	7,0	6,7	6,5
Zdravje	1,1	2,9	4,0	4,9	5,8	8,7	5,3	1,4	0,7	-0,6	0,6	4,0	5,0	5,1	5,2	5,4	6,7
Prevoz	0,3	1,9	-3,0	4,1	-2,2	-3,7	-4,5	-4,1	0,6	1,2	-0,1	-1,8	3,7	3,7	2,6	-3,6	-5,4
Komunikacije	0,3	0,6	-4,1	0,1	-1,7	-4,3	-4,7	-4,3	-3,2	0,0	1,4	1,3	0,5	-0,9	-0,9	0,0	-4,3
Rekreacija in kultura	3,6	4,4	3,0	4,8	3,2	3,0	3,6	2,8	2,5	1,2	0,4	-0,2	4,9	4,0	2,8	3,2	3,6
Izobraževanje	1,9	5,2	3,4	4,8	6,1	5,1	3,0	2,7	2,7	2,0	1,9	1,6	4,6	5,0	6,0	6,1	6,1
Gostinske in nastanitvene storitve	7,3	9,6	4,4	10,4	8,7	6,3	4,9	4,0	2,7	1,9	1,9	-2,9	10,4	10,0	9,7	8,8	7,7
Raznovrstno blago in storitve	3,6	3,9	3,8	3,8	3,4	3,8	3,3	4,4	3,9	2,3	2,0	0,5	3,7	3,6	3,4	3,2	3,4
HICP	3,8	5,5	0,9	6,2	3,1	1,7	0,6	-0,2	1,4	1,7	2,4	2,3	6,0	5,6	4,8	2,9	1,8
Osnovna inflacija - brez (sveže) hrane in energije	2,6	4,6	1,9	4,7	4,0	3,1	2,6	1,2	0,7	0,0	0,4	0,4	4,7	4,5	4,1	3,9	3,9
CENE PROIZVODOV PRI PROIZVAJALCIH, medletna rast v %																	
Skupaj	4,2	3,8	-1,3	5,1	3,2	1,1	-1,5	-3,1	-1,8	-1,0	2,3	3,4	5,5	4,8	4,2	3,3	2,2
Domači trg	5,5	5,6	-0,4	6,2	4,2	1,5	-0,4	-1,5	-1,1	0,2	2,0	2,8	6,7	5,7	5,0	4,0	3,5
Tuji trg	3,0	2,2	-2,2	3,9	2,3	0,8	-2,6	-4,5	-2,5	-2,1	2,6	4,0	4,3	4,0	3,3	2,7	1,0
na evrskem območju	5,1	2,2	-3,5	4,2	1,5	-0,6	-4,5	-6,0	-3,0	-2,4	2,5	4,0	4,8	3,8	3,1	1,4	0,1
izven evrskega območja	-0,5	2,1	0,3	3,4	3,9	3,5	1,1	-1,7	-1,6	-1,6	2,7	3,8	3,3	4,3	3,9	5,1	2,7
Indeks uvoznih cen	4,0	1,3	-3,3	3,8	1,4	-2,1	-4,6	-4,7	-1,8	4,0	8,8	7,8	3,3	4,7	3,7	1,6	-1,0
REGULIRANE CENE¹, medletna rast v %																	
Energetika	0,6	12,4	-12,3	21,1	-1,2	-12,9	-17,7	-17,3	0,4	16,1	18,8	15,9	20,0	18,4	14,1	-4,3	-12,7
Naftni derivati	-0,9	11,7	-12,0	21,1	-5,7	-16,3	-18,9	-15,9	6,2	21,9	20,3	13,5	20,0	17,7	12,2	-9,4	-18,9
Komunala	-2,3	0,6	3,6	-1,3	1,1	1,7	0,9	0,8	10,8	-	-	-	-5,7	0,7	0,7	0,8	1,6
Promet	0,6	-0,4	0,6	-1,3	-1,3	-1,2	-1,1	2,5	2,5	2,5	2,7	1,1	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Ostale regulirane cene	2,9	1,8	4,9	1,7	2,4	2,4	6,8	5,6	4,9	4,9	0,4	0,1	1,6	2,4	2,4	2,4	2,4
Regulirane cene skupaj	3,1	8,6	-6,9	13,7	-0,2	-7,8	-10,9	-10,9	2,9	14,1	16,1	14,4	12,2	12,4	9,7	-2,2	-7,8
Vir podatkov: SURS, izračuni, ocene UMAR. Opomba: * V skladu z metodologijo se optimizacija izračuna osnovne inflacije opravi vsak mesec znova, zato so možne spremembe podatkov za nazaj. ¹ sestava skupin se spreminja, podatki med posameznimi leti niso popolnoma primerljivi s predhodno objavljenimi. Trg električne energije je od 1.7. 2007 liberaliziran. Podatki od julija 2007 dalje niso primerljivi. Oblikovanje cen komunalnih storitev od julija 2009 ni več pod nadzorom vlade.																	

2009												2010									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1,6	2,1	1,8	1,1	0,7	0,3	-0,6	0,0	-0,1	0,0	1,6	1,8	1,5	1,3	1,4	2,3	2,1	1,9	2,1	2,3	2,0	1,9
3,5	3,1	3,0	2,0	0,6	0,0	-1,3	-0,4	-0,4	-1,2	-0,8	-1,1	-2,4	-1,2	-0,7	-0,1	0,4	1,7	2,8	2,9	2,2	1,9
2,2	2,7	4,0	4,3	8,4	9,0	9,1	8,6	7,7	7,7	8,1	8,0	7,9	7,6	5,9	9,9	5,1	4,5	5,2	8,2	8,5	8,2
2,3	0,6	2,3	0,5	1,9	1,1	-1,3	-1,7	-3,6	-2,7	-2,8	-3,4	-5,9	-5,7	-3,6	-0,9	-2,4	-2,3	-2,1	-1,7	1,9	-1,1
0,8	3,0	1,2	0,1	-2,3	-4,0	-4,9	-3,5	-2,2	-1,7	4,5	6,3	7,6	8,4	8,9	10,7	11,6	11,7	12,4	12,3	11,4	11,7
6,5	6,7	5,1	4,7	4,2	4,5	4,0	4,0	2,5	2,1	2,2	1,5	1,8	1,6	0,6	1,0	0,7	0,8	0,5	1,3	2,2	2,0
9,5	9,8	6,9	5,4	5,5	5,1	1,9	1,6	0,7	0,6	1,3	0,3	-0,3	-0,7	-0,7	0,7	0,5	0,5	2,8	4,0	5,2	5,1
-5,1	-2,5	-3,6	-3,5	-4,7	-5,2	-5,6	-3,5	-3,1	-2,8	1,9	2,9	2,3	0,5	0,9	0,8	0,4	-1,5	-1,2	-2,0	-2,1	-0,6
-3,7	-4,7	-4,6	-5,2	-4,4	-4,4	-4,1	-4,2	-4,6	-3,7	-4,0	-1,9	-0,6	0,2	0,4	1,0	1,5	1,6	-0,3	0,7	3,5	2,5
2,8	2,8	3,4	3,3	3,6	4,1	3,0	2,7	2,7	3,1	2,7	1,7	1,7	1,0	0,8	0,9	0,6	-0,2	-0,6	-0,3	0,3	0,1
6,0	6,3	3,2	3,2	3,0	3,0	3,0	3,0	2,2	2,7	2,6	2,6	2,4	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	0,9	0,4
6,5	6,3	6,0	5,1	4,8	4,7	4,4	4,2	3,3	3,1	2,3	2,6	2,0	1,8	2,0	1,9	2,1	1,7	1,3	1,2	-11,2	-10,9
3,4	3,7	4,2	3,3	3,1	3,5	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1	3,6	3,3	2,3	1,3	1,8	2,1	2,0	0,7	0,4	0,4	0,9
1,4	2,1	1,6	1,1	0,5	0,2	-0,6	0,1	0,0	0,2	1,8	2,1	1,8	1,6	1,8	2,7	2,4	2,1	2,3	2,4	2,1	2,1
3,2	2,8	3,1	2,6	2,6	2,6	1,4	1,3	0,9	0,7	1,0	0,3	0,1	-0,1	0,0	0,6	0,4	0,2	0,2	0,5	0,6	0,5
1,9	1,1	0,3	-0,5	-1,6	-2,4	-3,0	-3,3	-2,8	-2,4	-1,9	-1,2	-1,4	-1,2	-0,2	1,0	2,9	3,0	3,4	3,5	3,2	3,5
2,3	1,2	0,8	0,2	-0,7	-0,7	-1,3	-1,7	-1,6	-1,4	-1,1	-0,7	-0,1	0,1	0,5	0,7	2,6	2,6	2,7	2,9	2,8	3,1
1,5	1,0	-0,1	-1,2	-2,5	-4,0	-4,7	-4,9	-4,0	-3,2	-2,6	-1,7	-2,8	-2,5	-0,9	1,3	3,2	3,3	4,2	4,1	3,6	3,9
0,2	-0,3	-1,7	-3,1	-4,1	-6,2	-6,7	-6,4	-4,8	-3,9	-2,8	-2,3	-3,0	-3,1	-1,0	1,3	3,2	3,1	4,5	4,1	3,4	4,1
4,2	3,5	2,9	2,5	0,5	0,2	-0,6	-2,0	-2,4	-1,9	-2,3	-0,6	-2,4	-1,5	-0,8	1,4	3,2	3,6	3,4	4,1	4,0	3,2
-2,4	-1,3	-2,7	-3,8	-4,8	-5,2	-4,7	-5,0	-4,5	-3,7	-2,1	0,4	3,3	3,2	5,4	8,3	9,4	8,7	7,6	7,9	7,7	7,6
-15,0	-8,9	-14,6	-14,5	-18,0	-20,1	-21,5	-16,3	-13,9	-12,6	3,8	13,0	16,9	13,9	17,5	20,1	20,5	15,8	17,4	15,6	14,6	18,2
-19,5	-11,2	-17,9	-15,6	-19,4	-21,2	-20,9	-14,8	-11,5	-9,4	10,3	21,9	24,4	18,6	22,8	22,7	22,8	15,6	15,2	13,2	12,1	16,6
1,6	1,7	1,9	1,0	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	16,3	15,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-1,3	-1,3	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,7	2,7	2,7	2,7	1,1	1,1	1,1	1,1
2,3	2,4	2,4	6,2	7,1	7,1	7,1	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	1,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
-9,4	-5,0	-9,0	-8,6	-11,2	-12,9	-13,7	-10,2	-8,6	-7,6	6,0	11,8	14,6	12,6	15,2	16,7	17,2	14,4	15,5	14,3	13,5	15,9

Plačilna bilanca	2007	2008	2009	2008		2009				2010			2008			
				Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	9	10	11	12
PLAČILNA BILANCA. mio EUR																
Tekoči račun	-1.646	-2.489	-526	-698	-757	-304	64	-235	-51	-113	-35	93	-132	-255	-156	-346
Blago ¹	-1.666	-2.650	-699	-751	-743	-156	-29	-228	-286	-128	-184	-113	-190	-266	-180	-297
Izvoz	19.798	20.048	16.167	5.038	4.577	3.934	4.064	3.950	4.219	4.212	4.703	4.630	1.891	1.841	1.532	1.204
Uvoz	21.464	22.698	16.866	5.789	5.320	4.090	4.093	4.178	4.505	4.340	4.887	4.743	2.080	2.107	1.711	1.501
Storitve	1.047	1.493	1.114	413	304	239	311	296	269	225	327	360	174	141	110	53
Izvoz	4.145	5.043	4.301	1.475	1.219	918	1.049	1.272	1.061	919	1.107	1.388	476	447	378	394
Uvoz	3.098	3.549	3.187	1.062	915	679	738	977	793	694	781	1.027	302	306	268	341
Dohodki	-789	-1.030	-782	-357	-231	-230	-200	-241	-112	-157	-134	-162	-97	-90	-74	-67
Prejemki	1.169	1.261	665	335	342	131	176	138	220	206	239	216	110	109	107	126
Izdatki	1.957	2.292	1.447	691	573	361	376	378	332	363	373	378	207	199	181	193
Tekoči transferi	-239	-302	-159	-4	-87	-158	-18	-62	79	-53	-43	9	-20	-40	-12	-35
Prejemki	941	870	957	254	238	141	266	176	374	258	215	267	66	61	87	90
Izdatki	1.180	1.172	1.116	257	325	299	283	238	296	312	258	259	86	101	99	125
Kapitalski in finančni račun	1.920	2.545	220	631	703	-25	-57	129	173	95	249	-58	6	-117	291	529
Kapitalski račun	-52	-25	-9	-4	-26	-4	41	-4	-42	45	2	15	1	5	41	-72
Finančni račun	1.972	2.571	230	635	729	-20	-98	133	214	49	247	-73	5	-122	251	601
Neposredne naložbe	-210	381	-539	82	299	3	-415	-46	-81	-39	75	59	-90	-29	93	235
Domače v tujini	-1.317	-949	-121	-248	-132	104	-260	35	1	-121	31	-14	-98	-82	-10	-40
Tuje v Sloveniji	1.106	1.329	-419	330	431	-100	-155	-81	-82	82	44	73	8	53	103	275
Naložbe v vrednostne papirje	-2.255	572	4.625	166	1.258	874	1.151	2.293	307	1.102	500	-69	239	387	658	213
Finančni derivativi	-15	46	-2	5	6	-23	12	12	-2	-22	-65	-1	2	2	2	2
Ostale naložbe	4.313	1.551	-4.021	380	-855	-988	-891	-2.112	-29	-1.053	-212	-81	-116	-515	-486	145
Terjatve	-4.741	-427	-273	434	300	746	-161	-1.053	194	270	-598	397	366	-434	18	717
Komerčni krediti	-400	-142	417	-9	554	62	166	-37	227	-230	-209	2	-171	-43	131	466
Posojila	-1.895	-325	-29	158	-91	40	-91	-23	45	-359	503	5	280	-286	73	122
Gotovina, vloge	-2.454	35	-587	304	-155	638	-239	-1.004	18	861	-886	312	279	-115	-191	151
Ostale terjatve	7	4	-75	-19	-8	7	2	12	-96	-2	-6	78	-22	9	5	-22
Obveznosti	9.054	1.978	-3.747	-54	-1.156	-1.735	-730	-1.059	-223	-1.323	386	-479	-482	-80	-504	-572
Komerčni krediti	499	-73	-459	-25	-536	-301	-105	25	-78	98	271	-44	59	-66	-182	-288
Posojila	3.841	1.869	-2.941	242	-489	-571	-1.331	-73	-966	-415	-194	-80	-98	37	-483	-43
Vloge	4.727	190	-318	-272	-137	-858	700	-983	822	-1.079	368	-350	-438	-51	159	-244
Ostale obveznosti	-13	-7	-29	2	6	-5	6	-28	-2	72	-58	-4	-5	0	3	3
Mednarodne denarne rezerve ²	140	21	167	1	21	114	46	-13	20	62	-50	18	-30	33	-17	5
Statistična napaka	-273	-56	305	67	54	329	-7	106	-122	19	-214	-35	127	372	-135	-184
IZVOZ IN UVOZ PO NAMENU PORABE PROIZVODOV. v mio EUR																
Izvoz investicijskega blaga	1.936	2.241	1.783	598	544	442	461	407	473	404	456	n.p.	243	201	185	158
Blaga za vmesno porabo	10.436	10.760	8.090	2.730	2.385	1.977	1.996	2.025	2.093	2.236	2.541	n.p.	998	981	816	589
Blaga za široko porabo	7.035	6.808	6.144	1.648	1.590	1.474	1.568	1.482	1.620	1.539	1.672	n.p.	629	638	511	441
Uvoz investicijskega blaga	3.031	3.441	2.288	862	878	583	551	521	633	449	605	n.p.	342	289	279	310
Blaga za vmesno porabo	12.875	13.735	9.823	3.543	3.107	2.381	2.335	2.458	2.649	2.682	3.027	n.p.	1.222	1.309	1.017	782
Blaga za široko porabo	5.601	5.870	5.004	1.475	1.416	1.195	1.262	1.255	1.292	1.264	1.315	n.p.	551	544	441	431
Vira podatkov: BS, SURS. Opombe: ¹ izvoz in uvoz sta prikazana po F.O.B. in vključujeta prilagoditev za uvoz in izvoz blaga po ITRS ter po poročilih prostocarinskih prodajalnih; ² rezerve BS.																

2009												2010								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
-75	-137	-92	4	18	42	-84	-136	-15	-55	87	-83	-23	-129	39	-47	-80	92	53	1	39
-48	-37	-71	-67	-7	45	-50	-161	-17	-50	-79	-158	-17	-87	-24	-74	-120	10	-16	-86	-12
1.214	1.293	1.427	1.304	1.333	1.427	1.401	1.065	1.484	1.499	1.471	1.248	1.231	1.330	1.651	1.471	1.568	1.664	1.606	1.304	1.719
1.262	1.330	1.498	1.371	1.340	1.382	1.451	1.226	1.501	1.549	1.550	1.406	1.248	1.417	1.675	1.545	1.688	1.653	1.622	1.390	1.731
92	60	87	103	112	96	59	125	111	114	85	70	77	65	83	95	111	121	96	134	131
307	278	334	344	348	357	436	447	389	367	322	373	296	284	340	350	363	394	482	481	425
215	218	246	241	236	261	376	322	278	253	237	303	219	218	257	255	252	273	386	347	294
-71	-82	-76	-56	-77	-67	-96	-66	-79	-63	17	-65	-56	-55	-45	-49	-45	-40	-52	-54	-56
48	42	41	51	55	69	51	43	44	45	107	69	66	64	77	74	82	83	73	72	71
119	124	118	107	132	137	146	109	123	108	90	134	122	119	122	123	127	123	125	126	127
-48	-78	-32	24	-11	-31	2	-35	-30	-55	64	70	-27	-52	26	-18	-25	0	26	6	-23
35	45	61	116	80	69	80	53	43	60	148	166	63	83	112	55	82	79	115	87	64
83	124	93	92	90	101	77	87	73	116	83	96	91	135	86	73	107	78	90	81	88
188	-96	-117	15	98	-170	104	-66	92	95	-7	85	57	79	-41	135	4	110	-6	-82	31
-7	-2	5	-2	-1	45	-3	-2	1	1	25	-67	-7	-2	55	2	-3	4	-8	-4	27
196	-95	-121	18	99	-215	106	-64	91	94	-32	153	64	81	-96	133	8	106	1	-78	4
148	-14	-132	-100	-255	-61	-40	27	-34	-17	-89	25	29	-46	-23	0	30	44	54	65	-60
129	-7	-18	-74	-189	3	26	24	-15	-25	36	-10	-7	-77	-37	-23	24	30	4	14	-32
20	-6	-114	-26	-66	-64	-65	3	-18	8	-126	36	37	30	15	24	6	15	50	51	-28
410	559	-95	1.005	263	-118	864	-216	1.644	-14	-71	392	1.357	-449	194	606	-203	97	81	-35	-114
-10	-13	0	4	8	-1	-2	6	8	3	3	-7	-2	-2	-19	-11	-21	-33	-1	0	0
-349	-713	74	-888	20	-24	-663	90	-1.539	115	114	-258	-1.371	570	-252	-494	261	21	-129	-105	153
73	603	70	-152	-730	721	-656	719	-1.116	219	-349	323	154	66	50	-4	-644	50	600	-255	52
149	-26	-62	70	141	-45	-6	85	-117	-68	-31	326	-5	-41	-184	-33	-90	-85	-7	184	-175
-185	206	19	48	-62	-77	-58	72	-37	-8	48	5	-54	29	-333	430	17	56	103	-37	-61
98	413	127	-269	-808	838	-592	556	-968	292	-367	93	220	73	568	-408	-557	79	507	-470	275
11	10	-15	-1	-2	5	0	6	6	3	2	-100	-6	5	-1	7	-14	0	-3	68	13
-422	-1.316	4	-736	751	-745	-7	-629	-423	-104	462	-581	-1.525	504	-302	-490	905	-29	-730	150	101
-299	-33	30	-48	-32	-25	20	-110	116	88	80	-246	-85	68	115	56	129	86	-38	-182	176
-125	18	-464	-328	349	-1.353	12	-30	-55	-159	32	-839	-40	-18	-356	-276	328	-245	-33	-33	-14
5	-1.303	441	-361	434	627	-10	-491	-482	-36	358	500	-1.394	448	-133	-206	455	118	-631	359	-78
-3	2	-4	2	-1	5	-30	3	-2	2	-8	4	-6	6	72	-63	-8	12	-28	7	17
-4	86	31	-5	62	-11	-53	29	12	8	11	1	51	7	4	32	-60	-23	-3	-4	25
-113	234	209	-19	-115	128	-20	202	-77	-40	-79	-3	-34	50	2	-88	75	-202	-47	82	-70
128	152	162	171	141	149	147	110	150	167	154	151	117	120	167	142	155	158	158	124	n.p.
644	637	695	646	652	698	722	552	751	782	730	581	658	725	853	803	856	883	878	707	n.p.
429	491	555	478	524	567	517	392	572	540	578	502	447	475	617	515	546	611	557	463	n.p.
172	161	249	190	187	175	170	154	197	218	208	207	121	148	180	211	216	179	180	150	n.p.
758	803	820	762	759	814	861	711	886	913	937	799	794	879	1009	949	1058	1020	1023	863	n.p.
353	389	453	437	416	408	434	381	441	447	433	413	357	390	516	417	448	449	440	402	n.p.

Denarna gibanja in obrestne mere	2007	2008	2009	2008								2009			
				6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	
IZBRANE TERJATVE DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV , stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR															
BS do centralne države	67	68	160	65	66	66	67	69	69	68	69	87	103	121	
Centralna država (S. 1311)	2.367	2.162	3.497	2.052	2.030	2.069	2.046	2.058	2.176	2.162	2.704	2.867	3.134	3.288	
Ostali državni sektor (S.1312,1313,1314)	118	212	376	133	136	143	178	184	181	212	223	229	233	243	
Gospodinjstva (S.14, 15)	6.818	7.827	8.413	7.409	7.521	7.603	7.705	7.857	7.785	7.827	7.831	7.852	7.868	7.910	
Nefinančne družbe (s.11)	18.105	21.149	21.704	20.064	20.404	20.619	20.872	21.134	21.092	21.149	21.346	21.429	21.469	21.509	
Nedenarne finančne institucije (S.123, 124, 125)	2.305	2.815	2.680	2.736	2.726	2.729	2.798	2.815	2.845	2.815	2.815	2.814	2.851	2.869	
Denarni sektor (S.121, 122)	2.401	3.666	5.302	2.386	2.403	2.400	2.737	2.965	2.963	3.666	3.887	3.826	3.786	3.829	
Terjatve do domačih sektorjev SKUPAJ															
V domači valuti	26.555	32.113	34.731	29.380	29.805	30.108	30.888	31.444	31.594	32.113	32.388	32.663	32.648	32.790	
V tuji valuti	1.990	2.370	1.895	2.263	2.228	2.271	2.344	2.512	2.371	2.370	2.372	2.315	2.190	2.172	
Vrednostni papirji skupaj	3.570	3.346	5.345	3.137	3.188	3.184	3.104	3.059	3.077	3.346	4.046	4.040	4.504	4.686	
IZBRANE OBVEZNOSTI DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV , stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR															
Vloge v domači valuti skupaj	20.029	23.129	27.965	21.144	21.341	21.465	21.992	22.177	22.385	23.129	23.563	24.487	24.334	25.649	
Čez noč	6.887	6.605	7.200	7.071	6.744	6.703	6.918	6.666	6.577	6.605	6.415	6.421	6.609	6.610	
Vežane vloge – kratkoročne	8.913	10.971	9.779	9.439	9.936	9.929	10.038	10.530	10.659	10.971	11.246	12.053	11.705	12.951	
Vežane vloge – dolgoročne	2.857	4.157	9.688	3.170	3.241	3.378	3.519	3.555	3.727	4.157	4.542	4.729	4.827	4.876	
Kratkoročne vloge na odpoklic	1.372	1.396	1.298	1.464	1.420	1.455	1.517	1.426	1.422	1.396	1.360	1.284	1.193	1.212	
Vloge v tuji valuti skupaj	559	490	433	488	491	502	493	537	551	490	504	502	491	489	
Čez noč	218	215	238	218	220	228	218	244	247	215	242	230	233	231	
Vežane vloge – kratkoročne	248	198	123	196	192	190	196	213	227	198	181	195	177	180	
Vežane vloge – dolgoročne	56	41	45	42	43	42	43	44	42	41	42	43	42	42	
Kratkoročne vloge na odpoklic	37	36	27	32	36	42	36	36	35	36	39	34	39	36	
OBRESTNE MERE MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ, v %															
Nove vloge v domači valuti															
Gospodinjstva															
Vloge čez noč	0,36	0,46	0,28	0,46	0,48	0,48	0,48	0,51	0,52	0,43	0,48	0,40	0,34	0,28	
Vežane vloge do 1 leta	3,36	4,30	2,51	4,30	4,40	4,39	4,53	4,65	4,56	4,45	4,08	3,40	2,82	2,44	
Nova posojila gospodinjstvom v domači valuti															
Stanovanjska posojila, fiksna OM nad 5 do 10 let	4,56	5,80	6,77	6,63	6,71	6,95	6,99	7,10	7,17	6,88	7,05	6,63	5,75	6,75	
Nova posojila nefinančnim družbam v domači valuti															
Posojilo nad 1 mio EUR, fiksna OM nad 1 do 5 let	5,76	6,62	6,28	6,63	6,91	6,53	6,94	6,76	7,24	7,74	6,61	6,35	6,34	6,05	
OBRESTNE MERE EVROPSKE CENTRALNE BANKE, v %															
Operacije glavnega refinanciranja	3,85	3,85	1,23	4,00	4,25	4,25	4,25	3,75	3,25	2,50	2,00	2,00	1,50	1,25	
MEDBANČNE OBRESTNE MERE															
EVRIBOR															
3-mesečni	4,28	4,63	1,22	4,94	4,96	4,97	5,02	5,11	4,24	3,29	2,46	1,94	1,64	1,42	
6-mesečni	4,35	4,72	1,43	5,09	5,15	5,16	5,22	5,18	4,29	3,37	2,54	2,03	1,78	1,61	
LIBOR za CHF															
3-mesečni	2,55	2,58	0,38	2,84	2,79	2,75	2,78	3,00	1,97	0,91	0,57	0,51	0,44	0,40	
6-mesečni	2,65	2,69	0,50	2,98	2,94	2,89	2,92	3,09	2,16	1,08	0,71	0,65	0,58	0,54	

Vir: podatkov: BS, EUROSTAT, BBA- British Bankers' Association.

2009								2010									
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
140	142	151	167	166	161	161	160	176	177	140	140	142	141	140	142	140	139
3.542	3.472	3.456	3.427	3.610	3.625	3.581	3.497	3.334	3.382	2.884	2.897	3.001	3.125	3.130	3.326	3.422	3.447
254	251	257	262	281	305	336	376	390	395	390	392	395	401	415	421	417	434
7.946	7.951	8.055	8.135	8.231	8.295	8.345	8.413	8.452	8.480	8.601	8.647	8.701	8.897	8.914	9.062	9.119	9.149
21.516	21.517	21.557	21.671	21.704	21.688	21.645	21.704	21.792	21.896	21.950	22.062	21.997	22.015	22.020	21.816	21.862	21.848
2.838	2.835	2.838	2.868	2.846	2.846	2.772	2.680	2.684	2.669	2.620	2.606	2.558	2.536	2.524	2.502	2.488	2.496
4.008	4.365	4.382	4.334	4.723	4.563	4.589	5.302	6.141	5.093	5.057	5.555	5.638	6.120	5.459	5.315	5.399	5.079
33.140	33.353	33.601	33.628	34.045	33.922	33.962	34.731	35.678	34.817	34.893	35.430	35.620	35.939	35.493	35.389	35.616	35.430
2.122	2.059	2.017	2.003	1.969	1.939	1.919	1.895	1.904	1.894	1.887	1.859	1.852	1.915	1.860	1.875	1.828	1.742
4.843	4.979	4.925	5.067	5.380	5.460	5.386	5.345	5.211	5.204	4.723	4.871	4.819	5.234	5.112	5.175	5.263	5.282
26.020	26.576	26.206	25.956	26.950	26.860	26.930	27.965	28.953	28.198	27.716	27.949	28.085	27.948	27.077	27.357	26.817	26.696
6.876	7.163	6.862	7.011	7.079	6.940	7.028	7.200	7.949	7.139	7.396	7.351	7.732	7.834	7.868	8.027	8.029	7.926
13.053	12.015	10.560	10.067	10.720	10.487	10.283	9.779	9.722	9.479	8.582	8.347	8.029	8.400	8.593	8.634	8.096	8.100
4.868	6.182	7.600	7.712	7.952	8.190	8.315	9.688	9.928	10.260	10.431	10.894	11.005	11.539	10.460	10.529	10.532	10.587
1.223	1.216	1.184	1.166	1.199	1.243	1.304	1.298	1.354	1.320	1.307	1.357	1.319	175	156	167	160	83
495	492	480	462	462	457	454	433	426	439	436	450	495	708	465	495	465	456
251	249	239	240	244	242	261	238	240	241	250	270	299	512	283	310	280	286
166	170	166	150	144	141	122	123	117	120	110	103	104	130	122	121	125	113
41	39	39	38	43	42	43	45	48	52	54	54	57	64	58	61	57	55
37	34	36	34	31	32	28	27	21	26	22	23	35	2	2	3	3	2
0,25	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,23	0,22	0,22	0,22	0,22	0,21	0,22	0,19	0,19	0,19	0,20
2,28	2,40	2,35	2,27	2,14	2,04	1,97	2,00	1,91	1,75	1,69	1,66	1,72	1,84	1,87	1,83	1,89	1,86
6,37	6,59	6,74	6,57	6,64	6,74	5,00	6,28	6,11	6,08	5,33	5,80	5,38	5,42	5,12	5,33	5,17	5,50
6,10	6,19	6,36	6,20	6,66	6,47	5,94	6,06	6,15	6,31	5,64	5,98	6,03	5,63	5,40	5,84	4,90	5,64
1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
1,28	1,23	0,98	0,86	0,77	0,74	0,72	0,71	0,68	0,66	0,64	0,64	0,69	0,73	0,85	0,90	0,88	1,00
1,48	1,44	1,21	1,12	1,04	1,02	0,99	1,00	0,98	0,97	0,95	0,96	0,98	1,01	1,10	1,15	1,14	1,22
0,40	0,40	0,37	0,34	0,30	0,27	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,24	0,19	0,10	0,13	0,16	-	-
0,54	0,52	0,49	0,45	0,41	0,39	0,36	0,35	0,34	0,33	0,33	0,33	0,28	0,20	0,22	0,23	-	-

Javne finance	2007	2008	2009	2008			2009				2010		2008			
				Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	9	10	11	12
KONSOLIDIRANA BILANCA JAVNEGA FINANCIRANJA PO METODOLIGIJI GFS – IMF																
JAVNOFINANČNI PRIHODKI, mio EUR																
PRIHODKI SKUPAJ	14.006,1	15.339,2	14.408,0	4.005,7	3.857,5	4.106,6	3.283,0	3.542,8	3.558,8	4.023,5	3.310,3	3.477,0	1.289,3	1.310,0	1.305,0	1.491,6
Tekoči prihodki	13.467,2	14.792,3	13.639,5	3.881,0	3.733,8	3.903,4	3.204,0	3.322,8	3.470,3	3.642,3	3.157,6	3.366,8	1.263,0	1.295,2	1.184,7	1.423,5
Davčni prihodki	12.757,9	13.937,4	12.955,4	3.702,0	3.472,0	3.653,3	3.058,9	3.164,5	3.279,0	3.453,0	2.983,4	3.189,2	1.152,4	1.234,1	1.126,5	1.292,7
Davki na dohodek in dobiček	2.917,7	3.442,2	2.805,1	1.106,5	806,5	834,7	707,3	617,5	735,5	744,8	635,5	594,4	252,1	261,1	261,4	312,2
Prispevki za socialno varnost	4.598,0	5.095,0	5.161,3	1.254,2	1.272,9	1.364,8	1.285,3	1.280,9	1.260,6	1.334,5	1.274,4	1.303,8	432,3	435,0	434,9	494,9
Davki na plačilno listo in delovno silo	418,1	258,0	28,5	62,2	63,5	72,9	7,4	7,2	6,2	7,7	6,3	7,2	21,8	22,1	22,7	28,1
Davki na premoženje	206,4	214,9	207,0	62,6	69,6	55,2	20,6	51,5	74,6	60,2	24,1	58,9	20,0	16,3	26,6	12,3
Domači davki na blago in storitve	4.498,6	4.805,3	4.660,2	1.181,7	1.227,8	1.296,4	1.015,4	1.177,5	1.184,2	1.283,1	1.023,9	1.199,2	416,3	490,6	371,0	434,9
Davki na medn. trgov. in transakcije	117,1	120,1	90,5	33,7	31,0	29,8	22,5	29,2	17,2	21,7	18,7	24,7	9,7	10,2	9,7	9,9
Drugi davki	2,1	1,8	2,9	1,0	0,7	-0,6	0,5	0,7	0,7	1,0	0,5	1,0	0,2	-1,2	0,2	0,4
Nedavčni prihodki	709,2	854,9	684,1	179,0	261,8	250,1	145,1	158,4	191,3	189,3	174,2	177,6	110,6	61,1	58,1	130,9
Kapitalski prihodki	136,6	117,3	106,5	26,9	28,8	33,6	14,1	29,7	19,3	43,5	9,8	17,9	9,0	6,1	6,2	21,2
Prejete donacije	11,9	10,4	11,1	2,1	3,1	3,1	2,9	1,7	1,9	4,7	2,9	2,2	1,2	0,6	1,0	1,6
Transferni prihodki	42,5	53,9	54,3	0,9	0,6	51,3	0,2	1,5	1,1	51,5	0,5	2,3	0,0	0,4	49,5	1,4
Prejeta sredstva iz EU	348,0	365,4	596,5	94,8	91,3	115,3	61,8	186,9	66,2	281,5	139,4	87,8	16,1	7,7	63,6	43,9
JAVNOFINANČNI ODHODKI, mio EUR																
ODHODKI SKUPAJ	13.915,5	15.441,7	16.368,2	3.792,9	3.628,8	4.631,4	3.877,1	4.064,6	3.767,1	4.659,5	4.034,9	4.120,8	1.309,7	1.259,5	1.452,7	1.919,2
Tekoči odhodki	5.950,9	6.557,5	6.797,3	1.581,7	1.513,7	1.886,2	1.768,8	1.682,7	1.578,1	1.771,3	1.795,2	1.755,4	520,4	535,2	562,4	788,7
Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.276,9	3.578,9	3.912,3	906,8	892,5	959,8	965,0	1.005,6	955,4	985,9	956,5	1.012,6	307,6	292,9	306,4	360,5
Izdatki za blago in storitve	2.212,2	2.527,5	2.506,8	589,3	586,1	829,0	547,1	618,0	603,9	741,4	556,7	622,9	196,5	207,5	241,4	380,1
Plačila obresti	357,0	335,2	335,9	69,8	12,9	31,5	246,7	48,4	12,0	29,0	272,6	110,0	5,7	22,7	2,0	6,8
Sredstva, izločena v rezerve	104,8	116,0	42,3	15,8	22,2	65,9	10,0	10,9	6,8	14,9	9,4	9,9	10,6	12,0	12,5	41,3
Tekoči transferi	6.143,9	6.742,2	7.340,3	1.856,8	1.567,3	1.828,2	1.748,2	1.936,1	1.736,9	1.918,2	1.849,0	1.995,1	518,1	528,4	680,2	619,6
Subvencije	423,4	476,5	597,9	243,0	57,7	115,3	165,0	126,9	86,5	219,4	160,7	122,8	21,7	27,7	18,5	69,1
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	5.093,3	5.619,2	6.024,1	1.448,9	1.344,8	1.522,0	1.436,2	1.614,8	1.475,9	1.497,6	1.529,0	1.671,1	438,4	448,8	600,7	472,5
Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi tekoči domači transferi	595,3	598,3	679,5	151,2	153,2	175,2	140,0	178,5	164,5	195,1	150,6	188,6	50,7	51,4	50,3	73,5
Tekoči transferi v tujino	32,0	48,2	38,9	13,6	11,6	15,7	7,0	15,9	9,9	6,1	8,7	12,6	7,3	0,5	10,7	4,5
Investicijski odhodki	1.130,5	1.255,5	1.293,3	215,9	350,0	540,6	175,3	237,2	297,5	584,1	192,8	212,4	174,1	94,5	96,1	349,9
Investicijski transferi	334,3	458,6	495,2	62,3	130,8	234,9	35,9	112,9	86,0	259,9	47,2	90,1	70,9	53,0	81,1	100,9
Plačila sredstev v proračun EU	355,9	427,9	439,3	76,2	67,0	141,5	148,9	95,6	68,7	126,1	150,6	67,8	26,2	48,4	32,9	60,1
JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ	90,6	-102,5	-1.961,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Vir podatkov: Bilten MF. Opomba: v skladu s spremenjeno metodologijo mednarodnega denarnega sklada iz leta 2001 prispevki za socialno varnost, ki jih plačuje država, niso konsolidirani. Podatki pred letom 2007 so preračunani po nepreklicnem tečaju zamenjave 239,64 tolarjev za en evro.

Seznam kratic

Kratice uporabljene v besedilu

BDP – Bruto domači proizvod, **BS** – Banka Slovenije, **ECB** – European Central Bank, **EK** – Evropska komisija, **GII** – Gender Inequality Index, **HDI** – Human Development Index, **HICP** – Harmonized Index of Consumer Prices, **IHDI** – Inequality-adjusted Human Development Index, **IMD** – International Institute for Management Development, **KIS** – Kmetijski inštitut Slovenije, **MF** – Ministrstvo za finance, **MKGP** – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, **MPI** – Multidimensional Poverty Index, **NFI** – Nefinančne institucije, **OECD** – Organization for Economic Cooperation and Development, **RS** – Republika Slovenija, **SJM** – Slovensko javno mnenje, **SKD** – Standardna klasifikacija dejavnosti, **SRDAP** – Statistični register delovno aktivnega prebivalstva, **SURS** – Statistični urad RS, **UJP** – Uprava RS za javna plačila, **UMAR** – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, **ZRSZ** – Zavod RS za zaposlovanje, **WEF** – World Economic Forum

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD 2008)

A – Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo, **B** – Rudarstvo, **C** – Predelovalne dejavnosti, **10** – Prz. živil, **11** – Prz. pijač, **12** – Prz. tobačnih izdelkov, **13** – Prz. tekstilij, **14** – Prz. oblačil, **15** – Prz. usnja, usnjenih in sorodnih izd., **16** – Obd., predel. lesa; izd. iz lesa ipd. rz. poh., **17** – Prz. papirja in izd. iz papirja, **18** – Tisk. in razm. posnetih nosilcev zapisa, **19** – Prz. koksa in naftnih derivatov, **20** – Prz. kemikalij, kemičnih izd., **21** – Prz. farmac. surovin in preparatov, **22** – Prz. izd. iz gume in plastičnih mas, **23** – Prz. nekovinskih mineralnih izd., **24** – Prz. kovin, **25** – Prz. kovinskih izd., rz. strojev in naprav, **26** – Prz. rač., elektronskih, optičnih izd., **27** – Prz. električnih naprav, **28** – Prz. dr. strojev in naprav, **29** – Prz. mot. voz., prikolic in polprikolic, **30** – Prz. dr. vozil in plovil, **31** – Prz. pohištva, **32** – Dr. raznovrstne predelovalne dej., **33** – Popravila in montaža strojev in naprav, **D** – Oskrba z električno energijo, plinom in paro, **E** – Oskrba z vodo; ravnanje z odlakami in odpadki; saniranje okolja, **F** – Gradbeništvo, **G** – Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil, **H** – Promet in skladiščenje, **I** – Gostinstvo, **J** – Informacijske in komunikacijske dejavnosti, **K** – Finančne in zavarovalniške dejavnosti, **L** – Poslovanje z nepremičninami, **M** – Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, **N** – Druge raznovrstne poslovne dejavnosti, **O** – Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti, **P** – Izobraževanje, **Q** – Zdravstvo in socialno varstvo, **R** – Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti, **S** – Druge storitvene dejavnosti, **T** – Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo, **U** – Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles

Kratice držav

AT-Avstrija, **BA**-Bosna in Hercegovina, **BE**-Belgija, **BG**-Bolgarija, **BY**-Belorusija, **CH**-Švica, **HR**-Hrvaška, **CZ**-Češka, **CY**-Ciper, **DK**-Danska, **DE**-Nemčija, **ES**-Španija, **EE**-Estonija, **GR**-Grčija, **FR**-Francija, **FI**-Finska, **HU**-Madžarska, **IE**-Irska, **IL**-Izrael, **IT**-Italija, **JP**-Japonska, **LU**-Luksemburg, **LT**-Litva, **LV**-Latvija, **MT**-Malta, **NL**-Nizozemska, **NO**-Norveška, **PL**-Poljska, **PT**-Portugalska, **RO**-Romunija, **RU**-Rusija, **RS**-Srbija, **SE**-Švedska, **SI**-Slovenija, **SK**-Slovaška, **TR**-Turčija, **UA**-Ukrajina, **UK**-Velika Britanija, **USA**-Združene države Amerike.

ekonomsko ogledalo

november 2010, št. 11, let. XVI